

Sociaal- Economische Maandstatistiek

Jaargang 18 – september 2001

Verklaring der tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
—	= nihil
—	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2000–2001	= 2000 tot en met 2001
2000/2001	= het gemiddelde over de jaren 2000 tot en met 2001
2000/'01	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2000 en eindigend in 2001
1990/'91–2000/'01	= boekjaar enzovoort, 1990/'91 tot en met 2000/'01

In geval van afronding kan het voorkomen dat de som van de aantallen afwijkt van het totaal.
Verbeterde cijfers in de staten en tabellen zijn niet als zodanig gekenmerkt.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Drs. R.L. Vellekoop
Prinses Beatrixlaan 428
2273 XZ Voorburg

Druk

Centraal Bureau voor de Statistiek
Facilitair Bedrijf

Inlichtingen

Tel.: (045) 570 70 70
Fax: (045) 570 62 68
E-mail: infoservice@cbs.nl

Bestellingen

E-mail: verkoop@cbs.nl

Internet

www.cbs.nl

© Centraal Bureau voor de Statistiek
Voorburg/Heerlen, 2001.
Bronvermelding is verplicht.
Vereenvoudiging voor eigen gebruik
of intern gebruik is toegestaan.

Prijzen excl. administratie- en
verzendkosten
Abonnementsprijs: f 225,00 (€ 102,10)
Prijs per los nummer: f 26,00 (€ 11,80)
Kengetal: V-4
ISSN 0168-549X

Centraal Bureau voor de Statistiek

Inhoud

1. Berichten en artikelen	5
Persberichten	7
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/3	21
De ontwikkeling van de verdiende lonen in componenten, 1995–1999	23
Betaald werk: verschillen tussen mannen en vrouwen kleiner	29
2. Tabellen	33
2.0 Kerncijfers	35
2.1 Beroepsbevolking en werkloosheid	37
2.2 Werkgelegenheid en vacatures (niet opgenomen in deze aflevering)	
2.3 Collectieve arbeidsvoorwaarden en vakverenigingen	38
2.4 Lonen en loonkosten (niet opgenomen in deze aflevering)	
2.5 Sociale zekerheid (niet opgenomen in deze aflevering)	
2.6 Inkomen en vermogen (niet opgenomen in deze aflevering)	
2.7 Consumptie en sparen	42
2.8 Internationaal	47
Nu en eerder verschenen	49

1. *Berichten en artikelen*

Persberichten

Inflatie in juli naar 4,6 procent (10 augustus 2001)

In juli is de inflatie licht gestegen tot 4,6 procent. In de voorgaande maand was de inflatie nog 4,5 procent. Dit blijkt uit het consumentenprijsindexcijfer van het CBS.

De woninghuren zijn dit jaar in juli met 2,7 procent omhooggegaan. Deze huurstijging is ruim onder het inflatieniveau, maar is wel iets hoger dan vorig jaar.

Naast het nationale consumentenprijsindexcijfer stelt het CBS ook het Europees geharmoniseerde consumentenprijsindexcijfer voor Nederland samen. De inflatie volgens deze maatstaf bedroeg in juli 5,2 procent. Dat is een stijging met 0,2 procentpunt ten opzichte van juni. In het eerste halfjaar van 2001 had Nederland vrijwel elke maand het hoogste inflatiecijfer van de Europese Unie.

Woninghuren stijgen 2,7 procent

De stijging van de woninghuren per 1 juli van dit jaar is uitgekomen op 2,7 procent. Dit blijkt uit voorlopige uitkomsten van de huurenquête van het CBS. In juli 2000 stegen de huren iets minder, namelijk 2,6 procent. Vorig jaar kwam de huurstijging voor het eerst sinds 1980 iets lager uit dan het inflatieniveau. De huurstijging is dit jaar weliswaar hoger dan vorig jaar, maar door de toegenomen inflatie ligt de huurstijging dit jaar ruim onder het niveau van de inflatie.

Inflatie weer iets aangetrokken

In juli 2001 is de inflatie in Nederland opgelopen naar 4,6 procent. De inflatie was sterk opgelopen van 2,9 procent in december van vorig jaar tot 4,9 procent in april en mei. In juni was het inflatiecijfer teruggelopen naar 4,5 procent, maar deze daling heeft deze maand niet doorgezet.

De toename van de inflatie in deze maand is toe te schrijven aan de hogere huurstijging, de sterke prijsstijging van aardappelen, hogere energietarieven en hogere prijzen voor zuivelproducten. De inflatie is ook licht aangetrokken doordat de prijzen van kleding en schoeisel dit jaar in juli minder sterk dalen dan in juli vorig jaar. Deze oorzaken hebben elk op zich een beperkt effect op de inflatie maar hebben tezamen voldoende invloed om het inflatiecijfer iets omhoog te brengen.

De prijsontwikkeling van verse groenten en van autobrandstoffen zorgen deze maand voor enige vermindering van de inflatie, maar dit weegt niet op tegen de hiervoor genoemde stijgingen.

Prijzen in juli gemiddeld 0,2 procent omhoog

Tussen juni en juli 2001 zijn de consumentenprijzen gemiddeld 0,2 procent gestegen. De woonlasten gingen omhoog zowel door de huurstijging als door een verhoging van de tarieven voor gas en elektriciteit. Aardappelen werden fors duurder. Ook de posttarieven en de prijzen van zuivelproducten en frisdranken gingen omhoog.

Hier stonden prijsdalingen tegenover van autobrandstoffen en van verse groenten. Ook kleding en schoeisel gingen een flink stuk in prijs naar beneden vanwege de uitverkoop van de zomercollectie.

Afgeleide consumentenprijsindex

De afgeleide index voor werknemersgezinnen met een laag inkomen lag in juli gemiddeld 3,7 procent hoger dan een jaar eerder. Deze index wordt vaak gebruikt voor het aanpassen van overheidstarieven, CAO's en andere contracten.

In de afgeleide index zijn de effecten van onder andere de verhoging van de BTW en de ecotaks van afgelopen januari geëlimineerd.

Nederlandse inflatie blijft boven Europees gemiddelde

Het CBS stelt niet alleen de nationale consumentenprijsindex samen, maar ook de Europees geharmoniseerde consumentenprijsindex voor Nederland. Deze index maakt deel uit van het inflatiecijfer van de Eurozone dat een officieel richtsnoer vormt voor het monetaire beleid van de Europese Centrale Bank.

In juni bedroeg de inflatie in de Eurozone gemiddeld 3,0 procent. In Nederland kwam de inflatie volgens de geharmoniseerde index uit op 5,0 procent, waarmee in Nederland de hoogste inflatie werd gemeten van de Europese Unie. Van de eerste zes maanden van dit jaar had Nederland in vijf maanden het hoogste inflatiecijfer van de Europese Unie. Alleen in maart kwam de inflatie in Portugal boven de Nederlandse uitkomst uit.

Zowel het junicijfer voor Nederland als voor de Eurozone betekenden een daling van de inflatie met 0,4 procentpunt ten opzichte van mei. In juli 2001 is de inflatie in Nederland volgens de geharmoniseerde index weer opgelopen naar 5,2 procent.

De uitkomsten over juli voor de Eurozone en voor alle landen van de Europese Unie zullen op 17 augustus door Eurostat worden gepubliceerd.

Technische toelichting

De inflatie in Nederland wordt gemeten als de stijging van de consumentenprijsindex ten opzichte van de overeenkomstige periode in het voorgaande jaar.

De consumentenprijsindex geeft het prijsverloop weer van een pakket goederen en diensten, zoals dit in 1995 gemiddeld werd aangeschaft door huishoudens in Nederland. De gemiddelde prijsverandering heeft betrekking op het consumptiepakket van alle huishoudens.

De gegevens over de huurstijging zijn voorlopige cijfers. Deze zijn gebaseerd op uitkomsten nadat de gegevens van 94 procent van de huurenquête over 2001 zijn verwerkt.

De geharmoniseerde indices dienen speciaal voor het vergelijken van de inflatie tussen de lidstaten van de Europese Unie. Zie hiervoor ook de persmededeling 'Geharmoniseerde Index van Consumentenprijzen' van 7 maart.

De consumentenprijsindex voor de monetaire unie (EURO-12, CPIMU) geeft de gemiddelde prijsontwikkeling weer in de landen die deelnemen aan de Economische en Monetaire Unie, ofwel de Eurozone. Tot december 2000 waren dat 11 lidstaten. Vanaf januari 2001 heeft de CPIMU betrekking op de Eurozone inclusief het nieuw toegetreden Griekenland. De EU-15 geeft de gemiddelde prijsontwikkeling weer van de 15 lidstaten van de Europese Unie.

Het belangrijkste verschil tussen de geharmoniseerde index en de nationale consumentenprijsindex betreft de consumptiepakketten waarop zij betrekking hebben.

Wonen in een eigen huis (huurwaarde), consumptiegebonden belastingen (onroerendezaakbelasting, motorrijtuigenbelasting e.d.) en contributies aan sportverenigingen, maatschappelijke organisaties e.d. worden bijvoorbeeld wel meegenomen in de nationale index, maar niet in de geharmoniseerde. Anderzijds is bij de geharmoniseerde index een groter deel van de kosten van de gezondheidszorg inbegrepen dan in de nationale index.

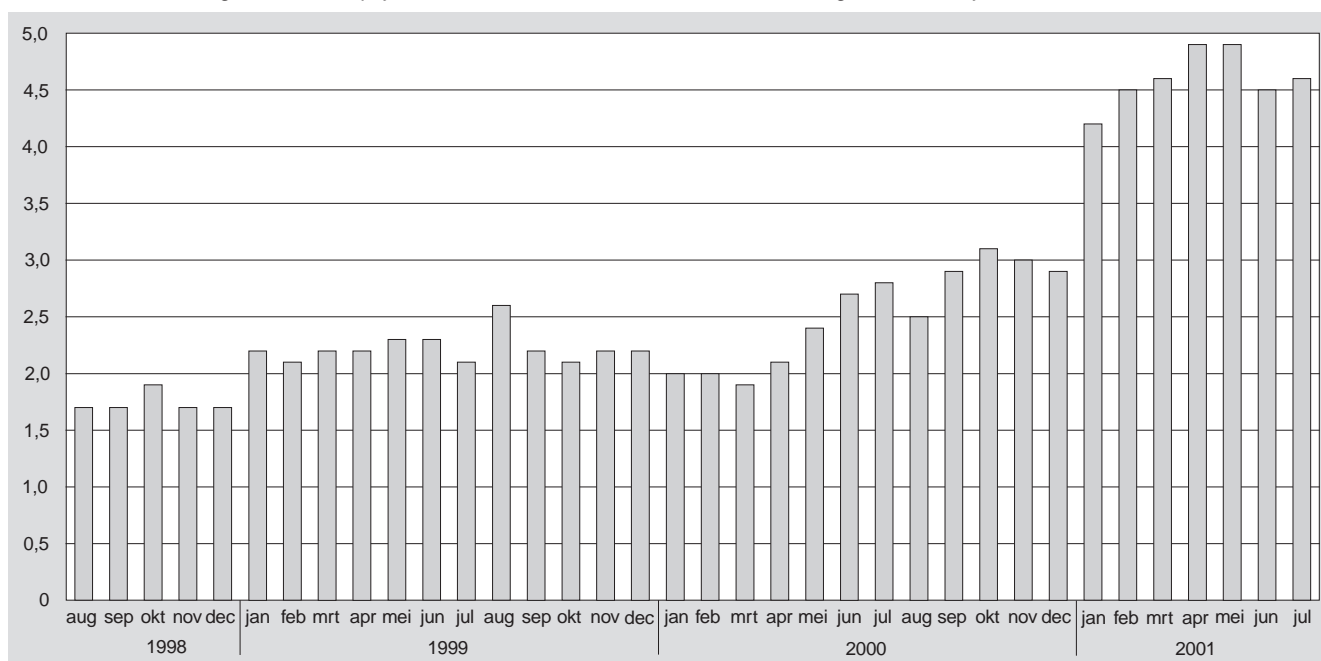
Een ander verschil tussen beide indices is dat in de nationale index de prijsstijgingen van de particuliere consumptie van Nederlanders in het buitenland wordt meegenomen. Daarentegen weegt in de geharmoniseerde index de particuliere consumptie van buitenlanders in Nederland mee.

De dekking van de geharmoniseerde index is zowel per januari 2000 als per januari 2001 uitgebreid. Deze uitbreidingen zijn toegelicht in de persberichten van 11 februari 2000 en van 9 februari 2001.

In de afgeleide consumentenprijsindices van het CBS is het effect van veranderingen in de tarieven van de productgebonden belastingen en subsidies en van de consumptiegebonden belastingen uit de prijsontwikkeling geëlimineerd.

De consumentenprijsindex voor werknemersgezinnen met een laag inkomen is gebaseerd op het pakket goederen en diensten dat in 1995 werd aangeschaft door werknemersgezinnen met een bruto gezinsinkomen beneden de mediaan van de inkomensverdeling van de werknemersgezinnen. De afgeleide reeks voor werknemersgezinnen met een laag inkomen wordt op dit moment vaak gebruikt voor het aanpassen van overheidstarieven, CAO's en andere contracten.

Procentuele verandering consumentenprijsindex - alle huishoudens t.o.v. de overeenkomstige maand een jaar eerder

Tabel 1
Woninghuurstijging

Juli van jaar	Woninghuurstijging
	%
1991	5,9
1992	5,6
1993	5,4
1994	5,1
1995	4,5
1996	4,1
1997	3,8
1998	3,4
1999	3,0
2000	2,6
2001	2,7*

Tabel 2
Opbouw van de inflatie

	Gewicht	Jan. '01 t.o.v. jan. '00	Febr. '01 t.o.v. febr. '00	Mrt. '01 t.o.v. mrt. '00	Apr. '01 t.o.v. apr. '00	Mei '01 t.o.v. mei '00	Juni '01 t.o.v. juni '00	Juli '01* t.o.v. juli '00
		%						
Prijsstijging								
Totale pakket goederen en diensten	100 000	4,2	4,5	4,6	4,9	4,9	4,5	4,6
Artikelen vallend onder het algemene BTW-tarief (17,5/19%)	42 024	5,5	5,7	5,2	5,7	5,5	4,7	4,9
Energie	6 627	14,8	13,3	10,6	12,3	11,1	7,2	6,8
w.v.								
tengevolge van BTW-stijging		1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
tengevolge stijging REB		5,1	5,0	4,9	5,0	4,9	4,8	5,0
overige prijsstijging energie		8,4	7,0	4,3	6,0	4,9	1,1	0,6
Overige artikelen	35 397	3,3	3,9	4,0	4,1	4,1	4,0	4,4
w.v.								
tengevolge van BTW-stijging		1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
overige prijsstijging		2,0	2,6	2,7	2,8	2,8	2,7	3,0
Artikelen vallend onder het verlaagd BTW-tarief (6%)	23 357	4,0	4,8	6,0	6,7	7,0	6,7	6,7
Artikelen vrijgesteld van BTW	31 072	2,7	2,7	2,8	2,6	2,7	2,6	2,8
Omroepbijdrage	413	-	-	-	-	-	-	-
Overige artikelen	30 659	2,7	2,7	2,8	2,6	2,7	2,6	2,8
Artikelen gekocht in buitenland	3 547	5,0	3,4	3,5	4,4	4,9	5,5	5,9
		procentpunt						
Bijdrage aan inflatie								
Totale pakket goederen en diensten	100 000	4,2	4,5	4,6	4,9	4,9	4,5	4,6
Artikelen vallend onder het algemene BTW-tarief (17,5/19%)	42 024	2,2	2,4	2,2	2,4	2,3	1,9	2,0
Energie	6 627	1,2	1,1	0,8	1,0	0,9	0,6	0,6
w.v.								
tengevolge van BTW-stijging		0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
tengevolge stijging REB		0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
overige prijsstijging energie		0,6	0,5	0,3	0,5	0,4	0,1	0,1
Overige artikelen	35 397	1,1	1,3	1,3	1,4	1,4	1,3	1,4
w.v.								
tengevolge van BTW-stijging		0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
overige prijsstijging		0,6	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0
Artikelen vallend onder het verlaagd BTW-tarief (6%)	23 357	0,9	1,1	1,4	1,6	1,6	1,5	1,5
Artikelen vrijgesteld van BTW	31 072	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,9
Omroepbijdrage	413	-	-	-	-	-	-	-
Overige artikelen	30 659	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,9
Artikelen gekocht in buitenland	3 547	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2

Tabel 3
 Procentuele wijzigingen t.o.v. de overeenkomstige maand uit het voorgaande jaar

	Nationale CPI Nederland Alle huishoudens	Nationale CPI Nederland Alle huishoudens, afgeleid	CPI Werknemersgezinnen met laag inkomen afgeleid	Geharmoniseerde index Nederland	Geharmoniseerde index EURO-12	Geharmoniseerde index EU-15
Jaargemiddelden						
1997	2,2	2,0	1,9	1,9	1,6	1,7
1998	2,0	1,7	1,7	1,8	1,1	1,3
1999	2,2	1,7	1,7	2,0	1,1	1,2
2000	2,6	2,2	2,1	2,3	2,6	2,3
Maanden						
Januari 1999	2,2	1,7	1,6	2,1	0,8	0,9
Februari 1999	2,1	1,6	1,5	2,0	0,8	1,0
Maart 1999	2,2	1,6	1,6	2,0	1,0	1,2
April 1999	2,2	1,7	1,6	1,9	1,1	1,2
Mei 1999	2,3	1,8	1,7	2,1	1,0	1,1
Juni 1999	2,3	1,8	1,8	2,1	0,9	1,0
Juli 1999	2,1	1,5	1,5	1,8	1,1	1,1
Augustus 1999	2,6	2,1	2,1	2,5	1,2	1,2
September 1999	2,2	1,7	1,6	2,0	1,2	1,2
October 1999	2,1	1,5	1,4	1,8	1,4	1,3
November 1999	2,2	1,7	1,7	2,0	1,5	1,4
December 1999	2,2	1,7	1,6	1,9	1,7	1,7
Januari 2000	2,0	1,5	1,5	1,6	1,9	1,8
Februari 2000	2,0	1,6	1,5	1,5	2,0	1,9
Maart 2000	1,9	1,7	1,6	1,6	2,1	1,9
April 2000	2,1	1,7	1,6	1,7	1,9	1,7
Mei 2000	2,4	2,0	1,9	2,0	1,9	1,7
Juni 2000	2,7	2,3	2,3	2,5	2,4	2,1
Juli 2000	2,8	2,4	2,4	2,8	2,4	2,2
Augustus 2000	2,5	2,1	2,1	2,5	2,3	2,0
September 2000	2,9	2,6	2,6	2,9	2,8	2,5
October 2000	3,1	2,9	2,9	3,2	2,7	2,4
November 2000	3,0	2,8	2,7	2,9	2,9	2,6
December 2000	2,9	2,5	2,6	2,9	2,6	2,3
Januari 2001	4,2	3,3	3,2	4,5	2,4	2,2
Februari 2001	4,5	3,3	3,5	4,9	2,6	2,3
Maart 2001	4,6	3,5	3,6	4,9	2,6	2,3
April 2001	4,9	3,9	4,0	5,3	2,9	2,6
Mei 2001	4,9	3,9	4,0	5,4	3,4	3,1
Juni 2001	4,5	3,5	3,5	5,0	3,0	2,8
Juli 2001	4,6*	3,7*	3,7*	5,2*		

Tabel 4
 Consumentenprijsindex, alle huishoudens (1995=100) ¹⁾

Artikelgroep	Wegings- factor	2001 juni	2001 juli*	% mutatie juli '01 t.o.v.	
				juni '01	juli '00*
TOTAAL BESTEDINGEN	100 000	116,2	116,4	0,2	4,6
VOEDINGSM. EN ALCOHOLVRIJE DRANKEN	13 726	114,1	113,9	-0,2	8,0
Voedingsmiddelen	12 414	115,2	114,9	-0,3	8,5
Brood en granen	2 324	109,7	110,3	0,5	5,0
Vlees	2 911	117,2	116,9	-0,3	11,8
Vis	313	135,4	133,9	-1,1	11,4
Melk, kaas en eieren	2 120	108,4	110,4	1,8	9,0
Oliën en vetten	361	113,4	113,9	0,4	8,3
Fruit	986	130,9	132,0	0,8	13,4
Groenten, incl. aardappelen e.d.	1 446	119,3	112,5	-5,7	6,5
Suiker en andere zoetwaren	881	106,6	106,9	0,3	5,2
Voedingsmiddelen n.e.g.	1 072	117,1	117,4	0,3	6,3
Alcoholvrije dranken	1 312	103,7	104,7	1,0	2,9
Koffie, thee en cacao	568	94,3	94,6	0,3	-1,5
Mineraalwater, frisdranken e.d.	744	110,9	112,5	1,4	6,1
ALCOHOLHOUDENDE DRANKEN EN TABAK	3 980	121,5	121,7	0,2	6,0
Alcoholhoudende dranken	1 923	110,2	110,5	0,3	6,3
Tabak	2 057	132,1	132,1	0,0	5,8
KLEDING EN SCOEISEL	6 121	107,8	95,3	-11,6	1,8
Kleding en kledingstoffen	4 995	105,8	92,7	-12,4	0,7
Schoeisel en schoenreparaties	1 126	116,7	106,8	-8,5	6,6
HUISVESTING, WATER, ELEKTRICITEIT, GAS	26 832	125,3	128,8	2,8	5,0
Huisvesting	20 422	120,5	123,8	2,7	2,7
Normaal onderhoud en reparatie woning	1 623	117,8	118,1	0,3	6,6
Overige diensten i.v.m. woning, w.o. water	839	132,3	132,1	-0,2	3,9
Elektriciteit, gas e.a. brandstoffen	3 948	151,6	158,5	4,6	14,9
STOFFERING, HUISHOUDELIJKE APPARATEN	7 959	111,4	111,7	0,3	5,5
Meubelen, stoffering en decoratie	3 368	113,9	114,3	0,4	5,6
Huishoudtextiel	931	113,0	113,3	0,3	7,9
Verwarmingsapp., kookapp., koelkasten	904	94,0	93,9	-0,1	0,9
Vaat- en glaswerk en huishoudelijke app.	470	109,8	110,2	0,4	4,3
Gereedschappen en werktuigen voor huis	430	107,2	107,3	0,1	3,6
Dagelijks woningonderhoud	1 856	116,1	116,4	0,3	6,7
GEZONDHEID	544	110,5	110,5	0,0	3,1
VERVOER	10 707	117,9	116,4	-1,3	1,2
Aankoop voertuigen	4 211	104,1	104,3	0,2	3,0
Gebruik van privé-voertuigen	4 784	130,7	127,0	-2,8	-0,6
Vervoersdiensten	1 712	115,9	116,8	0,8	3,7
COMMUNICATIE	1 862	96,8	97,5	0,7	-0,5
RECREATIE EN CULTUUR	11 329	110,7	110,7	0,0	4,7
Apparaten, toebehoren incl. reparatie	4 744	95,9	95,4	-0,5	3,2
Recreatie en cultuur	3 092	123,8	124,0	0,2	5,0
Kranten, boeken en schrijfwaren	2 150	120,8	121,5	0,6	5,7
Pakketreizen	1 343	117,0	117,1	0,1	7,2
ONDERWIJS	376	118,2	119,4	1,0	5,3
HOTELS, CAFÉS EN RESTAURANTS	5 521	119,7	121,4	1,4	5,6
Restaurants, cafés en kantines	4 387	119,5	120,0	0,4	5,4
Accommodatie	1 134	120,2	126,8	5,5	6,3
DIVERSE GOEDEREN EN DIENSTEN	6 293	110,7	111,3	0,5	4,6
Lichaamsverzorging	1 980	115,7	116,1	0,3	5,2
Artikelen voor persoonlijk gebruik n.e.g.	891	103,2	103,4	0,2	5,8
Verzekering	2 486	108,1	108,7	0,6	3,8
Bankdiensten n.e.g.	31	109,2	109,2	0,0	4,5
Andere diensten n.e.g.	905	114,3	116,1	1,6	4,4
CONSUMPTIE GEBONDEN BELASTING EN OVERHEIDSDIENSTEN	4 750	106,8	106,8	0,0	1,9
Consumptiegebonden belastingen	3 785	102,1	102,1	0,0	2,1
Overheidsdiensten	965	125,3	125,3	0,0	1,2

¹⁾ De prijsindexcijfers geven het verloop weer van een pakket goederen en diensten, zoals dit in 1995 gemiddeld werd aangeschaft door huishoudens in Nederland.

* voorlopig cijfer.

Tabel 5
Consumentenprijsindexcijfers

	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jaar
<i>1995=100</i>													
Alle huishoudens													
1996	100,6	101,0	102,0	102,3	102,0	101,6	101,9	101,7	102,7	102,9	102,8	102,7	102,0
1997	102,8	103,0	103,8	103,9	104,2	103,6	104,0	104,3	105,2	105,3	105,4	105,1	104,2
1998	104,7	105,3	106,2	106,4	106,3	105,9	106,1	106,1	107,0	107,3	107,2	106,9	106,3
1999	107,0	107,5	108,5	108,7	108,7	108,3	108,3	108,9	109,4	109,5	109,6	109,2	108,6
2000	109,1	109,6	110,6	111,0	111,3	111,2	111,3	111,6	112,6	112,9	112,9	112,4	111,4
2001	113,7	114,5	115,7	116,4	116,7	116,2	116,4*						
Alle huishoudens, afgeleid													
1996	99,9	100,3	101,2	101,5	101,3	100,9	101,2	101,0	102,0	102,2	102,1	102,0	101,3
1997	101,9	102,1	102,8	102,9	103,1	102,6	103,0	103,3	104,3	104,4	104,4	104,1	103,3
1998	103,5	104,1	105,0	105,2	105,1	104,7	104,9	104,9	105,8	106,1	106,0	105,7	105,1
1999	105,3	105,8	106,7	107,0	107,0	106,6	106,5	107,1	107,6	107,7	107,8	107,5	106,9
2000	106,9	107,5	108,5	108,8	109,1	109,1	109,1	109,4	110,4	110,8	110,8	110,2	109,2
2001	110,4	111,1	112,3	113,0	113,4	112,9	113,1*						
Werknemersgezinnen met laag inkomen													
1996	100,6	100,9	101,9	102,2	101,9	101,5	101,8	101,6	102,5	102,8	102,6	102,5	101,9
1997	102,7	102,9	103,7	103,8	104,0	103,5	103,9	104,1	105,0	105,1	105,2	104,9	104,1
1998	104,6	105,2	106,0	106,3	106,2	105,7	105,9	105,9	106,8	107,0	107,0	106,7	106,1
1999	106,8	107,4	108,3	108,5	108,5	108,1	108,0	108,6	109,1	109,2	109,4	109,0	108,4
2000	108,8	109,4	110,4	110,6	111,0	110,9	110,9	111,3	112,3	112,6	112,7	112,1	111,1
2001	113,4	114,3	115,4	116,1	116,5	116,0	116,2*						
Werknemersgezinnen met laag inkomen, afgeleid													
1996	99,9	100,2	101,2	101,5	101,2	100,8	101,1	100,9	101,8	102,1	101,9	101,9	101,2
1997	101,8	102,0	102,7	102,8	103,0	102,5	102,9	103,2	104,1	104,2	104,3	104,0	103,1
1998	103,4	104,0	104,8	105,1	105,0	104,5	104,7	104,7	105,6	105,9	105,8	105,5	104,9
1999	105,1	105,6	106,5	106,8	106,8	106,4	106,3	106,9	107,3	107,4	107,6	107,2	106,7
2000	106,7	107,2	108,2	108,5	108,8	108,8	108,8	109,1	110,1	110,5	110,5	110,0	108,9
2001	110,1	110,9	112,1	112,8	113,1	112,6	112,8*						

Tabel 6
Geharmoniseerde index van consumentenprijzen

	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jaar
<i>1996=100</i>													
Nederland													
1996	98,7	99,2	100,4	100,7	100,3	99,8	99,5	99,3	100,4	100,7	100,5	100,4	100,0
1997	100,4	100,6	101,6	101,7	101,9	101,3	101,4	101,8	102,9	103,0	103,0	102,6	101,9
1998	102,0	102,7	103,8	104,2	104,0	103,5	103,2	103,2	104,2	104,5	104,5	104,1	103,7
1999	104,1	104,8	105,9	106,2	106,2	105,7	105,1	105,8	106,3	106,4	106,6	106,1	105,8
2000	105,8	106,4	107,6	108,0	108,3	108,3	108,0	108,4	109,4	109,8	109,7	109,2	108,2
2001	110,6	111,6	112,9	113,7	114,1	113,7	113,6*						
EU 15													
1996	98,8	99,2	99,6	99,9	100,1	100,2	100,0	100,1	100,4	100,5	100,5	100,7	100,0
1997	100,9	101,2	101,3	101,4	101,7	101,7	101,7	101,9	102,1	102,2	102,3	102,4	101,7
1998	102,2	102,5	102,7	103,0	103,2	103,3	103,2	103,2	103,3	103,3	103,3	103,4	103,0
1999	103,2	103,4	103,8	104,2	104,3	104,3	104,3	104,4	104,6	104,6	104,8	105,1	104,3
2000	105,0	105,4	105,8	106,0	106,1	106,5	106,5	106,5	107,1	107,2	107,5	107,5	106,4
2001	107,3	107,8	108,2	108,8	109,4	109,5*							
EURO-12, CPIMU¹⁾													
1996	98,9	99,3	99,7	99,9	100,1	100,1	100,2	100,1	100,2	100,4	100,4	100,6	100,0
1997	100,9	101,2	101,3	101,2	101,5	101,5	101,6	101,8	101,9	101,9	102,0	102,1	101,6
1998	102,0	102,3	102,4	102,6	102,8	102,9	102,9	102,9	102,9	102,9	102,8	102,9	102,7
1999	102,8	103,1	103,4	103,7	103,8	103,8	104,0	104,1	104,1	104,2	104,3	104,7	103,8
2000	104,8	105,2	105,6	105,7	105,8	106,3	106,4	106,5	107,0	107,0	107,3	107,4	106,3
2001	107,3	107,9	108,3	108,8	109,4	109,5*							

¹⁾ Consumentenprijsindex voor de monetaire unie.

Tabel 7
Geharmoniseerde indices van de 15 landen in de Europese Unie

	Totaal, index 1996=100 juni '01*	Juni '01 t.o.v. juni '00*
Frankrijk	106,8	2,2
Oostenrijk	107,2	2,6
Italië	111,5	2,9
België	109,8	3,0
Finland	110,6	3,0
Duitsland	108,1	3,1
Luxemburg	111,0	2,7
Griekenland	121,1	4,5
Ierland	116,7	4,3
Spanje	113,9	4,2
Portugal	114,7	4,6
Nederland	113,7	5,0
CPIMU	109,5	3,0
Verenigd Koninkrijk	107,7	1,7
Denemarken	111,2	2,2
Zweden	108,1	3,0
EU-15	109,5	2,8

Bron: Eurostat/CBS.

Werkloosheid mei–juli (17 augustus 2001)

In de maanden mei–juli kwam het aantal geregistreeerde werklozen gemiddeld uit op 132 duizend. Dat is 39 000 lager dan een jaar geleden. Dit blijkt uit de nieuwste cijfers van het CBS.

Geregistreeerde werkloosheid mei–juli

In de maanden mei–juli van dit jaar waren er gemiddeld 132 duizend geregistreeerde werklozen. Door seizoeneffecten is de werkloosheid in deze periode van het jaar altijd lager. Na verwijdering van deze seizoeneffecten komt het werkloosheidscijfer uit op 146 duizend. Dat is drieduizend lager dan in april–juni. Omdat de cijfers gebaseerd zijn op een steekproefonderzoek hebben ze een onnauwkeurigheidsmarge. De ontwikkeling van de werkloosheid kan daarom het beste over een wat langere periode worden vastgesteld. Vergeleken met een jaar geleden is het aantal werklozen nu 39 duizend lager. Dat komt overeen met een daling van gemiddeld ruim drieduizend per maand. Vanaf maart 2001 laten de cijfers echter weinig verandering zien. Het is nog te vroeg om daaruit te concluderen dat aan de daling van de werkloosheid een einde is gekomen. Daarom moeten de cijfers van de komende maanden worden afgewacht.

Technische toelichting

Geregistreeerde werklozen zijn mensen die bij een arbeidsbureau staan ingeschreven, direct beschikbaar zijn voor een baan van minstens twaalf uur per week en geen werk hebben of werk van minder dan twaalf uur per week. De cijfers over de geregistreeerde werkloosheid zijn gebaseerd op de registratie van de arbeidsbureaus en de Enquête beroepsbevolking van het CBS, een steekproefonderzoek dat maandelijks onder ruim tienduizend mensen in Nederland wordt gehouden.

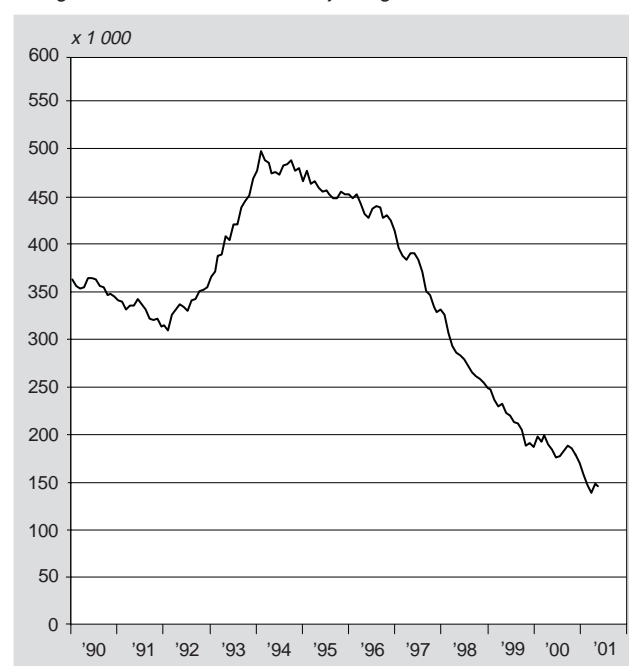
De geregistreeerde werkloosheidscijfers hebben een onnauwkeurigheidsmarge omdat ze gebaseerd zijn op een steekproefonderzoek. Alleen uit grote veranderingen of uit veranderingen die zich gedurende een langere periode aftekenen mogen conclusies worden getrokken over de tendens van de werkloosheid.

Naast de maandelijkse cijfers van de geregistreeerde werkloosheid, publiceert het CBS jaarlijks een breder scala van indicatoren van het onbenut arbeidsaanbod. Eén daarvan is de werkloze beroepsbevolking: mensen die niet of minder dan twaalf uur werken en actief zoeken naar werk voor twaalf uur of meer. Het Centraal Planbureau gebruikt dit cijfer voor economische analyses.

Een nog bredere afbakening van het onbenut arbeidsaanbod is: alle mensen die niet of minder dan twaalf uur werken en betaald werk voor twaalf uur of meer zouden willen hebben (ongeacht of men direct in staat is om te werken, op zoek is naar werk, enzovoorts).

Een andere indicatie van het arbeidspotentieel is het aantal mensen met een bijstands- of ww-uitkering.

Geregistreeerde werklozen na verwijdering van seizoensinvloeden

Tabel 1
Indicatoren onbenut arbeidsaanbod

	1992	1996	1997	1998	1999	2000
	x 1 000					
Geregistreeerde werkloosheid	336	440	375	287	221	188
Werkloze beroepsbevolking	411	494	438	348	292	270
Wil betaald werk hebben van ≥ 12 uur	974	1 117	1 020	914	805	700
Mensen met bijstand ¹⁾	480	481	437	397	363	335
Aantal ww-uitkeringen	214	386	355	306	249	204

¹⁾ Ultimo jaar.

Tabel 2
Geregistreeerde werklozen ¹⁾

	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
x 1 000												
<i>Oorspronkelijke cijfers</i>												
1995	484	497	477	465	446	445	453	453	450	451	459	463
1996	468	469	465	441	418	415	433	441	438	431	432	437
1997	429	415	399	381	376	378	379	372	351	349	336	340
1998	346	346	318	289	270	270	273	271	265	262	260	265
1999	263	265	246	227	216	209	213	212	211	206	189	201
2000	201	217	201	195	173	171	169	176	181	190	186	187
2001	184	176	155	134	132	132						
<i>Verandering t.o.v. een jaar eerder</i>												
1995	-11	-23	-23	-18	-15	-20	-17	-31	-34	-39	-21	-29
1996	-16	-28	-12	-24	-28	-30	-20	-12	-12	-20	-27	-26
1997	-39	-54	-66	-60	-42	-37	-54	-69	-87	-82	-96	-97
1998	-83	-69	-81	-92	-106	-108	-106	-101	-86	-87	-76	-75
1999	-83	-81	-72	-62	-54	-61	-60	-59	-54	-56	-71	-64
2000	-62	-48	-45	-32	-43	-38	-44	-36	-30	-16	-3	-14
2001	-17	-41	-46	-61	-41	-39						
<i>Na verwijdering van seizoensinvloeden</i>												
1995	470	480	467	470	463	459	460	455	452	451	459	455
1996	456	451	455	446	435	430	440	443	441	431	433	428
1997	416	398	390	386	393	393	386	373	353	348	336	330
1998	333	328	309	294	287	285	280	273	267	262	260	256
1999	250	248	238	231	233	223	221	214	213	206	189	192
2000	188	199	193	200	190	185	177	178	183	189	186	179
2001	171	158	147	139	149	146						
<i>Gemiddelde verandering per maand in de laatste drie maanden</i>												
1995	-7	0	-6	0	-6	-3	-3	-3	-2	-3	1	1
1996	2	-3	0	-3	-5	-8	-2	3	4	-3	-3	-4
1997	-5	-12	-13	-10	-2	1	0	-7	-13	-13	-12	-8
1998	-5	-3	-7	-13	-14	-8	-5	-5	-6	-6	-4	-4
1999	-4	-4	-6	-6	-5	-5	-3	-6	-3	-5	-8	-7
2000	-6	3	0	4	-3	-3	-8	-4	-1	4	3	-1
2001	-6	-9	-11	-11	-3	0						

¹⁾ Driemaandsgemiddelden opgenomen onder de middelste maand.

Tabel 3
Geregistreeerde werklozen naar geslacht, leeftijd en duur inschrijving

	Geslacht		Duur inschrijving		Totaal	Werkloosheids- percentage
	man	vrouw	<1 jaar	≥1 jaar		
x 1 000						
1995	260	204	217	247	464	7,0
1996	240	201	219	221	440	6,6
1997	199	176	180	195	375	5,5
1998	155	132	132	155	287	4,1
1999	115	106	110	111	221	3,1
2000	98	90	106	82	188	2,6
Mei '00–Juli '00	87	83	89	82	171	2,4
Mei '01–Juli '01	70	62	82	50	132	1,8*

* Voorlopig cijfer, in procenten van de beroepsbevolking 2000.

Bron: CBS.

Consumentenvertrouwen augustus vrijwel stabiel (23 augustus 2001)

Het consumentenvertrouwen is in augustus vrijwel gelijk aan dat in de voorgaande twee maanden. De waarde van de vertrouwensindex ligt nu drie achtereenvolgende maanden iets onder de nul. Dat betekent dat er iets meer pessimisten dan optimisten zijn. In augustus is het oordeel van de consument over de economie negatiever. De koopbereidheid, de andere component van het consumentenvertrouwen, is echter stabiel gebleven. Dit blijkt uit het Consumenten Conjunctuur Onderzoek van het CBS.

Consument pessimistischer over economisch klimaat

Het oordeel van de consument over het economisch klimaat is in augustus negatiever geworden. Dit is één van de twee onderdelen waarmee de hoogte van het consumentenvertrouwen meet. In augustus verwacht bijna de helft van de ondervraagden een verslechtering van de economie. Minder dan één op de tien consumenten verwacht dat het beter zal gaan. Sinds januari is het pessimisme over de algemene economische toestand vrijwel iedere maand toegenomen. Vorig jaar was de consument nog overwegend optimistisch over het economisch klimaat.

Koopbereidheid stabiel

De koopbereidheid, de andere component van het consumentenvertrouwen, is in augustus even groot als in juli. De koopbereidheid ligt het hele jaar al op een lager niveau dan in 2000. Dit onderdeel van het consumentenvertrouwen wordt gebaseerd op de mening van huishoudens over hun eigen financiën en over het doen van grote uitgaven. De mening van de consument over de eigen financiële situatie is in augustus nagenoeg even positief als vorige maand. Ten opzichte van juli vinden huishoudens de tijd ook vrijwel even gunstig voor het doen van grote aankopen, zoals televisies, koelkasten en computers.

Toenemend aantal consumenten verwacht stijging werkloosheid

Het aantal consumenten dat een stijging van de werkloosheid verwacht is in augustus sterk toegenomen. Meer dan veertig procent van de ondervraagden verwacht voor de komende twaalf maanden een groeiend aantal werklozen, tegen twintig procent in juli. Slechts ongeveer tien procent rekent op een daling. In 2000 verwachtte nog bijna de helft van de ondervraagden een daling van het aantal werklozen.

Technische toelichting

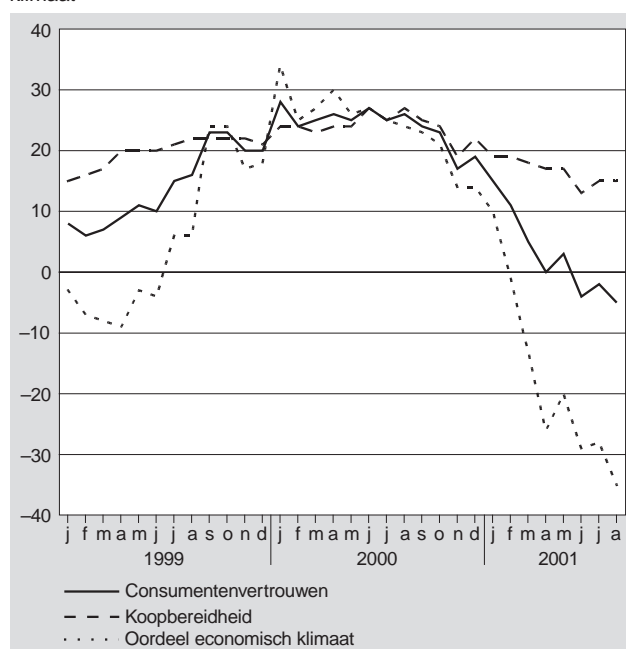
De index van het consumentenvertrouwen geeft aan in hoeverre huishoudens vinden dat het economisch gezien beter of slechter gaat. Het consumentenvertrouwen wordt bepaald op basis van de mening van huishoudens over het algemene economische klimaat en over de eigen koopbereidheid. Maandelijks worden hierover in het Consumenten Conjunctuuronderzoek (CCO) vijf vragen gesteld aan ongeveer duizend personen. Daarnaast bevat het CCO onder andere vragen over de verwachtingen voor de werkloosheid en de inflatie en over het spaargedrag en aankoopplannen van huishoudens.

De ondervraagden kunnen vinden dat het beter gaat (de 'optimisten'), dat het slechter gaat (de 'pessimisten') of dat de situatie gelijk blijft. Als er evenveel optimistische als pessimistische consumenten zijn, heeft de index de waarde nul. Een waarde van tien betekent dat de optimisten een meerderheid van tien procent hebben ten opzichte van de pessimisten.

Twee van de vragen gaan over de economische situatie in het algemeen. Het CBS berekent uit de antwoorden hierop de indicator van het economisch klimaat. De overige drie vragen gaan over de financiële situatie van het eigen huishouden. Daaronder is ook de vraag of de tijd gunstig is voor aankopen van duurzame goederen. De antwoorden op deze drie vragen worden samengevat in de indicator van de koopbereidheid.

Het Consumenten Conjunctuur Onderzoek wordt vanaf mei 2000 medegefinancierd door de Europese Gemeenschap.

Consumentenvertrouwen, koopbereidheid en oordeel economisch klimaat

Tabel 1
 Consumentenvertrouwen, economisch klimaat, koopbereidheid en grote aankopen: saldo van positieve en negatieve antwoorden

	Consumentenvertrouwen	Economisch klimaat	Koopbereidheid	w.o. grote aankopen
<i>Oorspronkelijke reeks</i>				
2000				
April	26	30	24	36
Mei	25	26	24	37
Juni	27	27	27	43
Juli	25	25	25	42
Augustus	26	24	27	41
September	24	23	25	38
Oktober	23	21	24	35
November	17	14	19	29
December	19	14	22	34
2001				
Januari	15	10	19	22
Februari	11	-1	19	21
Maart	5	-13	18	25
April	0	-26	17	21
Mei	3	-20	17	25
Juni	-4	-29	13	25
Juli	-2	-28	15	24
Augustus	-5	-35	15	21
<i>Na verwijdering van seizoeninvloeden</i>				
2000				
April	27	33	23	36
Mei	24	26	23	35
Juni	26	27	25	36
Juli	22	22	22	35
Augustus	23	21	24	34
September	21	18	23	37
Oktober	22	18	25	38
November	21	18	23	38
December	24	19	27	47
2001				
Januari	14	7	18	20
Februari	12	2	18	22
Maart	6	-12	18	25
April	0	-23	16	21
Mei	2	-20	17	22
Juni	-5	-29	11	18
Juli	-5	-31	12	16
Augustus	-8	-38	12	14

Tabel 2
 Detailgegevens economisch klimaat: saldo van positieve en negatieve antwoorden (oorspronkelijke reeks)

	Economisch klimaat		
	Afgelopen jaar	Komend jaar	Totaal
2000			
April	40	19	30
Mei	38	14	26
Juni	37	16	27
Juli	35	14	25
Augustus	35	14	24
September	36	10	23
Oktober	33	9	21
November	25	2	14
December	24	4	14
2001			
Januari	27	-7	10
Februari	16	-18	-1
Maart	5	-32	-13
April	-13	-40	-26
Mei	-12	-27	-20
Juni	-21	-38	-29
Juli	-22	-35	-28
Augustus	-28	-43	-35

Niet-westerse allochtonen tweemaal zo vaak een uitkering (24 augustus 2001)

Eind 1999 ontvingen anderhalf miljoen mensen in Nederland een bijstands-, werkloosheids- of arbeidsongeschiktheidsuitkering. Dit betekent dat een op de zeven mensen in de leeftijdsgroep van 15-64 jaar een uitkering heeft. Niet-westerse allochtonen hebben ongeveer tweemaal zo vaak een uitkering als autochtonen. Het verschil kan vrijwel geheel worden toegeschreven aan bijstandsuitkeringen. Niet-westerse allochtonen van de tweede generatie hebben minder vaak een uitkering dan allochtonen van de eerste generatie. Dit blijkt uit cijfers van het CBS.

Kwart niet-westerse allochtonen heeft een uitkering

Een op de acht autochtonen heeft een uitkering. Bij de niet-westerse allochtonen is de verhouding een op de vier. Van de anderhalf miljoen mensen met een uitkering behoren 233 duizend tot de niet-westerse allochtonen. De verschillen tussen autochtonen en niet-westerse allochtonen doen zich voor bij zowel mannen als vrouwen. Het is voor de eerste keer dat het CBS voor autochtonen en allochtonen cijfers over alle uitkeringsregelingen heeft samengesteld.

Verskil vooral door bijstandsuitkeringen

Van de autochtonen van 40 tot en met 64 jaar heeft 13,5 procent een arbeidsongeschiktheidsuitkering. Voor de niet-westerse allochtonen ligt dit percentage met 16,5 wat hoger. Onder de 40 jaar is er geen verschil in het percentage arbeidsongeschikten. Bij de bijstandsuitkeringen zijn de verschillen veel groter. Ruim 15 procent van de niet-westerse allochtonen heeft een bijstandsuitkering tegenover 2,5 procent van de autochtonen. Niet-westerse allochtonen hebben dus zesmaal zo vaak een bijstandsuitkering als autochtonen.

Oudere Turkse en Marokkaanse mannen vaak een uitkering

Uitkeringen worden vooral verstrekt aan mensen in de leeftijdsgroep van 40-64 jaar. Twee op de tien mensen in deze groep hebben een uitkering. Bij de niet-westerse allochtonen gaat het om vier op de tien. Binnen die leeftijdsgroep bestaan duidelijke verschillen tussen de groepen allochtonen. Zes op de tien Marokkaanse en Turkse mannen van 40 tot 64 jaar hebben een uitkering. Bij andere groepen allochtonen is dat aandeel veel lager. Marokkaanse en Turkse mannen uit deze leeftijdsgroep ontvangen vooral arbeidsongeschiktheidsuitkeringen. Het aantal bijstandsuitkeringen is echter ook hoog.

Bijna de helft van de Turkse vrouwen van 40-64 jaar ontvangt een uitkering. Bij de andere groepen oudere vrouwen ligt dit aantal iets lager. De Turkse vrouwen in deze leeftijdsgroep ontvangen minder bijstandsuitkeringen dan de meeste andere groepen, maar juist veel vaker een arbeidsongeschiktheidsuitkering.

Tweede generatie minder vaak een uitkering

Bijna 13 duizend niet-westerse allochtonen met een uitkering behoren tot de tweede generatie allochtonen. Zij zijn zelf in Nederland geboren, maar ten minste een van hun ouders komt uit het buitenland. Van deze allochtonen is het overgrote deel jonger dan 40 jaar. Een op de dertien van hen heeft een uitkering. Dat is aanzienlijk minder dan bij de eerste generatie, waar een op de vijf mensen onder de 40 jaar een uitkering heeft.

Beperkte verschillen bij werkloosheidsuitkeringen

Eind 1999 had van alle mensen van 15 tot 64 jaar 2,3 procent een werkloosheidsuitkering. De verschillen tussen autochtonen en allochtonen zijn beperkt. Bij bepaalde groepen allochtonen worden iets grotere verschillen gevonden. Zo hebben Turkse en Marokkaanse mannen van 40 tot 64 jaar vaker een werkloosheidsuitkering dan overige groepen.

Technische toelichting

De uitkomsten betreffen in Nederland wonende personen met een van de volgende uitkeringen:

- arbeidsongeschiktheidsuitkering krachtens de WAO, WAZ of Wajong;
- bijstandsuitkeringen op grond van de ABW;
- werkloosheidsuitkeringen krachtens de WW, IOAW of IOAZ.

De uitkomsten zijn samengesteld door gegevens over uitkeringsontvangers te combineren met informatie uit de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). De GBA bevat informatie over het geboorteland van de persoon zelf en van beide ouders.

Tot de allochtonen wordt iedereen gerekend van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren. Niet-westerse allochtonen zijn allochtonen afkomstig uit Afrika, Azië (exclusief Japan en het voormalig Nederlands-Indië of Indonesië), Latijns-Amerika of Turkije. De belangrijkste groepen zijn Marokkanen, Turken, Surinamers en Antillianen/Arubanen.

Voor uitkeringen krachtens de ABW, IOAZ of IOAW geldt het volgende. Indien de uitkering aan een paar is verstrekt, is zowel de aanvrager van de uitkering als de partner meegeteld. In beginsel ontvangen aanvrager en partner ieder de helft van de uitkering. Omdat sommige personen meer dan één uitkering hebben en een aantal personen met een uitkering in het buitenland woont zijn de hier gepresenteerde totaalcijfers iets lager dan eerder gepubliceerde cijfers over het aantal uitkeringen.

Tabel 1
 Personen met een uitkering en bevolking van 15–64 jaar naar herkomstgroepering, eind 1999¹⁾

	Totaal	Autochtonen	Westerse allochtonen	Niet-westerse Allochtonen					
				Totaal	Marokkanen	Turken	Surinamers	Antillianen/ Arubanen	Overig
<i>Personen met een uitkering</i> ²⁾ x 1 000									
Totaal	1 507	1 118	156	233	47	60	48	18	60
15–39	456	295	40	121	24	31	21	10	35
40–64	1 051	824	115	112	23	29	27	7	26
Mannen	795	598	80	117	28	31	20	7	31
15–39	194	123	17	54	12	14	8	4	17
40–64	600	475	63	62	16	18	12	3	14
Vrouwen	712	520	76	116	19	29	28	11	29
15–39	262	172	24	66	12	18	13	6	18
40–64	451	349	52	50	8	11	15	4	12
<i>Bevolking</i>									
Totaal	10 766	8 820	1 000	946	168	204	214	74	287
15–39	5 689	4 526	492	671	123	152	139	52	206
40–64	5 077	4 294	508	275	45	52	75	22	81
Mannen	5 460	4 475	494	492	91	107	102	36	155
15–39	2 894	2 306	241	347	65	79	66	26	111
40–64	2 566	2 169	252	145	26	28	36	10	44
Vrouwen	5 306	4 345	507	454	76	97	112	37	131
15–39	2 795	2 220	251	324	58	74	73	26	95
40–64	2 511	2 125	256	130	19	23	40	12	37
<i>Personen met een uitkering in % van de desbetreffende groep in de bevolking</i>									
Totaal	14,0	12,7	15,6	24,6	27,9	29,6	22,3	24,1	21,0
15–39	8,0	6,5	8,2	18,0	19,2	20,4	15,2	20,0	16,8
40–64	20,7	19,2	22,7	40,9	51,5	56,4	35,5	33,5	31,8
Mannen	14,6	13,4	16,2	23,7	30,3	29,4	19,4	19,3	19,9
15–39	6,7	5,3	7,0	15,7	18,2	17,2	11,9	15,7	15,2
40–64	23,4	21,9	25,0	43,1	60,3	63,0	33,1	28,6	31,6
Vrouwen	13,4	12,0	15,0	25,6	25,0	29,7	25,0	28,7	22,4
15–39	9,4	7,7	9,4	20,4	20,3	23,8	18,1	24,5	18,6
40–64	17,9	16,4	20,5	38,3	39,5	48,3	37,8	37,8	32,1

¹⁾ Betreft personen met een uitkering op 31 december 1999 en ingeschreven in de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA).

²⁾ Het gaat om arbeidsongeschiktheidsuitkeringen (WAO, WAZ of Wajong), bijstandsuitkeringen (ABW) en werkloosheidsuitkeringen (WW, IOAW of IOAZ).

Tabel 2
 Personen met een uitkering in % van de desbetreffende groep in de bevolking, eind 1999¹⁾

	Totaal	Autochtonen	Westerse allochtonen	Niet-westerse Allochtonen					
				Totaal	Marokkanen	Turken	Surinamers	Antillianen/ Arubanen	Overig
<i>Personen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering in % van de desbetreffende groep in de bevolking</i>									
Totaal	8,3	8,4	8,6	7,2	8,9	12,8	8,0	4,0	2,4
15-39	3,4	3,5	2,9	3,4	4,3	6,3	3,4	2,1	1,1
40-64	13,7	13,5	14,1	16,5	21,7	32,2	16,3	8,6	5,7
Mannen	9,6	9,7	9,9	8,5	12,8	14,8	8,0	4,0	2,8
15-39	3,0	3,1	2,7	3,2	4,7	5,4	3,0	2,0	1,2
40-64	16,9	16,7	16,8	21,1	33,1	40,9	17,2	9,1	7,1
Vrouwen	7,0	7,0	7,4	5,8	4,3	10,6	7,9	4,1	1,9
15-39	3,8	3,9	3,2	3,6	3,8	7,2	3,8	2,2	1,0
40-64	10,4	10,3	11,4	11,3	5,8	21,5	15,6	8,2	4,1
<i>Personen met bijstand in % van de desbetreffende groep in de bevolking</i>									
Totaal	3,9	2,5	4,8	15,5	17,1	13,9	12,7	18,5	17,2
15-39	3,5	2,1	4,1	12,9	13,4	11,5	10,3	16,8	14,5
40-64	4,3	3,0	5,4	21,9	27,1	21,0	17,1	22,4	23,8
Mannen	3,0	1,8	3,7	13,3	15,5	12,0	9,6	13,6	15,3
15-39	2,7	1,4	3,1	10,8	11,7	9,4	7,5	12,6	12,7
40-64	3,3	2,1	4,3	19,3	24,7	19,4	13,3	16,3	21,7
Vrouwen	4,8	3,3	5,8	18,0	19,1	16,0	15,5	23,3	19,4
15-39	4,4	2,7	4,9	15,3	15,3	13,8	12,8	21,2	16,7
40-64	5,3	4,0	6,6	24,6	30,4	22,9	20,4	27,8	26,3
<i>Personen met een werkloosheidsuitkering in % van de desbetreffende groep in de bevolking</i>									
Totaal	2,3	2,2	2,7	2,7	3,1	4,2	2,3	1,9	1,8
15-39	1,3	1,1	1,4	2,0	2,1	3,4	1,8	1,3	1,3
40-64	3,5	3,3	4,0	4,3	6,0	6,7	3,4	3,3	3,1
Mannen	2,5	2,4	3,1	3,0	3,9	4,5	2,3	2,0	2,2
15-39	1,1	1,0	1,3	2,1	2,5	3,3	1,6	1,2	1,6
40-64	4,1	3,9	4,9	5,2	7,4	7,9	3,6	4,0	3,8
Vrouwen	2,1	2,0	2,3	2,3	2,2	3,9	2,4	1,8	1,4
15-39	1,4	1,3	1,5	1,9	1,6	3,4	2,0	1,5	1,0
40-64	2,8	2,7	3,1	3,3	4,0	5,2	3,2	2,6	2,2

¹⁾ Betreft personen met een uitkering op 31 december 1999 en ingeschreven in de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). Het gaat om arbeidsongeschiktheidsuitkeringen (WAO, WAZ of Wajong), bijstandsuitkeringen (ABW) en werkloosheidsuitkeringen (WW, IOAW of IOAZ). De percentages personen met een arbeidsongeschiktheids-, bijstands- of werkloosheidsuitkering komen opgeteld hoger uit dan de percentages in staat 1 omdat sommige mensen meer dan één uitkering hebben.

Tabel 3
 Personen met een uitkering en bevolking van 15-64 jaar naar herkomstgroepering, eerste en tweede generatie, eind 1999¹⁾

	Totaal	Autochtonen	Westerse allochtonen			Niet-westerse allochtonen		
			totaal	eerste generatie	tweede generatie	totaal	eerste generatie	tweede generatie
<i>Personen met een uitkering</i>								
	x 1 000							
Totaal	1 507	1 118	156	67	89	233	220	13
15-39	456	295	40	15	26	121	109	11
40-64	1 051	824	115	52	63	112	111	1
<i>Bevolking</i>								
Totaal	10 766	8 820	1 000	414	586	946	786	159
15-39	5 689	4 526	492	184	308	671	519	153
40-64	5 077	4 294	508	230	278	275	268	7
<i>Personen met een uitkering in % van de desbetreffende groep in de bevolking</i>								
Totaal	14,0	12,7	15,6	16,2	15,1	24,6	28,0	8,1
15-39	8,0	6,5	8,2	8,1	8,3	18,0	21,0	7,5
40-64	20,7	19,2	22,7	22,8	22,7	40,9	41,3	21,4

¹⁾ Betreft personen met een uitkering op 31 december 1999 en ingeschreven in de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). Het gaat om arbeidsongeschiktheidsuitkeringen (WAO, WAZ of Wajong), bijstandsuitkeringen (ABW) en werkloosheidsuitkeringen (WW, IOAW of IOAZ).

Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/3

A.W.F. Corpeleijn

De economische groei viel in de eerste helft van 2001 sterk terug, maar de arbeidsmarkt veranderde weinig. De banengroei was in het eerste kwartaal nog steeds hoog, al verminderde de groei in de industrie en in de zakelijke diensten. De geregisteerde werkloosheid bleef in het voorjaar ongeveer stabiel.

Conjuncturele achtergrond

De afgelopen maanden zijn de cijfers over de economische groei in het eerste kwartaal van 2001 neerwaarts bijgesteld en is de eerste raming over het tweede kwartaal beschikbaar gekomen. De economische groei blijkt zowel in het eerste als in het tweede kwartaal van dit jaar aanzienlijk lager te zijn geweest dan in de voorgaande jaren. In het eerste halfjaar van 2001 was het volume van het bruto binnenlands product (BBP) 1,5 procent groter dan in dezelfde periode van het voorgaand jaar. Vorig jaar bedroeg de stijging nog 3,5 procent.

De daling van de groei doet zich in vrijwel het gehele bedrijfsleven voor. Vooral bij de commerciële dienstverlening daalde de groei. Alleen in de niet-commerciële dienstverlening zijn de groeicijfers in de eerste helft van 2001 vrijwel gelijk aan die van de afgelopen jaren.

De industriële productie was in het tweede kwartaal van 2001 vrijwel even groot als in dezelfde periode van het voorgaand jaar. Dit betekent een stagnatie van de productiegroei, die in het eerste kwartaal van 2001 al terugliep tot 1,8 procent. Gecorrigeerd voor seizoeninvloeden was de industriële productie in het tweede kwartaal iets groter dan in het eerste kwartaal. Dit ondanks de MKZ-crisis, die in het tweede kwartaal leidde tot minder productie in de slachterijen en vleesverwerking. In het eerste halfjaar van 2001 als geheel was de industriële productie 0,8 procent groter dan in de eerste helft van 2000.

Banen en arbeidsvolume van werknemers

Cijfers over de werkgelegenheid zijn bij de afsluiting van dit overzicht beschikbaar tot en met het eerste kwartaal van 2001. Vol-

gens deze voorlopige cijfers (op basis van de Arbeidsrekeningen) lag de groei van de werkgelegenheid in het eerste kwartaal van 2001 nog op hetzelfde hoge niveau als in 2000. In het eerste kwartaal van 2001 was het aantal banen van werknemers 193 duizend groter dan in het eerste kwartaal van 2000, een toeneming met 2,7 procent. Dit groeicijfer is gelijk aan dat van 2000, en iets lager dan dat van 1999, toen het aantal banen 3,2 procent groter dan in het voorgaande jaar. De banengroei is dus de laatste jaren iets afgenomen, maar het cijfer van het eerste kwartaal 2001 geeft geen verdere daling te zien.

Een hoge groei van de werkgelegenheid blijkt ook uit de cijfers over het arbeidsvolume (voltijdequivalenten). In het eerste kwartaal van 2001 was het arbeidsvolume van werknemers 145 duizend arbeidsjaren of 2,6 procent groter dan in dezelfde periode van het voorgaand jaar. In 2000 bedroeg de stijging ten opzichte van dezelfde periode van het voorgaand jaar gemiddeld 2,7 procent.

Voor alle bedrijfstakken samen geven de werkgelegenheidscijfers van het eerste kwartaal 2001 dus geen groeivermindering te zien in vergelijking met 2000. Maar in de nijverheid en de commerciële dienstverlening is de banengroei aanmerkelijk afgenomen. Hier staat meer groei in de quartaire sector tegenover. Zo was in de gezondheids- en welzijnszorg het aantal banen in het eerste kwartaal van 2001 bijna 4 procent groter dan een jaar eerder, terwijl voor het eerste kwartaal van 2000 het stijgingspercentage 2,2 procent bedroeg. Ook in het onderwijs kwamen er meer banen bij. De banengroei van het eerste kwartaal van 2001 is dus voor een groter deel in de quartaire sector gelokaliseerd.

Opvallend in de nieuwste cijfers is dat de banengroei in de zakelijke dienstverlening is teruggevallen tot het gemiddelde. Enkele jaren geleden was deze bedrijfstak nog koploper in de banengroei. Dat kwam onder meer doordat toen het uitzendwerk zeer sterk groeide, wat nu niet meer het geval is. Ook bij computerservicebureaus, die eveneens tot de zakelijke dienstverlening behoren, is de banengroei sterk verminderd.

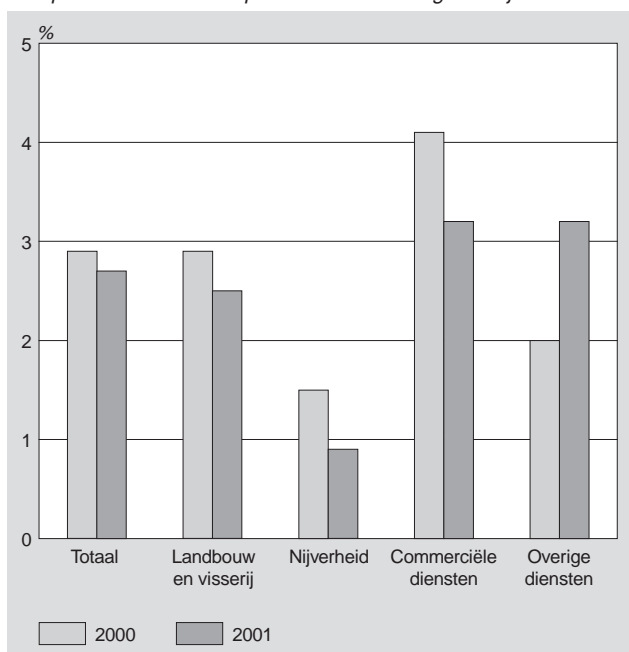
Staat 1

Banen van werknemers naar economische activiteit, eerste kwartaal

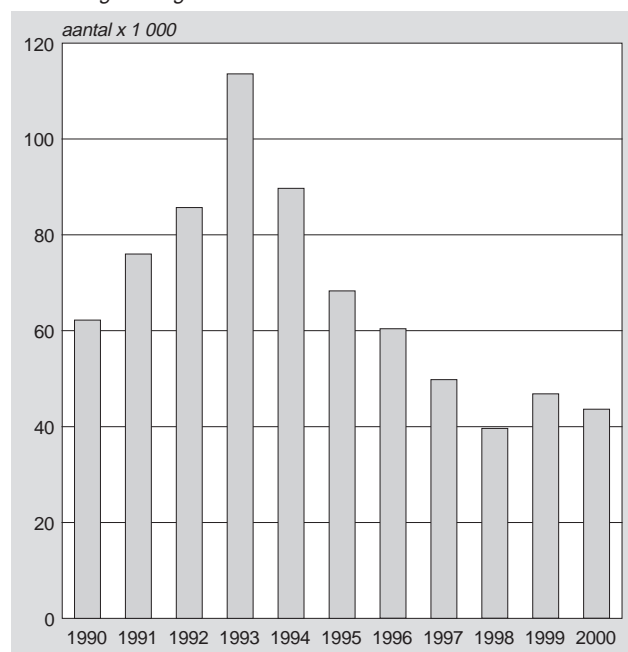
	Aantal banen			Verandering t.o.v. voorgaand jaar	
	1999	2000	2001	2000	2001
	x 1 000			%	
Totaal	7 004	7 207	7 401	2,9	2,7
Landbouw en visserij	108	111	114	2,9	2,5
Industrie	1 090	1 100	1 103	0,9	0,3
Bouwnijverheid	400	413	423	3,2	2,4
Handel	1 191	1 243	1 284	4,4	3,3
Horeca	256	267	277	4,2	3,8
Vervoer en communicatie	417	433	448	3,8	3,4
Financiële instellingen	275	288	297	4,7	3,1
Zakelijke dienstverlening	1 164	1 208	1 241	3,8	2,8
Openbaar bestuur	484	490	499	1,2	2,0
Onderwijs	427	434	447	1,7	3,0
Gezondheids- en welzijnszorg	904	924	959	2,2	3,9
Cultuur en overige dienstverlening	272	280	291	3,2	3,7
Personeel in dienst van huishoudens	17	17	17	0,7	0,0

Bron: Arbeidsrekeningen.

1. Verandering van het aantal banen in het eerste kwartaal ten opzichte van dezelfde periode van het voorgaande jaar

2. Door de werkgevers bij de arbeidsbureaus ingediende ontslaanvragen

Vacatures

Eind maart 2001 stonden er 201 duizend vacatures open bij particuliere bedrijven en instellingen en 15 duizend bij de overheid, in totaal dus 216 duizend. Het aantal openstaande vacatures was even hoog als een jaar eerder. Dit cijfer wijst er op dat de groei van het aantal openstaande vacatures zich niet heeft voortgezet. In vergelijking met het voorafgaand kwartaal steeg het aantal openstaande vacatures met 12 duizend. Dit laatste kan aan het seizoen worden toegeschreven, en zegt niet veel over de trend. In het begin van de jaren negentig, toen het aantal vacatures daalde, was het cijfer van het eerste kwartaal gewoonlijk toch hoger dan dat van het voorafgaande kwartaal.

Het aantal openstaande vacatures hangt onder meer samen met de groei van de economie en de werkgelegenheid. In 1989–1990 bedroeg de economische groei in Nederland ruim vier procent per jaar. Het aantal vacatures bereikte eind maart 1990 een top van 134 duizend. Daarna liep de economische groei terug en nam het aantal vacatures af tot slechts 33 duizend in de tweede helft van 1993. Sindsdien heeft het aantal vacatures een stijgende tendens. De laatste paar jaar zijn er meer openstaande vacatures dan in 1990 het geval was.

In de enquête waarop genoemde cijfers zijn gebaseerd, is een vacature omschreven als: een arbeidsplaats waarvoor binnen of buiten het bedrijf of de instelling personeel wordt gezocht dat onmiddellijk of zo spoedig mogelijk geplaatst kan worden. Hieronder vallen ook vacatures waarvoor gesprekken worden gevoerd met sollicitanten of waarvoor tijdelijk personeel wordt gezocht.

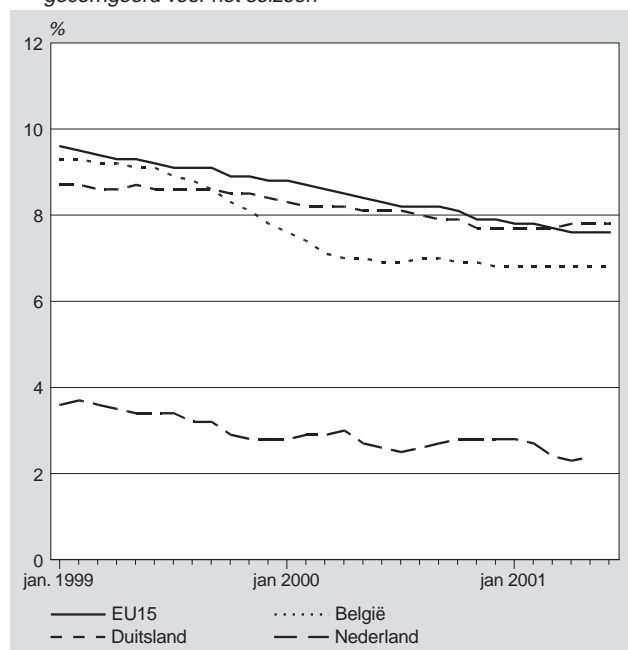
Werkloosheid

De geregistreerde werkloosheid is in de jaren 1997–1999 sterk gedaald en kwam in november 1999 onder de 200 duizend, voor het eerst sinds bijna twintig jaar. In 2000 ging de geregistreerde werkloosheid wat op en neer, zonder dat er een sterk dalende trend was. In het begin van 2001 is de geregistreerde werkloosheid verder gedaald. Het meest recente cijfer, het driemaandsgemiddelde van mei–juli 2001 bedraagt 132 duizend, en na seizoenscorrectie 146 duizend. Dit cijfer wijst niet op een keerpunt op de arbeidsmarkt.

De ontslaanvragen wijzen evenmin op verandering. In het eerste kwartaal van 2001 dienden werkgevers bijna 12 duizend ontslagverzoeken in bij de arbeidsbureaus. Dit aantal is ongeveer gelijk aan het gemiddelde kwartaalcijfer van de laatste paar jaar, en ligt zeer ver onder de top van 1993.

In de Europese Unie bleef de werkloosheid in het tweede kwartaal van 2001 stabiel. Het voor seizoen gecorrigeerde werkloosheidspercentage bedroeg voor de vijftien EU-landen 7,6 procent, zowel in april als in mei en juni. In juni 2000 was het cijfer nog 8,2 procent. In de laatste twaalf maanden was er een zwakke dalende tendens. De EU-cijfers betreffen de werkloosheid volgens de internationale definitie, dat wil zeggen personen van 15 jaar en ouder zonder werk, die beschikbaar zijn om binnen twee weken een werkkring te aanvaarden en in de voorafgaande vier weken naar werk hebben gezocht.

3. Werkloosheid in de EU, in procenten van de beroepsbevolking, gecorrigeerd voor het seizoen

De ontwikkeling van de verdiende lonen in componenten, 1995–1999

F.J. Planting¹⁾

In de periode 1995–1999 is het verdiend uurloon van alle werknemers in Nederland gemiddeld met 3,5 procent per jaar gestegen. De incidentele uurloonontwikkeling ligt in deze periode op gemiddeld 0,5 procent per jaar. De invloed van veranderingen tussen december 1995 en december 1999 in de samenstelling van de werknemerspopulatie hierop, het demografisch-economisch effect, is beperkt. De totale incidentele loonontwikkeling kan in deze periode bijna geheel verklaard worden door overige effecten. Per jaar-overgang en onderscheiden bedrijfstakken en sectoren bestaan er echter grote verschillen in de opbouw van de loonontwikkeling.

Inzicht over de opbouw van de loonontwikkeling is van belang voor de onderhandelingen tussen werkgevers en werknemers over de arbeidsvoorwaarden. Onderdeel hiervan vormen cijfers over de incidentele loonontwikkeling, het verschil tussen de ontwikkeling van de feitelijk verdiende lonen en de ontwikkeling van de lonen zoals overeengekomen in cao's en vergelijkbare collectieve regelingen. In de discussie over de beloning van werknemers en het budget hiervoor wordt waarde gehecht aan een verklaring van dit verschil. De hoogte van de incidentele loonontwikkeling wordt onder andere beïnvloed door veranderingen in de samenstelling van het personeelsbestand, bevorderingen en individuele beloningen en toelagen. In de sociaal-economische maandstatistiek van juni 2001 zijn resultaten gepresenteerd over de incidentele loonontwikkeling van werknemers naar cao-sector en bedrijfstak. Voor die resultaten is nog geen opsplitsing gemaakt in de componenten die invloed uitoefenen op de incidentele loonontwikkeling. In dit artikel wordt de incidentele loonontwikkeling gesplitst in het demografisch-economisch effect en overige effecten.

Componenten

Demografisch-economisch effect

Veranderingen in de samenstelling van de werknemerspopulatie vormen een belangrijke verklaring van de incidentele loonontwikkeling. Als bijvoorbeeld de werkgelegenheid snel groeit zullen veel jongeren op de arbeidsmarkt instromen. Jongeren verdienen gemiddeld minder dan ouderen, hetgeen een negatief effect heeft op de incidentele loonontwikkeling. Het deel van de incidentele loonontwikkeling dat het gevolg is van dit soort populatieveranderingen, wordt het demografisch-economisch effect genoemd. In de analyse van dit artikel is het effect van veranderingen in de samenstelling van de werknemerspopulatie meegenomen voor drie variabelen: geslacht, leeftijd en dienstverband (voltijd, deeltijd, flexibel). Om andere relevante variabelen zoals opleidings- en beroepsniveau mee te nemen ontbraken de benodigde gegevens.

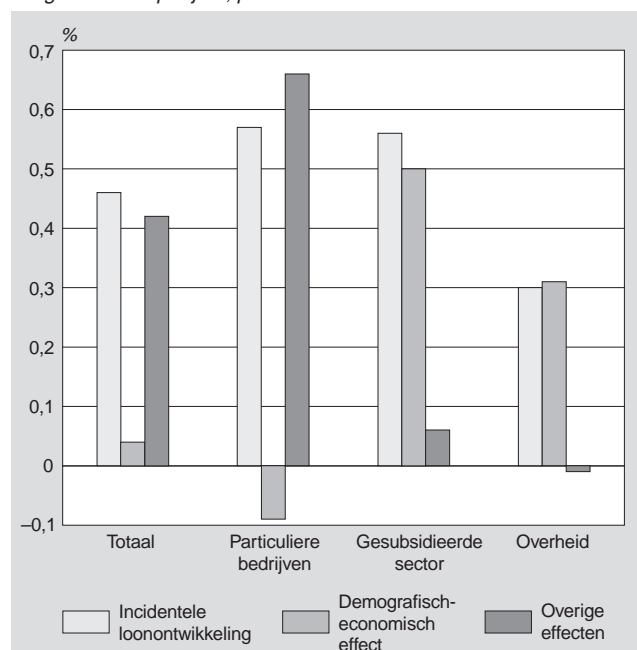
Overige effecten

Het deel van de incidentele loonontwikkeling dat niet verklaard kan worden uit het demografisch-economisch effect wordt het overige effect genoemd. Wijzigingen van het gemiddeld verdiend loon als gevolg van bijvoorbeeld extra periodieken, toeslagen voor bijzondere prestaties, schaarste op de arbeidsmarkt en dergelijke, maken hier deel van uit, net als de veranderingen in de werknemersstructuur waarvoor in het demografisch-economisch effect niet gecorrigeerd wordt. Doordat de loonontwikkeling van werknemers zonder cao of andere collectieve arbeidsvoorwaardenregeling niet in de contractuele loonontwikkeling is verdisconteerd, terwijl die loonontwikkeling wel in de verdiende lonen tot uitdrukking komt, maakt ook het effect van een afwijkende loonontwikkeling van de werknemers zonder cao deel uit van deze component. Loonverhogingen die met terugwerkende kracht zijn overeengekomen maar nog niet in het verdiende loon zijn verdisconteerd leiden eveneens tot een verschil tussen de index van de verdiende lonen en de index van het cao-loon. Ook dit verschil maakt deel uit van de component overige effecten.

Uitkomsten

De belangrijkste uitkomsten betreffende de ontwikkeling van de verdiende lonen voor de periode 1995–1999 staan in de tabellen 1 tot en met 3, met een uitsplitsing van de incidentele loonontwikkeling in een demografisch-economisch en overig effect. Tussen december 1995 en december 1999 is het gemiddeld verdiend bruto uurloon van alle werknemers met gemiddeld 3,5 procent per jaar gestegen. Volgens de statistiek indexcijfers van cao-lonen was de gemiddelde contractuele loonstijging lager, namelijk 3,0 procent. Het verschil tussen deze percentages, de incidentele loonontwikkeling, is in deze periode opgebouwd uit een klein positief demografisch-economisch effect van 0,04 en overige effecten van 0,42 procent.

1. *Decompositie van de incidentele uurloonontwikkeling 1995–1999, gemiddelde per jaar, per cao-sector*

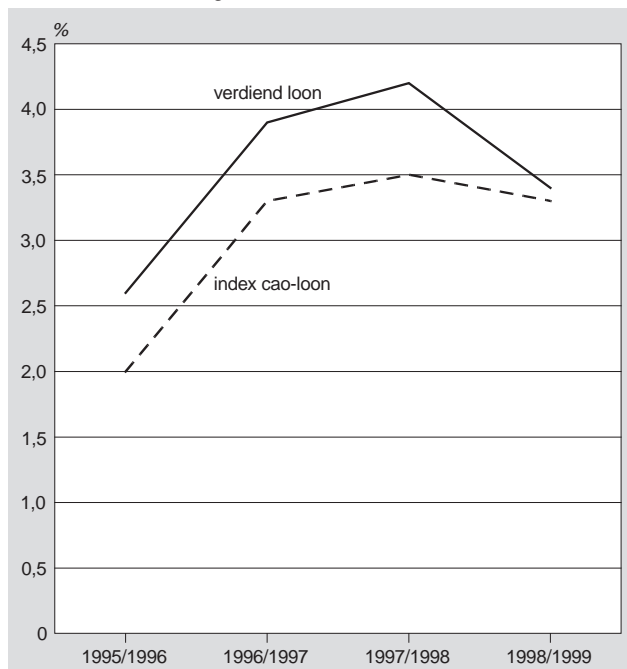

¹⁾ Naast de auteur heeft E. Schulte Nordholt meegewerkt aan het uitwerken van de decompositie.

Bij de overheid en de gesubsidieerde sector verklaart het demografisch-economisch effect de incidentele loonontwikkeling bijna geheel. Dit betekent dat in deze twee cao-sectoren het verschil in ontwikkeling van het gemiddeld verdiend loon en het cao-loon met name het gevolg is van een verandering in de werknemerspopulatie. Het positieve demografisch-economisch effect wordt waarschijnlijk veroorzaakt door veroudering van de werknemerspopulatie. In de cao-subsector politie valt een hoog negatief overig effect op. In deze sector zijn er specifieke cao-afspraken gemaakt die het incidenteel loon beïnvloeden: bijzondere toeslagen zijn als vast element in de cao ingebouwd. Het verdiende loon verandert dan niet, terwijl het cao-loon wel toeneemt.

In bedrijfstakken waar de werkgelegenheid de afgelopen jaren sterk is toegenomen, is het demografisch-economisch effect negatief. Voor de bedrijfstak zakelijke dienstverlening, waar ook de IT-bedrijven onder vallen, en voor financiële instellingen is dit effect -0,3 procent, voor de horeca -0,5 en voor de bedrijfstak cultuur en overige dienstverlening -0,6 procent. Waarschijnlijk is dit het gevolg van instroom van jongeren in deze sectoren van de arbeidsmarkt.

2. Uurloonontwikkeling 1995–1999

De incidentele loonontwikkeling is met 0,1 procent van 1998 op 1999 een stuk lager dan de jaarlijkse ontwikkeling tussen 1995 en 1998. Waar in 1995 tot en met 1998 jaarlijks de overige effecten de grootste component was, verklaart het demografisch-economisch effect voor de laatste jaarovergang de incidentele loonontwikkeling bijna volledig. Met name in de gesubsidieerde sector vindt een omslag plaats: in 1998/1999 slaat de component overige effecten om van positief naar negatief. Daarbij heeft de commerciële dienstverlening in 1998/1999 met 0,3 procent een laag overig effect ten opzichte van de eerder jaren, waar het effect jaarlijks steeds boven de 1 procent lag.

Door afname van de gemiddelde jaarlijkse arbeidsduur in de periode 1995–1999 zijn de uurlonen meer gestegen dan de maandlonen. Omdat mutaties in het maandloon ook veroorzaakt kunnen worden doordat werknemers korter of langer zijn gaan werken, zijn alleen voltijdwerknemers genomen bij de uitsplitsing van de maandloonontwikkeling. Het gemiddeld verdiend bruto maandloon van voltijdwerknemers is tussen december 1995 en december

1999 met gemiddeld 3,4 procent per jaar gestegen. De incidentele maandloonontwikkeling voor deze groep (0,9 procent) is in deze periode opgebouwd uit een demografisch-economisch effect van 0,3 procent en overige effecten van 0,6 procent.

Methode en definities

In dit artikel staan zes begrippen centraal: de ontwikkeling van het verdiend loon, de index verdiende lonen, de index cao-lonen en uit deze gegevens afgeleid: de incidentele loonontwikkeling, het demografisch-economisch effect en de overige effecten.

De index cao-lonen volgt rechtstreeks uit de statistiek indexcijfers van cao-lonen. De verdiende lonen die zijn gebruikt, zijn afkomstig uit de Enquête werkgelegenheid en lonen (EWL). De ontwikkeling van het gemiddeld verdiend loon wordt berekend uit de december-lonen in het verslagjaar en het jaar daarvoor zoals die uit de volgtijdelijk vergelijkbaar gemaakte werknemersbestanden volgen. Met volgtijdelijk vergelijkbaar maken wordt bedoeld dat de gegevens van een tweetal opeenvolgende verslagjaren onderling vergelijkbaar zijn gemaakt door het oudste jaar aan te passen aan de geldende Standaard bedrijfsindeling (SBI) in het nieuwste jaar. Door de ontwikkeling van het verdiend loon te wegen met een constant gehouden werknemersstructuur (voor wat betreft geslacht, leeftijd en dienstverband) wordt de index verdiende lonen verkregen.

Bij de berekening van de index verdiende lonen wordt onderscheid gemaakt tussen de index van de verdiende uur- en maandlonen. De index verdiende uurlonen wordt berekend door de loonontwikkeling van de onderscheiden groep (geslacht, leeftijd en dienstverband) samen te wegen, waarbij als wegingsfactoren de arbeidsduursommen van de cellen in het wegingsjaar (oude jaar) worden gebruikt. Deze berekening sluit goed aan bij de berekening van het uurloon in de EWL.

Bij het uurloon spelen veranderingen in de samenstelling van de arbeidsduur een grotere rol dan de toe- of afname van het aantal werknemers. Het uurloon is namelijk het brutoloon per uur, berekend door het maandloon exclusief overwerk te delen door 1/12 van de jaarlijkse arbeidsduur.

De index verdiende maandlonen hebben als wegingsfactoren de werknemerspopulatie van het wegingsjaar (oude jaar). Bij de gemiddelde maandlonen is met de werknemerspopulatie gewogen, omdat daar de arbeidsduur geen invloed heeft. Een toename van het aantal jongere werknemers met een gemiddeld minder verdiend loon dan oudere werknemers in een cel heeft wel gevolgen voor het gemiddeld verdiend loon van de hele populatie werknemers. Het bruto verdiend maandloon is het regelmatig betaalde loon vóór aftrek van de werknemerspremie voor pensioen en uit.

De indexcijfers verdiende lonen hebben geen vast wegingsjaar, maar een elk jaar verschuivend wegingsjaar. Voor de te onderscheiden groepen werknemers in het wegingschema, is gekozen voor een combinatie van geslacht, leeftijd en dienstverband. De variabele opleidingsniveau is niet meegenomen, omdat de gegevens van deze variabele in onvoldoende mate aanwezig waren in twee opeenvolgende jaren. Het wegingschema omvat 2x12x3 cellen: mannen en vrouwen, twaalf leeftijdsgroepen (≤ 15 , 16-19, 20-24, 25-29, ..., 60-64, ≥ 65 jaar) en 3 soorten dienstverband (voltijd, deeltijd en flexibel). Bij elke verdere uitsplitsing (naar cao-sector, bedrijfstak e.d.) wordt dit wegingschema toegepast, waarbij niet alle cellen overal waarnemingen bevatten. In uitzonderlijke gevallen worden groepen werknemers weggelaten omdat deze in één van beide jaren ontbreken.

Per combinatie geslacht, leeftijd en dienstverband (cel) wordt voor elke uitsplitsing voor het meest recente jaar een nieuw, voor structuur gecorrigeerd, uur- of maandloon berekend. In formulevorm is dit als volgt weer te geven:

herberekend uurloon in jaar t =

$$\sum \left(\left(\frac{\sum_{cel} 12 \times maandloonsom_t}{\sum_{cel} arbeidsduursom_t} \right) \times \left(100 \times \frac{\sum_{cel} arbeidsduursom_{t-1}}{\sum_{totaal} arbeidsduursom_{t-1}} \right) \right) / 100$$

en

herberekend maandloon in jaar t =

$$\sum \left(\left(\frac{\sum_{cel} maandloonsom_t}{\sum_{cel} werknemerspopulatie_t} \right) \times \left(100 \times \frac{\sum_{cel} werknemerspopulatie_{t-1}}{\sum_{totaal} werknemerspopulatie_{t-1}} \right) \right) / 100$$

De mutatie tussen het uur- of maandloon van het voorafgaande jaar en dit herberekende uur- of maandloon levert de index verdiende lonen op.

De berekening van de incidentele loonontwikkeling loopt via indexcijfers. Een uitgebreide beschrijving van de methode voor het berekenen van de incidentele loonontwikkeling staat beschreven in de sociaal-economische maandstatistiek van juni 2001. Vergelijking van de ontwikkeling van het gemiddeld verdiend loon met die van de structuurvrije index verdiende lonen levert het demografisch-economisch effect op: dat deel van de mutatie van het gemiddeld verdiend loon dat het gevolg is van veranderingen in de samenstelling van de werknemerspopulatie. De overige effecten betreffen dat deel van de incidentele loonontwikkeling dat niet verklaard wordt door het demografisch-economisch effect.

Referenties

- Schulte Nordholt, E., 2001. Incidentele loonontwikkeling van werknemers, 1995–1999. In: Sociaal-economische maandstatistiek, jaargang 18, juni 2001, blz. 23–29.
- Micromacro Consultants (MMC), 1999, Onderzoek Incidentele Loonontwikkeling. Onderzoek in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, juni 1999, Den Haag.
- Walschots, J., 1998, Incidentele loonontwikkeling, CBS-rapport (Sector SIP, Voorburg).
- Zwan, J. van der, 1995, De ontwikkeling van het verdiend loon in componenten, 1985–1993. In: Sociaal-economische maandstatistiek, jaargang 14, juli 1995, blz. 26–29.
- CBS, 1992, Standaardbedrijfsindeling (SBI 1993).
- Berg, J.A. van den en Takkenberg, D.E.W., 1991, De loonontwikkeling 1985–1989. In: Supplement Sociaal-economische maandstatistiek 1991/3, blz. 18–23.

Voor meer informatie

Bij de infoservice van het CBS, telefoon (045) 570 70 70, zijn op aanvraag uitkomsten van de statistiek incidentele loonontwikkeling en van de Enquête werkgelegenheid en lonen over de jaren 1995 tot en met 1999 beschikbaar. In de loop van 2001 zullen de hier gepubliceerde uitkomsten eveneens worden opgenomen in StatLine; zie hiervoor de internetpagina's van het CBS: www.cbs.nl

Tabel 1
De uurloonontwikkeling 1995–1999, gemiddelde per jaar

	Verdiend loon	Index verdiende lonen	Index cao- loon	Incidentele loon- ontwikkeling	Demografisch economisch effect	Overige effecten
	%					
Alle werknemers						
Totaal	3,49	3,45	3,02	0,46	0,04	0,42
Cao-sector						
Particuliere bedrijven	3,5	3,6	3,0	0,6	-0,1	0,7
Gesubsidieerde sector	4,0	3,5	3,4	0,6	0,5	0,1
Overheid	3,2	2,9	2,9	0,3	0,3	0,0
w.v.						
Rijksoverheid	4,8	4,4	4,0	0,8	0,4	0,4
Onderwijs	2,3	2,2	2,3	0,0	0,1	-0,1
Defensie	2,0	1,8	2,4	-0,4	0,2	-0,5
Politie	4,1	3,8	5,2	-1,1	0,2	-1,3
Rechterlijke macht	4,0	3,6	3,9	0,1	0,4	-0,3
Gemeente	4,0	3,6	3,2	0,8	0,3	0,4
Provincies	3,0	2,3	3,3	-0,3	0,6	-0,9
Waterschappen	4,4	.	2,6	1,7	.	.
Bedrijfssector						
01–05 Landbouw en visserij	3,0	2,7	3,0	0,0	0,3	-0,3
10–45 Industrie en bouwnijverheid	3,7	3,4	3,0	0,7	0,3	0,4
50–74 Commerciële dienstverlening	3,8	4,0	2,9	0,8	-0,2	1,0
75–93 Niet-commerciële dienstverlening	3,3	3,0	3,2	0,1	0,2	-0,1
Bedrijfstak						
15–37 Industrie	3,8	3,4	3,0	0,8	0,4	0,4
40–41 Energie- en waterleidingbedrijven	4,1	3,4	2,7	1,3	0,6	0,7
45 Bouwnijverheid	3,8	3,5	3,1	0,7	0,2	0,4
50–52 Handel	4,0	4,0	3,1	0,9	0,0	0,9
55 Horeca	2,7	3,2	2,5	0,2	-0,5	0,7
60–64 Vervoer en communicatie	3,3	3,2	2,8	0,5	0,1	0,4
65–67 Financiële instellingen	4,2	4,6	3,5	0,7	-0,3	1,0
70–74 Zakelijke dienstverlening	3,6	3,9	2,6	0,9	-0,3	1,2
75 Openbaar bestuur	3,9	3,4	3,3	0,5	0,5	0,0
80 Onderwijs	1,9	1,8	2,1	-0,2	0,1	-0,3
85 Gezondheids- en welzijnszorg	4,0	3,6	3,6	0,5	0,4	0,1
90–93 Cultuur en overige dienstverlening	2,5	3,1	3,6	-1,0	-0,6	-0,5

Tabel 2
De uurloonontwikkeling 1995–1999, per jaar

	Verdiend loon	Index verdiende lonen	Index cao- loon	Incidentele loon- ontwikkeling	Demografisch economisch effect	Overige effecten
	%					
Alle werknemers						
Totaal	3,49	3,45	3,02	0,46	0,04	0,42
'98/'99	3,4	3,2	3,3	0,1	0,1	0,0
'97/'98	4,2	4,2	3,5	0,7	0,0	0,7
'96/'97	3,9	3,7	3,3	0,5	0,2	0,4
'95/'96	2,6	2,7	2,0	0,6	-0,1	0,7
Cao-sector: Pariculiere bedrijven						
Totaal	3,5	3,6	3,0	0,6	-0,1	0,7
'98/'99	3,6	3,5	3,3	0,3	0,0	0,3
'97/'98	4,2	4,2	3,4	0,8	0,0	0,8
'96/'97	3,4	3,3	2,8	0,6	0,0	0,5
'95/'96	3,1	3,5	2,4	0,6	-0,4	1,0
Cao-sector: Gesubsidieerde sector						
Totaal	4,0	3,5	3,4	0,6	0,5	0,1
'98/'99	3,0	2,7	3,6	-0,6	0,3	-0,9
'97/'98	4,4	3,9	3,3	1,1	0,5	0,5
'96/'97	6,5	5,8	5,8	0,7	0,7	0,0
'95/'96	2,1	1,6	1,0	1,1	0,5	0,6
Cao-sector: Overheid						
Totaal	3,2	2,9	2,9	0,3	0,3	0,0
'98/'99	3,1	2,8	3,0	0,1	0,3	-0,2
'97/'98	4,4	4,3	3,6	0,8	0,1	0,6
'96/'97	4,2	3,8	4,3	-0,1	0,4	-0,4
'95/'96	1,2	0,7	0,8	0,4	0,4	-0,1
Bedrijfssector: Industrie en bouwnijverheid						
Totaal	3,7	3,4	3,0	0,7	0,3	0,4
'98/'99	4,5	4,0	3,6	0,9	0,5	0,4
'97/'98	3,8	3,5	3,3	0,5	0,2	0,2
'96/'97	3,2	2,8	3,0	0,3	0,4	-0,1
'95/'96	3,5	3,3	2,3	1,2	0,2	1,0
Bedrijfssector: Commerciële dienstverlening						
Totaal	3,8	4,0	2,9	0,8	-0,2	1,0
'98/'99	3,4	3,5	3,1	0,3	-0,1	0,3
'97/'98	4,8	4,7	3,2	1,5	0,1	1,5
'96/'97	3,9	4,0	2,8	1,1	-0,1	1,2
'95/'96	3,0	3,6	2,5	0,5	-0,6	1,1
Bedrijfssector: Niet-commerciële dienstverlening						
Totaal	3,3	3,0	3,2	0,1	0,2	-0,1
'98/'99	2,8	2,7	3,2	-0,4	0,1	-0,5
'97/'98	4,0	3,9	3,9	0,1	0,1	0,0
'96/'97	4,6	4,3	4,6	0,1	0,3	-0,2
'95/'96	1,7	1,3	1,1	0,6	0,4	0,2

Tabel 3
De maandloonontwikkeling 1995–1999, gemiddelde per jaar

	Verdiend loon	Index verdiende lonen	Index cao- loon	Incidentele loon- ontwikkeling	Demografisch economisch effect	Overige effecten
	%					
Alle werknemers	2,9	3,4	2,6	0,3	-0,5	0,9
Voltijdwerknemers	3,4	3,1	2,5	0,9	0,3	0,6
Cao-sector						
Particuliere bedrijven	3,7	3,4	2,7	0,9	0,3	0,6
Gesubsidieerde sector	3,2	2,6	2,1	1,1	0,5	0,6
Overheid	2,6	2,4	2,2	0,5	0,2	0,2
Bedrijfssector						
01–05 Landbouw en visserij	3,1	2,5	2,5	0,5	0,6	-0,1
10–45 Industrie en bouwnijverheid	3,5	3,1	2,8	0,7	0,4	0,3
50–74 Commerciële dienstverlening	3,8	3,6	2,6	1,1	0,2	1,0
75–93 Niet-commerciële dienstverlening	2,9	2,5	2,2	0,7	0,4	0,3

Betaald werk: verschillen tussen mannen en vrouwen kleiner

Vrouwen bezig met inhaalbeweging

Roos Schellings

Mannen hebben vaker betaald werk dan vrouwen. Na het vijfentwintigste levensjaar blijft het aandeel werkenden onder mannen stijgen, terwijl het onder vrouwen afneemt. Tussen 1992 en 1999 zijn de verschillen echter kleiner geworden. Vrouwen zijn bezig met een flinke inhaalbeweging. Middelbaar opgeleide vrouwen lijken daar het meest van te profiteren.

1. Inleiding

Traditioneel hebben mannen in Nederland vaker een betaalde baan dan vrouwen. In 1999 werkten ongeveer 8 van de 10 mannen en 6 van de 10 vrouwen. Het aandeel werkenden ligt daarmee onder vrouwen gemiddeld 20 procentpunten lager dan onder mannen. Tot de werkenden wordt in dit artikel iedereen gerekend die betaald werk verricht, ongeacht het aantal uren per week.

2. Meer mensen met een betaalde baan

In de jaren negentig is het percentage mensen met een betaalde baan fors toegenomen. Het aandeel werkenden is in 1999 met 7 procentpunten gestegen ten opzichte van 1992. In 1999 werkte 71 procent van alle mensen van 15–64 jaar, in 1992 was dat nog 64 procent.

Zowel bij mannen als vrouwen is het deel dat betaald werk heeft gestegen. De toename is bij vrouwen echter aanzienlijk groter dan bij mannen. Het percentage werkende vrouwen is in 1999 met 10 procentpunten toegenomen, tegenover een stijging van 5 procentpunten bij de mannen. Vrouwen zijn bezig met een flinke inhaalbeweging.

Tabel 1
Aandeel werkenden onder de bevolking van 15–64 jaar

	1992	1999
	%	
Totaal	64	71
Mannen	76	81
Vrouwen	51	61

3. Vanaf 25 jaar verschillen tussen mannen en vrouwen

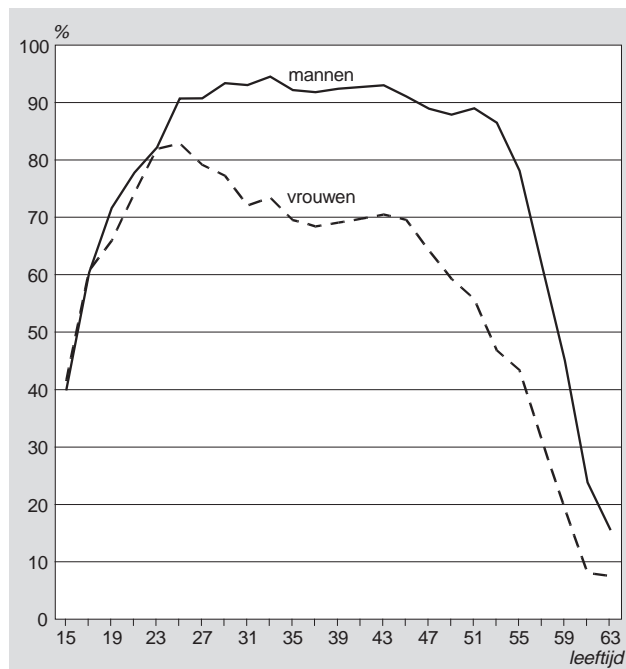
Tot de leeftijd van 25 jaar loopt onder mannen en vrouwen het deel dat betaald werk heeft snel en gelijkmatig op. Op die leeftijd zijn de meeste mensen klaar met studeren en werkt ruim 80 procent van de vrouwen en ruim 90 procent van de mannen. Zowel mannen als vrouwen bereiken dan de leeftijdsfase waarin ze het meest actief zijn op de arbeidsmarkt.

Vanaf 25-jarige leeftijd ontstaat een kloof in werken tussen mannen en vrouwen. Terwijl de arbeidsdeelname bij de mannen nog toeneemt, daalt deze bij de vrouwen. Hierbij speelt het krijgen van kinderen waarschijnlijk een rol. Na hun vijfentwintigste komen vrouwen in de levensfase dat ze moeder worden. Een aantal van hen zal dan stoppen met werken.

Dit leidt tot een verschil in deelname aan betaald werk tussen mannen en vrouwen dat op 30-jarige leeftijd is opgelopen tot 20 procentpunten. Dit verschil blijft bestaan totdat mensen stoppen met werken.

Uit figuur 1 blijkt bovendien dat mannen langer blijven doorwerken dan vrouwen. Op 47- à 48-jarige leeftijd treedt bij vrouwen opnieuw een daling op in het deel dat werkt. Bij mannen gebeurt dat ongeveer vijf jaar later, op 53- à 54-jarige leeftijd. Daardoor is vanaf de leeftijd van 50 jaar het aandeel vrouwen met een baan zelfs 30 procentpunten lager dan bij mannen.

1. Aandeel werkenden onder mannen en vrouwen in 1999

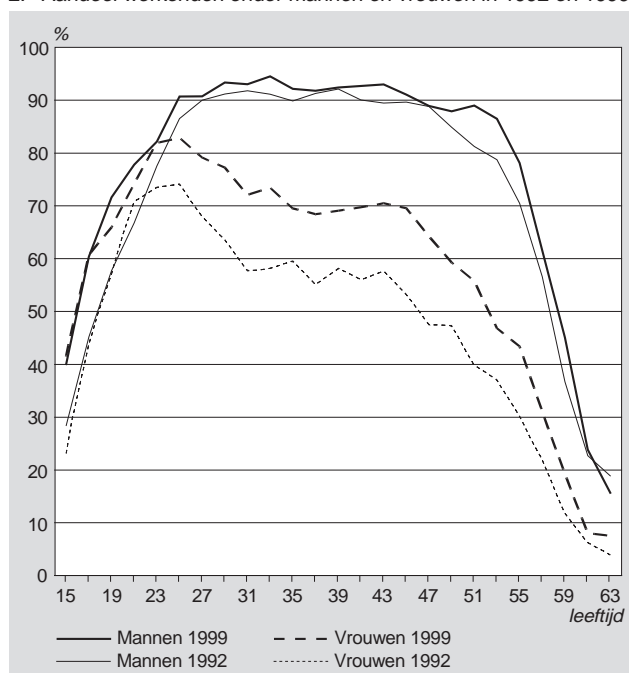

4. Verschillen afgenomen tijdens de jaren negentig

De verschillen tussen mannen en vrouwen in deelname aan betaald werk zijn de afgelopen jaren kleiner geworden. Dit is duidelijk te zien in figuur 2. Jonge mannen hebben vaker betaald werk. Waarschijnlijk komt dit doordat scholieren en studenten vaker een bijbaan hebben. Na de leeftijd van 25 jaar is er echter weinig veranderd. Alleen in de leeftijdscategorie 50–54 jaar werkten de mannen in 1999 duidelijk vaker dan in 1992. Het zijn dan ook de vrouwen die verantwoordelijk zijn voor de afname van de verschillen. In alle leeftijdscategorieën werken zij in 1999 aanzienlijk vaker dan in 1992.

Een andere interessante waarneming is dat zowel in 1999 als in 1992 het aandeel werkende vrouwen na 25-jarige leeftijd begint te dalen, maar dat deze daling in 1999 veel minder scherp is dan in 1992. Een van de mogelijke verklaringen ligt in het gestegen opleidingsniveau van de Nederlandse vrouw. In 1999 zijn er meer hoog opgeleide vrouwen dan in 1992. Zij studeren langer en krijgen pas op latere leeftijd kinderen. Een andere mogelijkheid is dat vrouwen niet meteen stoppen met werken als kinderen geboren worden, maar dit een paar jaar uitstellen of blijven doorwerken.

2. Aandeel werkenden onder mannen en vrouwen in 1992 en 1999

5. Verschillen tussen laag- en hoog opgeleiden met baan groot

Ook tussen mensen met verschillende opleidingsniveaus bestaan grote verschillen in deelname aan betaald werk. In 1999 werkte 70 procent van de laag opgeleide mannen tegen 88 procent van de hoog opgeleide mannen. Dat is een verschil van 18 procentpunten. De verschillen bij vrouwen zijn echter groter. In 1999 werkte 81 procent van de hoog opgeleide vrouwen tegen 44 procent van de laag opgeleide vrouwen. Dit betekent een verschil van 37 procentpunten.

Uit tabel 2 blijkt dat mensen vaker werken naarmate hun opleidingsniveau hoger is. Dat geldt zowel voor mannen als voor vrouwen en is zichtbaar in beide onderzochte jaren. De verschillen tussen laag en middelbaar opgeleiden zijn groter dan tussen middelbaar en hoog opgeleiden.

Vrouwen zijn bezig met een inhaalbeweging ten opzichte van mannen. Met name de middelbaar opgeleide vrouwen profiteren daarvan. Het aantal middelbaar opgeleide vrouwen met een baan is in 1999 met 9 procentpunten gestegen ten opzichte van 1992. Onder laag en hoog opgeleiden is deze toename 7 procentpunten. Onder mannen worden de verschillen tussen de diverse opleidingsniveaus kleiner. Terwijl het aantal hoog opgeleide mannen met een baan gelijk blijft, neemt het aantal middelbaar en laag opgeleide mannen met baan met 4 procentpunten toe.

Tabel 2
Aandeel werkenden onder de bevolking van 15-64 jaar

	1992	1999	Vershil in procentpunten t.o.v. 1992
%			
Totaal	64	71	7
Mannen	76	81	5
Laag opgeleid	66	70	4
Middelbaar opgeleid	81	85	4
Hoog opgeleid	88	88	0
Vrouwen	51	61	10
Laag opgeleid	37	44	7
Middelbaar opgeleid	61	70	9
Hoog opgeleid	73	81	7

6. Een grote kloof tussen laag opgeleide werkende mannen en vrouwen

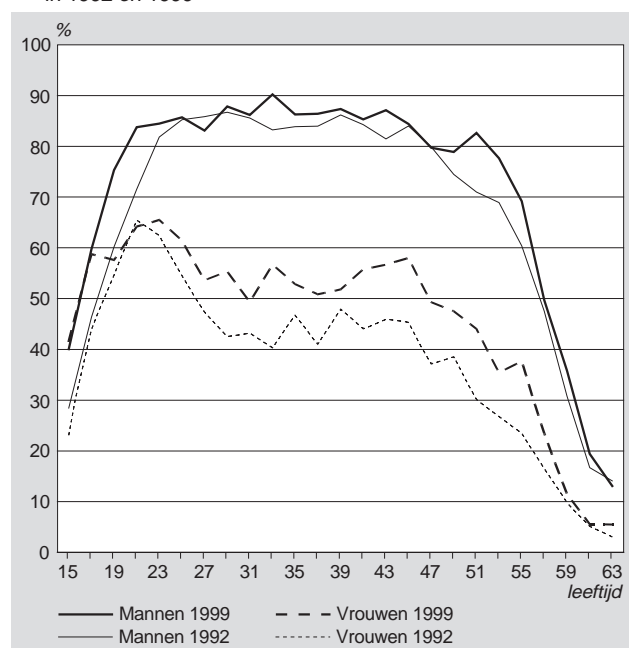
De verschillen in deelname aan betaald werk tussen laag opgeleide mannen en vrouwen zijn heel groot. Ze bereiken waarden van 30 procentpunten of meer in bijna alle leeftijdscategorieën tussen 25 en 55 jaar. Dit ondanks de toename van het aantal laag opgeleide vrouwen met een baan in 1999. Vermoedelijk worden laag opgeleide vrouwen met kinderen in hun toetreden tot de arbeidsmarkt belemmerd doordat ze een relatief laag salaris krijgen wanneer ze gaan werken. De kosten die buitenshuis werken met zich meebrengt, bijvoorbeeld voor kinderopvang en huishoudelijke hulp, wegen vaak zwaarder dan het loon dat deze vrouwen kunnen verdienen.

Uit figuur 3 blijkt bovendien dat de kloof tussen laag opgeleide mannen en vrouwen al heel vroeg intreedt. Dit gebeurt rond de leeftijd van 17 jaar, als ongeveer 60 procent van de laag opgeleide jongens en meisjes werkt.

Bij mannen stijgt het aandeel werkenden daarna nog tot de leeftijd van 22 jaar. Dan werkt ongeveer 85 procent van de mannen. Rond 33-jarige leeftijd is het aandeel met een baan met ruim 90 procent het hoogst. Vanaf 53 jaar daalt hun deelname aan betaald werk fors.

Bij vrouwen is er vanaf 19 jaar nog sprake van een kleine langzame stijging van het aandeel werkenden. Rond de 23 jaar is de top bereikt met ruim 65 procent werkende vrouwen. Daarna daalt het aandeel vrouwen dat werkt, waardoor de kloof tussen laag opgeleide mannen en vrouwen groter wordt. Tot de leeftijd van 48 jaar werkt gemiddeld 55 procent van de vrouwen. Daarna wordt hun aandeel op de arbeidsmarkt geleidelijk minder.

3. Aandeel werkenden onder laag opgeleide mannen en vrouwen in 1992 en 1999

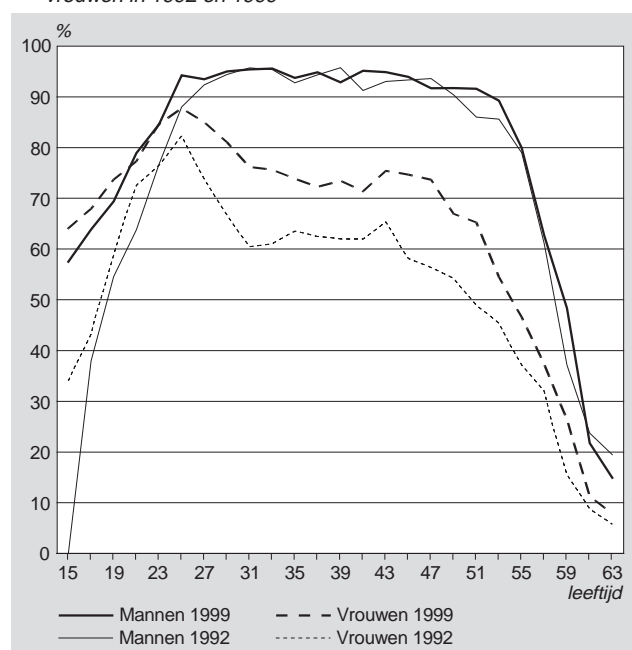
7. Verschillen bij middelbaar opgeleiden aanzienlijk kleiner

In vergelijking met laag opgeleiden zijn de verschillen tussen mannen en vrouwen bij middelbaar opgeleiden veel kleiner. Tot de leeftijd van ongeveer 24 jaar stijgt het aandeel werkenden snel. Op die leeftijd werkte in 1999 ongeveer 85 procent van de mannen en vrouwen. Rond de leeftijd van 24 jaar verandert de situatie en treden verschillen op tussen mannen en vrouwen.

De deelname aan betaald werk van mannen stijgt nog even, totdat op 25 jaar met 90 procent werkende mannen de piek is bereikt. Tot de leeftijd van 53 jaar blijft het aandeel werkenden vrij constant boven de 90 procent. Daarna daalt het aantal mannen met een baan snel.

Bij vrouwen treedt vanaf de leeftijd van 24 jaar na een korte stabilisatie een daling in. Ook voor de middelbaar opgeleiden is de daling in 1999 minder sterk dan in 1992. Het aandeel vrouwen met een baan is in 1999 daardoor op 30-jarige leeftijd gedaald tot beneden de 80 procent. De lichte stijging in werkenden tussen de 41 en 50 jaar is waarschijnlijk te verklaren doordat vrouwen waarvan de kinderen wat ouder zijn herintreden op de arbeidsmarkt. Op 50-jarige leeftijd werkt ongeveer driekwart van alle middelbaar opgeleide vrouwen. Na die leeftijd gaan ze geleidelijk minder vaak werken.

4. Aandeel werkenden onder middelbaar opgeleide mannen en vrouwen in 1992 en 1999

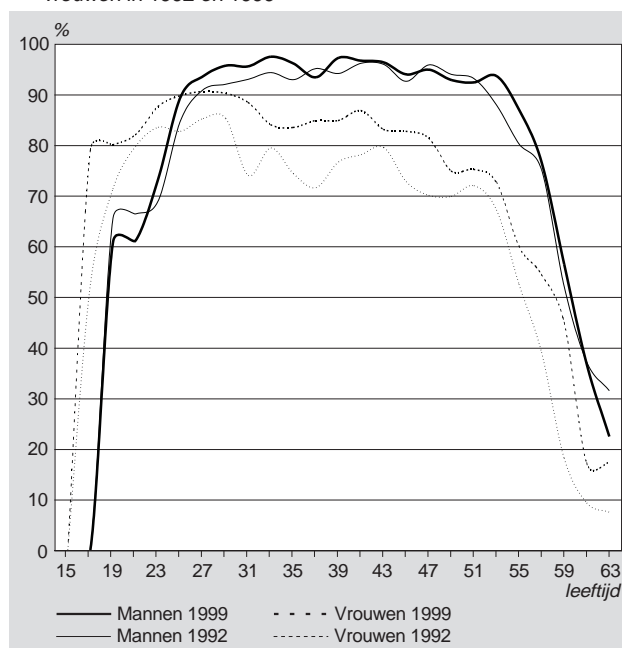
8. Hoger opgeleiden vertonen de kleinste verschillen

De verschillen in betaald werk tussen mannen en vrouwen zijn het kleinst bij hoog opgeleiden. Het aandeel met een baan stijgt gelijkmatig tot de leeftijd van 28 jaar. Op dat moment werkt meer dan 90 procent van de hoog opgeleide mannen én vrouwen. Tot de leeftijd van 24 jaar hebben vrouwen zelfs vaker een baan dan mannen.

Vanaf de leeftijd van 28 jaar is er bij mannen nog sprake van een lichte stijging van het aantal werkenden tot de leeftijd van ongeveer 33 jaar. Dan heeft ruim 95 procent van de hoog opgeleide mannen een baan. Het aandeel werkenden blijft tot de leeftijd van 53 jaar boven de 90 procent. Daarna treedt een eerste geleidelijke daling in. Vanaf de leeftijd van 58 jaar daalt het aandeel met een baan snel.

Bij vrouwen daalt het aandeel werkenden vanaf de leeftijd van 28 jaar licht. Tot de leeftijd van 40 jaar blijven echter veel hoog opgeleide vrouwen werken. Met ongeveer 85 procent hebben ze veel vaker een betaalde baan dan middelbaar en laag opgeleide vrouwen. De daling die optreedt als het krijgen van kinderen een rol gaat spelen, is echter minder sterk dan bij laag en middelbaar opgeleiden en treedt later in. Op 40-jarige leeftijd besluit een aantal vrouwen om te stoppen met werken en is er een eerste daling in het aandeel werkenden waarneembaar. Rond 45 jaar treedt een tweede, grotere daling in, waardoor het aandeel werkenden in ongeveer tien jaar tijd tot beneden de 60 procent daalt. Op 55-jarige leeftijd is er voor de derde keer een vermindering te zien van het aantal werkende vrouwen. Deze is het meest prominent. Net als de mannen beginnen hoog opgeleide vrouwen zich dan in snel tempo uit het arbeidsproces terug te trekken.

5. Aandeel werkenden onder hoog opgeleide mannen en vrouwen in 1992 en 1999

9. Conclusie

Mensen in de leeftijdscategorie van 25 tot 55 jaar zijn het meest actief op de arbeidsmarkt. Onder hen hebben mannen vaker een betaalde baan dan vrouwen. Tot de leeftijd van 25 jaar zijn er nauwelijks verschillen. Daarna is het aandeel werkenden onder mannen aanzienlijk hoger dan onder vrouwen. Vermoedelijk speelt het krijgen van kinderen daarbij een rol.

De verschillen tussen mannen en vrouwen zijn in 1999 kleiner dan in 1992. Dit komt doordat het aandeel vrouwen met een baan in alle leeftidsklassen en bij alle opleidingsniveaus is toegenomen. Vrouwen zijn bezig met een forse inhaalbeweging. De middelbaar opgeleide vrouwen profiteren daar het meest van.

Zowel in 1999 als in 1992 begint het aandeel werkenden onder vrouwen vanaf 25 jaar af te nemen. Maar in 1999 is de afname minder groot dan in 1992. Vrouwen nemen in 1999 minder vaak de beslissing te stoppen met werken wanneer ze kinderen krijgen. Voor zowel mannen als vrouwen geldt dat hoog opgeleiden vaker een betaalde baan hebben dan laag opgeleiden. Zowel mannen als vrouwen hebben vaker werk naarmate het opleidingsniveau stijgt.

10. Technische toelichting

De hier gepresenteerde gegevens zijn afkomstig uit de Enquête Beroepsbevolking (EBB) van het CBS. De EBB wordt sinds 1987 jaarlijks afgenomen onder personen woonachtig in Nederland met uitzondering van personen in inrichtingen, instellingen, tehuizen, gevangenis en dergelijke (de institutionele bevolking). Voor de EBB wordt elk jaar een steekproef van ongeveer 1 procent van de Nederlandse bevolking getrokken. In de EBB wordt informatie verzameld over de arbeidsmarktpositie van personen van 15 jaar en ouder.

Tot de werkenden wordt in dit artikel iedereen gerekend die een betaalde baan heeft, ongeacht de wekelijkse arbeidsduur. Dat betekent dat ook mensen die maar 1 uur per week werken meegeteld zijn. Deze afbakening wijkt iets van die van de werkzame beroepsbevolking, waarin een ondergrens van twaalf uur per week wordt gehanteerd.

2. Tabellen

2.0 Kerncijfers

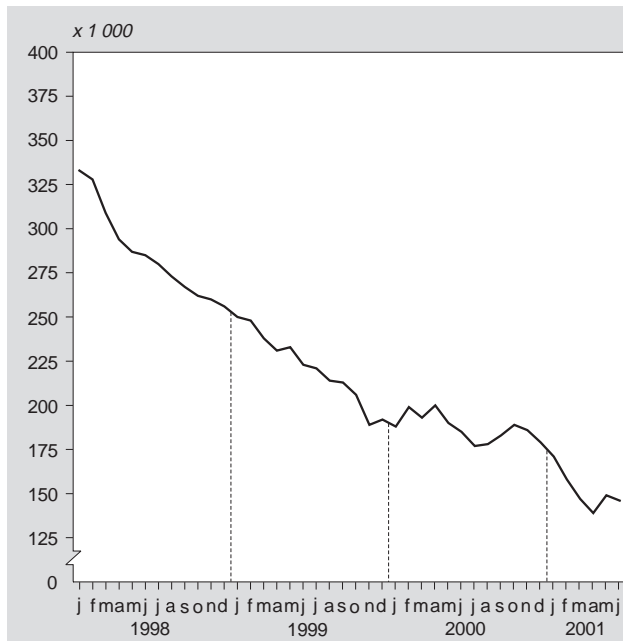
	Basis c.q. eenheid	1997	1998	1999	2000	2000				2001	
						1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.
1. Beroepsbevolking en werkloosheid											
Beroepsbevolking	1 000	6 838	6 957	7 097	7 187						
Mannen	1 000	4 143	4 196	4 242	4 288						
Vrouwen	1 000	2 696	2 761	2 856	2 898						
Werkzame beroepsbevolking	1 000	6 400	6 609	6 805	6 917						
Mannen	1 000	3 951	4 047	4 121	4 174						
Vrouwen	1 000	2 450	2 562	2 684	2 734						
Werkloze beroepsbevolking ¹⁾	1 000	438	348	292	270						
Mannen	1 000	192	149	121	114						
Vrouwen	1 000	246	199	172	156						
Geregistreerde werkloosheid	1 000	375	287	221	188	217	173	176	186	176	132
Mannen	1 000	199	155	115	98	123	91	87	90	98	72
Vrouwen	1 000	176	132	106	90	94	82	88	96	78	61
Geregistreerde werkloosheid	%	5,5	4,1	3,1	2,6	3,0	2,4	2,4	2,6	2,4*	1,8*
Mannen	%	4,8	3,7	2,7	2,4	2,9	2,1	2,0	2,1	2,3*	1,7*
Vrouwen	%	6,5	4,8	3,7	2,7	3,2	2,8	3,1	3,3	2,7*	2,1*
2. Werkgelegenheid en vacatures²⁾											
Werkzame personen	1 000	7 544	7 742	7 935*	8 122*						
Werknemers	1 000	6 354	6 558	6 788*	6 975*						
Zelfstandigen	1 000	1 190	1 184	1 147*	1 147*						
Banen van werknemers	1 000	6 638	6 881	7 099*	7 293*	7 207*	7 282*	7 330*	7 354*	7 401*	.
Landbouw en visserij	1 000	113	114	119*	122*	111*	124*	128*	124*	114*	.
Industrie en bouwnijverheid	1 000	1 469	1 483	1 509*	1 527*	1 513*	1 526*	1 534*	1 536*	1 526*	.
Commerciële dienstverlening	1 000	3 029	3 195	3 355*	3 479*	3 439*	3 473*	3 498*	3 507*	3 548*	.
Niet-commerciële dienstverlening	1 000	2 027	2 088	2 116*	2 165*	2 145*	2 159*	2 170*	2 186*	2 213*	.
Mannen	1 000	3 850	3 959	4 049*	4 128*	4 086*	4 130*	4 150*	4 145*	4 154*	.
Vrouwen	1 000	2 787	2 922	3 050*	3 165*	3 122*	3 151*	3 180*	3 208*	3 246*	.
Volgtijd	1 000	3 894	4 004	4 109*
Deeltijd	1 000	2 744	2 877	2 990*
Vast	1 000	5 916	6 095	6 327*
Flexibel	1 000	722	786	772*
Vacatures ³⁾	1 000	85	123	158	188	201	202	169	189	201	.
Landbouw en visserij	1 000	1	2	3	3	3	4	3	4	4	.
Industrie en bouwnijverheid	1 000	22	28	37	47	51	54	43	44	45	.
Commerciële dienstverlening	1 000	49	74	94	109	118	116	98	112	118	.
Niet-commerciële dienstverlening	1 000	13	19	24	27	29	28	26	30	33	.

¹⁾ Vóór oktober 1999 in SEM voorlopige cijfers betreffende 1998 gepubliceerd.

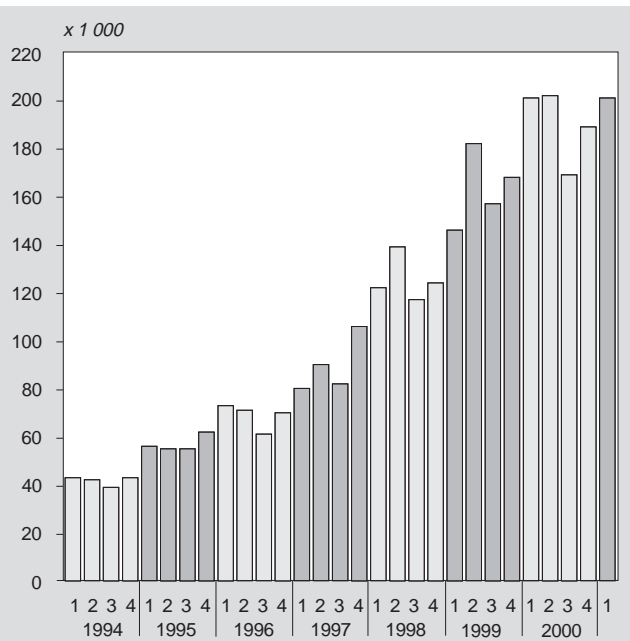
²⁾ De gehele werkgelegenheid inclusief minder dan 12 uur.

³⁾ Exclusief vacatures bij overheid en onderwijs.

1. Geregistreerde werklozen (driemaandsgemiddelde; onder middelste maand) gecorrigeerd voor seizoeninvloeden

2. Vacatures, ultimo kwartaal

	Basis c.q. eenheid	1997	1998	1999	2000	2000			2001	
						2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.
3. Collectieve arbeidsvoorwaarden en vakverenigingen										
Caio-lonen per uur incl. bijzondere beloningen	1990=100	119,9	123,9	128,0	132,2	131,4	132,9	133,6	135,6	136,9
Particuliere bedrijven	1990=100	120,8	124,8	128,6	132,8	132,0	133,8	134,3	136,4	137,8
Gepremieerde en gesubsidieerde sector	1990=100	116,8	122,1	126,8	131,3	130,2	132,2	132,4	136,2	136,4
Overheid	1990=100	118,5	121,8	126,5	130,4	129,9	130,0	131,9	132,3	134,1
Leden van vakverenigingen ¹⁾	1 000	1 730	1 766	1 814	1 797	1 795	1 806	1 803	1 796	.
Verloren arbeidsdagen door stakingen ²⁾	1 000	14,6	33,2	75,8	9,4	0,7	1,0	2,0	.	.
4. Lonen en loonkosten										
Verdiende lonen per uur van werknemers	gld	30,71	32,12	33,26*	34,61*	34,44*	34,74*	35,14*	35,81*	.
Mannen	gld	34,02	35,72	37,18*	38,79*	38,60*	38,96*	39,41*	40,32*	.
Vrouwen	gld	24,18	25,12	25,87*	26,87*	26,72*	26,93*	27,32*	27,66*	.
Verdiende lonen per maand van voltijdwerknemers	gld	4 667	4 860	5 028	.	2 406	2 448	2 448	2 544	2 544
Minimumloon per maand	gld
Aantal minimumloners	1 000	310,0	310,0	287,9
Loonkosten per uur in de nijverheid	gld	49,36	51,47	53,11*	54,73*	54,42*	55,14*	55,35*	56,40*	.
5. Sociale zekerheid										
WW ³⁾	1 000	355	306	249	204	195	187	189	189	.
Algemene bijstandswet, (incl. RWW) periodiek algemeen <65 jaar, thuiswonend	1 000	437	397	379	.	347	341	335	.	.
Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen	1 000	878	892	915	937	938	940	949	958	.
Ziekteverzuim (exclusief overheid) ⁴⁾	%	5,1	5,6	6,0	6,1	5,9	5,8	6,3	6,4	.
6. Inkomen en vermogen										
Beschikbaar inkomen per persoon ⁵⁾	gld 1995=100	23 200* 108*
7. Consumptie en sparen										
Consumptieve bestedingen per persoon ⁵⁾	gld	22 100*
Besparingen per persoon ⁵⁾	gld	1 100*
Consumptie (volumemutatie per persoon) ⁶⁾	%	2,9	3,6	3,1	3,1	2,8	2,7	3,1	0,7	-1
Index consumentenvertrouwen ⁷⁾	n.v.t.	15	17	14	24	28	25	20	11	-1
Consumentenprijsindex										
Alle huishoudens	1995=100	104,2	106,3	108,6	111,4	111,2	111,8	112,7	114,6	116,4
Werknemers laag	1995=100	104,1	106,1	108,4	111,1	110,8	111,5	112,5	114,4	116,2
Geharmoniseerde index CPI, Nederland	1996=100	101,9	103,7	105,8	108,2	108,2	108,6	109,6	111,7	113,8

¹⁾ Betreft vakverenigingen aangesloten bij de FNV, het CNV en de Vakcentrale MHP en tot 1998 de AVC.

²⁾ De gegevens in het tweede kwartaal van 1998 zijn exclusief de acties in verband met de CAO-Gezondheidszorg en de CAO-Welzijn.

³⁾ De WW-cijfers wijken af van eerder gepubliceerde cijfers.

In het verleden werd het aantal WW-uitkeringen gepubliceerd op transactiebasis. Hierbij werden uitkeringen gecorrigeerd met maximaal 6 maanden nagekomen informatie.

⁴⁾ Inclusief zwangerschaps- en bevallingsverlof.

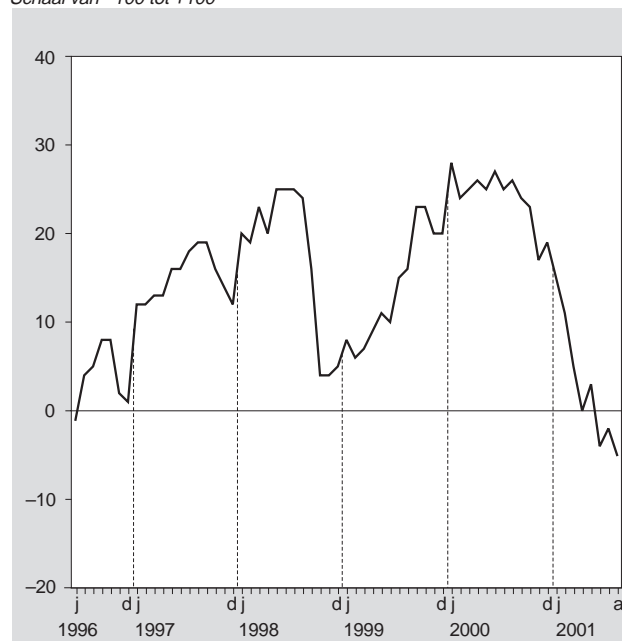
⁵⁾ De cijfers zijn aangepast aan de uitkomsten van de Nationale rekeningen na de revisie van 1995.

⁶⁾ Mutatie t.o.v. (de overeenkomstige periode van) voorgaand jaar; vanaf december 1999 gewijzigde cijfers vanaf 1996 vanwege nieuwe richtlijnen Nationale Rekeningen.

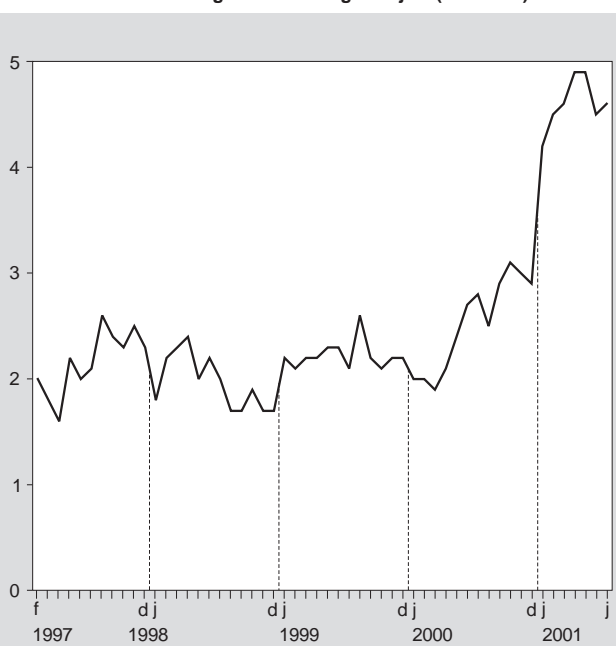
⁷⁾ Jaar- en kwartaalcijfers zijn berekend als een gewogen gemiddelde van het maandelijks vastgestelde consumentenvertrouwen. De index is weergegeven op een schaal van -100 tot +100.

3. Index consumentenvertrouwen

Schaal van -100 tot +100

4. Procentuele verandering consumentenprijsindex-alle huishoudens t.o.v. overeenkomstige maand voorgaand jaar (1995=100)

2.1 Beroepsbevolking en werkloosheid

Geregisteerde werkloosheid

Toelichting bij de tabel 2.1.1

Het CBS stelt sinds 1988 gegevens samen over de geregisteerde werkloosheid. De toegepaste methode staat beschreven in het artikel 'Hoe telt het CBS het aantal geregisteerde werklozen'.

Dit artikel is opgenomen in de CBS-publicatie *Enquête beroepsbevolking 1994*. In dezelfde publicatie is ook het artikel *Tijdreeksen geregisteerde werkloosheid en beroepsbevolking* opgenomen.

Voor de jaren 1970–1994 vindt men hierin tijdreeksen van de werkzame en werkloze beroepsbevolking en van de geregisteerde werkloosheid.

Bron: CBS Statistiek geregisteerde werkloosheid.

Tabel 2.1.1
Geregisteerde werklozen naar geslacht, leeftijd en duur van inschrijving, driemaandsgemiddelden ¹⁾

	2000				2001			
	mrt.	apr.	mei	juni	mrt.	apr.	mei	juni
	<i>x 1 000</i>							
Leeftijd en geslacht								
Man	109	103	91	87	86	76	72	70
16–24 jaar	13	11	10	9	10	9	10	9
25–64 jaar	96	91	82	78	76	67	62	61
Vrouw	92	93	82	83	69	58	61	62
16–24 jaar	14	13	12	9	9	7	6	5
25–64 jaar	78	80	70	74	60	50	55	57
Totaal	201	195	173	171	155	134	132	132
16–24 jaar	27	24	21	18	19	16	16	14
25–34 jaar	47	45	44	46	36	31	31	32
35–64 jaar	127	126	108	106	99	87	85	86
Duur inschrijving en geslacht ²⁾								
Tot 1 jaar	114	111	95	89	95	79	80	82
man	61	55	47	45	52	43	41	41
vrouw	53	55	48	44	43	36	39	41
1 jaar of langer	87	85	78	82	60	55	52	50
man	48	47	44	42	33	33	30	29
vrouw	39	37	34	39	26	22	21	21
Totaal	201	195	173	171	155	134	132	132

¹⁾ Driemaandsgemiddelden opgenomen onder de middelste maand. Niet voor seizoen gecorrigeerde cijfers.

²⁾ Duur inschrijving volgens registratie bij arbeidsbureaus; het betreft een onafgebroken periode van inschrijving.

2.3 Collectieve arbeidsvoorwaarden en vakverenigingen

Indexcijfers van cao-lonen

Cao-uurlonen met 0,7 procent gestegen

Het cao-loon per uur inclusief bijzondere beloningen van werknemers (jeugd en volwassenen tezamen) in juli 2001 is ten opzichte van juni 2001 met 0,7 procent gestegen. Dit is berekend op basis van afgesloten collectieve arbeidsvoorwaarden-regelingen tot eind juli 2001. De resultaten over 2001 zijn nog voorlopig, omdat voor een deel van de werknemers nog geen nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst is vastgesteld.

De wijzigingen in juli 2001 omvatten vooral initiële loonsverhogingen, maar ook mutaties in de bijzondere beloningen, de halfjaarlijkse aanpassing van het minimumloon waar dat deel uitmaakt van de loonschalen, enkele gevallen van prijscompensatie en bovendien enkele herstructureringen. Naast deze veranderingen in juli 2001 zijn er ook mutaties met terugwerkende kracht vanaf januari 2001 meegenomen. Dit is vooral in de gezondheids- en welzijnzorg en in de groothandel gebeurd.

Wat betreft de bedrijfssectoren hebben de grootste wijzigingen in het cao-loon per uur plaatsgevonden in de landbouw en in de commerciële dienstverlening, beide met 0,9 procent. Binnen de commerciële dienstverlening zijn veel mutaties verwerkt bij de handel, wat hier leidde tot 0,9 procent stijging. Ook nam het cao-uurloon sterk toe in de horeca (met 3,4 procent) en in de zakelijke dienstverlening (met 1,5 procent). In de industrie en bouw-nijverheid en in de niet-commerciële dienstverlening is het cao-loon per uur inclusief bijzondere beloningen met elk 0,5 procent toegenomen. Vooral de mutaties in de gezondheids- en welzijnzorg (met 1,3 procent stijging) zijn verantwoordelijk voor de stijging in het cao-uurloon binnen de niet-commerciële dienstverlening.

Een relatief grote wijziging heeft plaatsgevonden in de uurlonen van de jeugd (1,6 procent). Die veranderingen zijn mede veroorzaakt door herstructureringen van het jeugdloon in drie cao's die in juli 2001 zijn meegenomen. Het betrof twee cao's in de voedings- en genotmiddelenindustrie, met achtereenvolgens 5 procent stijging van het jeugdloon vanaf april 2001 en 9 procent stijging vanaf juli 2001 en een cao in de bouwnijverheid met 31 procent stijging vanaf mei 2001.

Toelichting bij de tabellen 2.3.1–2.3.3

Uit de statistiek Indexcijfers van cao-lonen komen elke maand cijfers beschikbaar over de contractuele loon- en arbeidsduurontwikkeling. Deze cijfers hebben betrekking op de loon- en arbeidsduurgegevens zoals die staan vermeld in collectieve arbeidsovereenkomsten en andere collectieve loonregelingen (cao's). Bij dit onderzoek worden geen enquêteformulieren aan bedrijven en instellingen verstuurd, maar wordt gebruik gemaakt van de in cao's opgenomen gegevens.

Hieronder volgt een beknopte toelichting op deze cijfers. Een meer uitgebreide beschrijving kunt u vinden in het *Supplement bij de Sociaal-economische maandstatistiek 1993, no. 3* en in de publicatie *Arbeid en lonen van werknemers 1993 (CBS 1994)*. Praktische informatie over het gebruik van indexcijfers voor leveringscontracten met een lange doorlooptijd is opgenomen in de brochure *Prijsindexering in leveringscontracten (CBS 1996)*.

Begrippen

De statistiek biedt indexcijfers over de ontwikkeling van:

- de cao-lonen;
- de contractuele loonkosten;
- de contractuele arbeidsduur.

Met de *indexcijfers* van de cao-lonen wordt de ontwikkeling van de bruto lonen weergegeven waarop werknemers bij een normale arbeidsduur onvoorwaardelijk recht hebben. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt naar cao-lonen inclusief bijzondere beloningen en cao-lonen exclusief bijzondere beloningen, en tussen cao-lonen per uur en cao-lonen per maand. Het cao-loon inclusief bijzondere beloningen omvat de volgende elementen:

- het loon voor normale arbeidstijd;
 - alle bindend voorgeschreven, regelmatig betaalde toeslagen;
 - alle bindend voorgeschreven bijzondere (niet maandelijks) beloningen, zoals de vakantietoeslag of de eindejaarsuitkering.
- Uitgesloten zijn dus toeslagen die in de cao's voorwaardelijk zijn gesteld, zoals een leeftijdstoeslag of een toeslag voor ploegendienst, en individuele loonstijgingen.

De brutering van de overhevelingstoeslag (vanaf januari 2001) is zodanig in de indexcijfers verwerkt, dat de brutering niet leidt tot loonmutaties, voorzover niet van de wettelijke bruteringsregeling (verhoging van het loon met 1,9 procent met een maximum van 1745 gulden per jaar) is afgeweken.

De *indexcijfers van de contractuele loonkosten* geven de ontwikkeling weer van de loonkosten voor werkgevers. Hiertoe wordt het bovenvermelde cao-loon inclusief bijzondere beloningen uitgebreid met:

- alle wettelijk voorgeschreven sociale lasten (premies voor WAO, WW, wachtgeld en ZFW, uitgezonderd premie ZW) en (t/m 2000) de overhevelingstoeslag,
- alle contractueel aangepane, bindend voorgeschreven sociale lasten (premies voor VUT, (pre)pensioen, bovenwettelijke verzekering voor arbeidsongeschiktheid e.d. en sociale en bedrijfstakfondsen).

De *indexcijfers van de contractuele arbeidsduur* geven de ontwikkeling weer van de in cao's overeengekomen jaarlijkse arbeidsduur van volwassen voltijdwerknemers. Deze contractuele arbeidsduur is te beschouwen als het maximaal aantal te werken uren per jaar. Dit wordt berekend door de normale arbeidsduur (zoals vermeld in de cao) te verminderen met het aantal officiële feestdagen (vastgesteld op zes dagen per jaar), het aantal onvoorwaardelijke vakantiedagen en eventuele arbeidsduurverkortingen. Met voorwaardelijke arbeidsduurverkortingen, bijvoorbeeld vanwege leeftijd of ploegendienst, wordt geen rekening gehouden.

Populatie

Het onderzoek omvat cao's van bedrijven en instellingen uit alle bedrijfstakken en grootteklassen, behalve:

- particuliere huishoudens met personeel in loondienst (Sbi-code 95);
- ambassades, consulaten en internationale gemeenschapsorganen (Sbi-code 99).

Buiten beschouwing blijft de loon- en arbeidsduurontwikkeling van

- werknemers die geen voltijd baan hebben;
- werknemers die niet onder een cao vallen.

Per cao gemeten loon- en arbeidsduurontwikkelingen worden samengevoegd en gewogen met behulp van loonsommen waarin ook werknemers die geen voltijd baan hebben én werknemers die niet onder een cao vallen zijn meegenomen. Er wordt dus verondersteld dat de cao-loonmutaties ook betrekking hebben op werknemers die in deeltijd werken of die niet onder de werkingssfeer van een cao vallen. In 1990, het basisjaar van de huidige reeks indexcijfers, hadden twee van de drie werknemers een voltijd baan en viel ongeveer driekwart van alle werknemers onder de werkingssfeer van een cao.

Beschikbare cijfers

De indexcijfers zijn in een aantal varianten beschikbaar:

- cao-lonen per maand inclusief bijzondere beloningen;
- cao-lonen per maand exclusief bijzondere beloningen;
- cao-lonen per uur inclusief bijzondere beloningen;
- contractuele loonkosten per uur inclusief bijzondere beloningen;
- jaarlijkse contractuele arbeidsduur van volwassen voltijdwerknemers.

De indexcijfers van de cao-lonen per maand ontwikkelen zich onafhankelijk van wijzigingen in de arbeidsduur (normale arbeidsduur, verlofdagen en arbeidsduurverkorting). Deze wijzigingen zijn wel van invloed op de indexcijfers van de cao-lonen per uur, de contractuele loonkosten per uur en natuurlijk de jaarlijkse contractuele arbeidsduur.

Een uitsplitsing van de indexcijfers van de cao-lonen is beschikbaar naar categorie werknemers (jeugd en volwassenen), cao-sector (particuliere bedrijven, overheid en gesubsidieerde sector) en economische activiteit (bedrijfssector, bedrijfstak en -klasse). De indexcijfers van de contractuele loonkosten zijn beschikbaar naar economische activiteit en die van de contractuele arbeidsduur naar cao-sector en economische activiteit.

In de indexcijfers zijn regelingen verwerkt die op het moment van samenstellen van de cijfers bekend waren. Daarna kunnen de gegevens nog wijzigen als cao's met terugwerkende kracht worden afgesloten. De eerst gepubliceerde indexcijfers zijn daarom vaak lager dan de later gepubliceerde voorlopige en definitieve indexcijfers. De gegevens van een kalenderjaar worden definitief vastgesteld, als alle cao's zijn afgesloten, maar uiterlijk in de maand mei van het daarop volgende jaar.

Voor een correct gebruik dienen indexcijfers van eenzelfde status te worden gehanteerd. Dit betekent dus dat eerst gepubliceerde cijfers vergeleken moeten worden met eerst gepubliceerde, voorlopige met voorlopige en definitieve met definitieve cijfers.

Methoden

Om een goed beeld van de contractuele loon- en arbeidsduurontwikkeling te krijgen, is het niet nodig alle cao's waar te nemen. Enkele uitzonderingen daargelaten worden alleen cao's waargenomen die voor minstens 500 werknemers gelden én loontabellen bevatten. Van deze cao's worden niet alle loon- en arbeidsduurgegevens verwerkt, maar enkele representatieve meetpunten (zwaar- en lichtpunten): ruim 8 100 voor de reeks 1990=100. De veranderingen per meetpunt worden in een aantal stappen samengevoegd tot te publiceren uitkomsten.

Eenmaal per tien jaar wordt het aantal meetpunten vastgesteld. De keuze van de meetpunten is gebaseerd op de verdeling van de werknemers over de loonschalen in het basisjaar. Informatie over deze verdeling wordt via een eenmalig onderzoek verkregen. Daarbij wordt ook het gewicht (loonsommen) van de meetpunten per cao vastgesteld. Deze gewichten blijven constant totdat het basisjaar wordt aangepast. Door het constant houden van deze gewichten hebben veranderingen in de samenstelling van de werknemerspopulatie per cao (zoals de leeftijdsopbouw) geen invloed op de indexcijfers. De gewichten per bedrijfsklasse en cao-sector worden wel ieder jaar aangepast. Hierdoor zijn verschuivingen in de aantallen werknemers naar bedrijfsklasse en cao-sector wel van invloed op de indexcijfers.

Standaard bedrijfsindeling (SBI 1993)

Voor de indeling van bedrijven naar economische activiteit wordt de Standaard bedrijfsindeling van 1993 (SBI 1993) gebruikt. Dit is een CBS-indeling waarbij de economische activiteit van een bedrijf of instelling gekenmerkt wordt door het voortgebrachte product, de in het productieproces gebruikte grondstoffen en hulpdiensten, en de aard van het productieproces. De SBI heeft een hiërarchische opbouw. Het hoogste niveau is een indeling in vier bedrijfssectoren. Deze bedrijfssectoren zijn onderverdeeld in zestien bedrijfstakken, die op hun beurt weer gesplitst zijn in bedrijfsklassen en bedrijfstakgroepen. De cijfercodes die voor de indeling worden gebruikt vormen niet altijd een aaneensluitende reeks. Het ontbreken van bepaalde codes betekent dus niet automatisch dat deze groepen in de statistiek ontbreken.

In de tabellen worden de uitkomsten gedetailleerd naar de vier bedrijfssectoren, alle waargenomen bedrijfstakken met uitzondering van de bedrijfstak delfstoffenwinning, en een selectie van de belangrijkste bedrijfsklassen.

Tabel 2.3.1
Cao-lonen per uur inclusief bijzondere beloningen

	Sbi-code ¹⁾	2000						2001*						
		juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.	maart	april	mei	juni	juli
<i>1990=100</i>														
Totaal	01-93	132,9	133,1	133,4	133,6	133,6	133,7	135,5	135,5	135,8	136,6	137,0	137,3	138,8
Leeftijdscategorie														
Jeugd		132,9	133,0	133,8	133,8	133,8	133,9	138,6	138,6	138,6	139,2	139,5	139,6	142,2
Volwassenen		132,9	133,1	133,4	133,6	133,6	133,7	135,3	135,3	135,6	136,4	136,9	137,2	138,6
Cao-sector														
Particuliere bedrijven		133,8	133,7	134,2	134,3	134,3	134,4	136,4	136,4	136,5	137,5	137,8	138,0	139,6
Overheid		130,0	131,5	131,5	131,9	132,0	132,0	132,3	132,4	133,9	134,0	135,0	135,3	135,4
Gesubsidieerde sector		132,2	132,2	132,3	132,4	132,4	132,6	135,3	135,3	135,4	135,7	135,7	136,9	139,4
Bedrijfssector¹⁾														
Landbouw en visserij	01-05	137,5	137,6	137,6	137,6	137,6	137,6	139,9	139,9	139,9	139,9	139,9	139,9	141,2
Industrie en bouwnijverheid	10-45	134,7	134,8	135,4	135,3	135,3	135,5	136,3	136,5	136,5	138,6	139,3	139,3	140,6
Commerciële dienstverlening	50-74	132,6	132,6	132,9	133,1	133,1	133,2	135,8	135,8	135,8	136,2	136,4	136,7	138,5
Niet-commerciële dienstverlening	75-93	131,2	132,1	132,2	132,6	132,6	132,6	133,8	133,9	134,9	135,1	135,7	136,3	137,3
Bedrijfstak¹⁾														
Industrie	15-37	133,7	133,8	134,6	134,6	134,6	134,9	135,7	135,9	136,0	137,3	137,8	137,8	138,7
Energie- en waterleidingbedrijven	40-41	129,1	129,8	129,8	130,5	130,5	130,5	131,5	131,5	131,5	132,5	134,2	134,2	135,2
Bouwnijverheid	45	138,1	138,1	138,1	137,7	137,7	137,7	138,6	138,6	138,6	142,6	143,9	143,9	146,2
Handel	50-52	134,6	134,4	134,4	134,9	134,9	134,9	136,4	136,4	136,4	136,6	137,2	137,3	140,0
Horeca	55	136,9	136,9	136,9	137,2	137,2	137,2	137,2	137,2	137,2	137,2	137,2	137,2	142,5
Vervoer en communicatie	60-64	131,6	131,6	131,6	131,8	131,8	132,0	132,4	132,4	132,4	134,2	134,3	134,3	134,6
Financiële instellingen	65-67	134,8	134,8	134,8	134,8	134,8	135,3	135,4	135,4	135,5	135,6	135,6	137,2	137,9
Zakelijke dienstverlening	70-74	129,9	130,0	130,9	130,9	130,9	130,9	136,8	136,8	136,8	136,8	136,9	136,9	138,9
Openbaar bestuur	75	128,8	131,3	131,3	132,2	132,2	132,2	132,9	133,1	133,2	133,4	135,2	135,2	135,2
Onderwijs	80	131,5	131,5	131,5	131,5	131,5	131,5	131,6	131,6	135,3	135,3	135,3	135,3	135,3
Gezondheids- en welzijnszorg	85	132,6	132,8	132,8	132,8	132,8	132,8	135,5	135,4	135,5	135,7	135,7	137,6	140,3
Cultuur en overige dienstverlening	90-93	133,1	133,2	134,2	134,7	134,7	134,7	136,1	136,1	136,6	137,6	137,6	137,6	138,3
Bedrijfsklasse¹⁾														
Voedings- en genotmiddelenindustrie	15-16	134,0	134,0	134,0	134,1	134,1	134,1	135,9	135,9	136,0	137,4	137,4	137,4	138,2
Grafische industrie	22	132,1	132,1	132,1	132,1	132,1	133,0	133,5	135,3	135,3	136,3	136,3	136,3	136,3
Chemische industrie	24	135,5	135,5	135,5	135,5	135,5	135,5	137,1	137,1	137,2	141,2	141,2	141,2	141,7
Metaal- en elektrotechnische industrie	27-35	132,9	133,0	135,0	135,0	135,0	135,0	135,5	135,5	135,5	136,5	137,6	137,6	138,3
Groothandel	51	133,6	133,3	133,3	133,4	133,3	133,3	134,8	134,8	134,8	134,8	134,9	135,1	138,1
Detailhandel	52	137,0	137,0	137,0	138,2	138,2	138,3	139,7	139,7	139,7	140,2	140,2	140,4	143,2
Financiële instellingen en zakelijke dienstverlening	65-74	131,2	131,2	131,9	131,9	131,9	132,0	136,5	136,5	136,5	136,5	136,5	136,9	138,6
Bankwezen	65	135,7	135,7	135,7	135,7	135,7	135,7	135,5	135,5	135,5	135,5	135,5	137,0	137,9
Verzekeringswezen en pensioenfondsen	66	133,2	133,2	133,2	133,2	133,2	134,8	135,8	135,8	135,8	136,3	136,3	138,3	138,3

¹⁾ Indeling naar economische activiteit volgens de Standaard bedrijfsindeling (SBI 1993).

Tabel 2.3.2
Cao-lonen per maand inclusief bijzondere beloningen

	Sbi-code ¹⁾	2000						2001*						
		juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.	maart	april	mei	juni	juli
<i>1990=100</i>														
Totaal	01–93	129,8	130,0	130,4	130,5	130,5	130,6	132,3	132,4	132,7	133,4	133,8	134,1	135,6
Leeftijdscategorie														
Jeugd		131,3	131,4	132,2	132,2	132,2	132,3	137,0	137,0	137,0	137,6	137,8	137,9	140,5
Volwassenen		129,7	130,0	130,2	130,4	130,4	130,5	132,0	132,1	132,4	133,2	133,6	133,9	135,2
Cao-sector														
Particuliere bedrijven		131,9	131,9	132,4	132,5	132,5	132,5	134,5	134,6	134,6	135,6	135,9	136,1	137,7
Overheid		124,7	126,1	126,1	126,6	126,6	126,6	126,9	127,0	128,4	128,5	129,5	129,8	129,8
Gesubsidieerde sector		125,6	125,6	125,7	125,7	125,7	126,0	128,5	128,5	128,6	128,9	128,9	130,1	132,4
Bedrijfssector ¹⁾														
Landbouw en visserij	01–05	134,6	134,6	134,6	134,6	134,6	134,6	136,9	136,9	136,9	136,9	136,9	136,9	138,1
Industrie en bouwnijverheid	10–45	132,9	132,9	133,5	133,4	133,4	133,6	134,4	134,6	134,6	136,7	137,3	137,4	138,6
Commerciële dienstverlening	50–74	130,7	130,7	131,0	131,2	131,2	131,3	133,9	133,9	133,9	134,3	134,5	134,7	136,6
Niet-commerciële dienstverlening	75–93	125,4	126,2	126,3	126,7	126,7	126,7	127,8	127,9	128,9	129,1	129,6	130,2	131,1
Bedrijfstak ¹⁾														
Industrie	15–37	132,3	132,3	133,1	133,1	133,1	133,4	134,2	134,4	134,5	135,8	136,3	136,3	137,2
Energie- en waterleidingbedrijven	40–41	126,7	127,4	127,4	128,1	128,1	128,1	129,1	129,1	129,1	130,0	131,7	131,7	132,7
Bouwnijverheid	45	135,2	135,2	135,2	134,8	134,8	134,8	135,7	135,7	135,7	139,6	140,8	140,8	143,1
Handel	50–52	133,0	132,9	132,9	133,3	133,3	133,3	134,8	134,8	134,8	135,0	135,6	135,7	138,3
Horeca	55	136,7	136,7	136,7	137,1	137,1	137,1	137,1	137,1	137,1	137,1	137,1	137,1	142,3
Vervoer en communicatie	60–64	129,6	129,6	129,6	129,8	129,8	130,0	130,4	130,4	130,4	132,1	132,2	132,2	132,5
Financiële instellingen	65–67	129,3	129,3	129,3	129,3	129,3	129,7	129,7	129,7	129,7	129,8	129,8	131,4	132,0
Zakelijke dienstverlening	70–74	129,1	129,2	130,1	130,1	130,1	130,1	136,0	136,0	136,0	136,0	136,0	136,0	138,1
Openbaar bestuur	75	123,8	126,3	126,3	127,1	127,2	127,2	127,7	128,0	128,1	128,2	129,9	130,0	130,0
Onderwijs	80	125,6	125,6	125,6	125,6	125,6	125,6	125,6	125,6	129,1	129,1	129,1	129,1	129,1
Gezondheids- en welzijnzorg	85	125,3	125,5	125,5	125,5	125,5	125,5	128,0	128,0	128,0	128,2	128,2	130,0	132,5
Cultuur en overige dienstverlening	90–93	129,5	129,6	130,6	131,1	131,1	131,1	132,4	132,4	132,9	133,9	133,9	133,9	134,6
Bedrijfsklasse ¹⁾														
Voedings- en genotmiddelenindustrie	15–16	134,0	134,0	134,0	134,1	134,1	134,1	135,9	135,9	136,1	137,5	137,5	137,5	138,3
Grafische industrie	22	132,2	132,2	132,2	132,2	132,2	133,1	133,6	135,4	135,4	136,4	136,4	136,4	136,4
Chemische industrie	24	131,8	131,8	131,8	131,8	131,8	131,8	133,4	133,4	133,5	137,4	137,4	137,4	137,8
Metaal- en elektrotechnische industrie	27–35	131,8	131,8	133,8	133,9	133,9	133,9	134,3	134,3	134,3	135,3	136,4	136,4	137,0
Groothandel	51	132,6	132,3	132,3	132,4	132,4	132,4	133,8	133,8	133,8	133,9	134,0	134,2	137,1
Detailhandel	52	134,2	134,2	134,3	135,4	135,4	135,5	136,8	136,8	136,8	137,4	137,4	137,4	140,2
Financiële instellingen en zakelijke dienstverlening	65–74	129,0	129,0	129,7	129,7	129,7	129,8	134,2	134,2	134,2	134,2	134,2	134,6	136,3
Bankwezen	65	127,8	127,8	127,8	127,8	127,8	127,8	127,6	127,6	127,6	127,6	127,6	129,0	129,8
Verzekeringswezen en pensioenfondsen	66	132,3	132,3	132,3	132,3	132,3	134,0	134,2	134,2	134,2	134,6	134,6	136,6	136,6

¹⁾ Indeling naar economische activiteit volgens de Standaard bedrijfsindeling (SBI 1993).

Tabel 2.3.3
Contractuele loonkosten per uur inclusief bijzondere beloningen

	Sbi-code ¹⁾	2000						2001*						
		juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.	maart	april	mei	juni	juli
<i>1990=100</i>														
Metaal- en elektrotechnische industrie	27–35	133,2	133,2	135,5	135,3	135,3	135,3	134,6	134,6	134,6	135,6	136,7	136,7	137,3
Verzekeringswezen en pensioenfondsen	66	134,4	134,4	134,4	134,4	134,4	136,1	136,1	136,1	136,1	136,6	136,6	138,6	138,6
Openbaar bestuur	75	130,0	132,7	132,7	133,6	133,6	133,6	133,5	133,7	133,8	134,0	135,8	135,9	135,9
Onderwijs	80	134,6	134,6	134,6	134,6	134,6	134,6	133,7	133,7	137,4	137,4	137,4	137,4	137,4
Gezondheids- en welzijnzorg	85	130,3	130,5	130,5	130,5	130,5	130,5	132,1	132,1	132,2	132,3	132,3	134,2	136,8

¹⁾ Indeling naar economische activiteit volgens de Standaard bedrijfsindeling (SBI 1993).

2.7 Consumptie en sparen

Consumentenprijsindex

Toelichting bij de tabellen 2.7.1–2.7.4

De consumentenprijsindex (CPI) meet de gemiddelde prijsverandering van de aankopen die huishoudens doen om in hun levensonderhoud te voorzien.

Naast de dagelijkse boodschappen gaat het om zaken als woninghuur, energie en duurzame goederen (auto's e.d.). De CPI houdt ook rekening met de prijs van overheidsdiensten en met consumptiegebonden belastingen, zoals onroerende-zaakbelasting en motorrijtuigenbelasting. Daarentegen blijven verzekerde ziektekosten buiten beschouwing.

De prijzen worden verspreid over het hele land gemeten. Dat gebeurt voor een deel door enquêtrices, die de winkels bezoeken. Daarnaast vindt er schriftelijke en telefonische enquêtering plaats. In de meeste gevallen wordt de prijs eens per maand waargenomen. Producten die in een maand sterk in prijs fluctueren, zoals verse groenten en vers fruit, vereisen een meer frequente meting. Bij andere onderdelen van de CPI, bijvoorbeeld bij woninghuur, kan juist worden volstaan met een lagere frequentie.

Voor drie bevolkingsgroepen wordt maandelijks een consumentenprijsindex berekend:

- alle (particuliere) huishoudens in Nederland;
- werknemersgezinnen met een laag inkomen, d.w.z. in het basisjaar 1995 een bruto gezinsinkomen van minder dan 89 200 gld (mediaan van de inkomensverdeling);
- werknemersgezinnen met een hoog inkomen, d.w.z. in 1995 een bruto gezinsinkomen van meer dan 89 200 gld.

Voor deze groepen wordt bovendien een afgeleide CPI samengesteld (hier niet opgenomen). Deze is berekend als de gewone CPI exclusief het effect van tariefsveranderingen van de indirecte belastingen (BTW en accijnzen) en de consumptiegebonden belastingen.

De prijsindex van woninginboedels geeft de prijsontwikkeling weer van de gemiddelde samenstelling van inboedels die tegen brand-schade verzekerd zijn. Met deze prijsindex kan de verzekerde waarde van inboedels aan de prijsontwikkeling worden aangepast. De gemiddelde samenstelling van de inboedels is door het CBS bepaald op basis van onderzoeksgegevens van het Verbond van Verzekeraars. Onderdelen van de CPI voor alle huishoudens zijn gebruikt voor het berekenen van deze prijsontwikkeling.

Bron: CBS Consumentenprijzen.

Tabel 2.7.1
Prijsindexcijfers van woninginboedels

	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jaar
<i>1995=100</i>													
1996	97,6	98,3	100,4	100,5	100,5	99,7	97,3	97,7	100,2	100,5	100,3	99,4	99,4
1997	97,2	97,9	100,5	100,5	100,4	99,0	97,3	97,8	100,4	100,7	100,7	99,9	99,4
1998	97,6	99,3	101,7	102,1	101,8	100,8	99,0	99,3	101,9	102,0	101,9	100,7	100,7
1999	99,3	100,8	103,4	103,7	103,8	102,9	101,2	102,2	103,8	103,7	103,9	102,7	102,6
2000	100,6	101,8	104,2	104,9	105,2	104,2	102,3	103,1	105,6	106,1	106,2	105,2	104,1
2001	104,9	106,5	109,2	109,5	109,8	109,3	107,3*						

Deze prijsindexcijfers zijn gebaseerd op door het CBS berekende indexcijfers van detailhandelsprijzen met verwerking van gegevens inzake de gemiddelde samenstelling van inboedels, welke zijn verkregen uit onderzoek, dat is ingesteld door het Verbond van Verzekeraars. Zie voor de wijze van berekening de Maandstatistiek van de Prijzen, maart 1982, pagina 8 e.v..

Tabel 2.7.2
 Consumentenprijsindexcijfers, alle huishoudens ¹⁾

	Wegings- coëfficiënt	2000		2000					2001						
		juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.	mrt.	apr.	mei	juni	juli *	
<i>1995=100</i>															
0 TOTAAL BESTEDINGEN	100 000	111,4	111,3	111,6	112,6	112,9	112,9	112,4	113,7	114,5	115,7	116,4	116,7	116,2	116,4
1 VOEDINGSM. EN ALCOHOLVRIJE DRANKEN	13 726	105,9	105,5	106,0	106,0	106,8	107,5	107,8	109,1	109,7	111,9	113,8	114,7	114,1	113,9
Voedingsmiddelen	12 414	106,3	105,9	106,4	106,4	107,1	107,9	108,2	109,6	110,3	112,8	114,9	115,9	115,2	114,9
Brood en granen	2 324	105,5	105,0	105,3	106,1	106,8	107,2	107,2	108,2	108,6	109,1	109,6	109,9	109,7	110,3
Vlees	2 911	105,2	104,6	105,0	105,8	106,5	107,8	108,4	109,6	110,4	112,9	116,9	117,3	117,2	116,9
Vis	313	118,4	120,2	120,9	121,1	121,9	122,1	122,8	124,3	124,3	126,1	130,6	129,3	135,4	133,9
Melk, kaas en eieren	2 120	102,2	101,3	102,3	103,4	103,6	103,9	104,1	104,8	106,9	107,8	108,8	108,4	108,4	110,4
Oliën en vetten	361	106,6	105,2	105,2	107,1	107,3	107,7	110,7	111,6	112,1	113,0	112,8	113,1	113,4	113,9
Fruit	986	115,2	116,4	122,3	119,0	114,5	113,6	111,2	113,4	116,7	121,0	126,4	131,7	130,9	132,0
Groenten, incl. aardappelen e.d.	1 446	106,5	105,6	103,4	99,8	105,9	108,5	109,8	113,3	111,1	120,5	121,8	126,3	119,3	112,5
Suiker en andere zoetwaren	881	101,9	101,6	101,5	101,7	102,1	102,5	102,3	104,0	104,7	105,0	106,4	106,3	106,6	106,9
Voedingsmiddelen n.e.g. ²⁾	1 072	110,5	110,4	110,6	111,1	111,2	111,7	112,3	113,1	114,0	114,7	115,8	116,1	117,1	117,4
Alcoholvrije dranken	1 312	102,1	101,7	102,0	102,4	103,3	103,7	104,3	104,2	103,2	103,4	103,7	103,8	103,7	104,7
Koffie, thee en cacao	568	95,8	96,0	96,6	96,8	97,3	97,7	97,8	97,0	94,9	94,7	94,5	94,2	94,3	94,6
Mineraalwater, frisdranken e.d.	744	107,0	106,0	106,1	106,6	108,0	108,4	109,2	109,7	109,6	110,0	110,8	111,1	110,9	112,5
2 ALCOHOLHOUDENDE DRANKEN EN TABAK	3 980	114,4	114,8	114,8	115,2	116,0	116,1	116,2	117,8	120,8	121,2	121,3	121,6	121,5	121,7
Alcoholhoudende dranken	1 923	104,3	104,0	104,1	104,6	105,1	105,4	105,6	109,0	109,3	109,8	110,1	110,3	110,2	110,5
Tabak	2 057	123,9	124,8	124,8	125,2	126,1	126,1	126,1	126,1	131,5	131,8	131,8	132,1	132,1	132,1
3 KLEDING EN SCOEISEL	6 121	104,2	93,6	97,5	109,7	110,3	109,2	102,1	91,7	98,3	111,0	112,3	112,2	107,8	95,3
Kleding en kledingstoffen	4 995	103,3	92,1	96,4	109,1	109,4	108,0	100,8	89,3	96,3	110,1	111,1	110,7	105,8	92,7
Schoeisel en schoenreparaties	1 126	108,3	100,2	102,5	112,3	114,3	114,5	107,7	102,4	107,2	115,3	117,5	118,9	116,7	106,8
4 HUISVESTING, WATER, ELEKTRICITEIT EN GAS	26 832	121,2	122,7	122,7	122,7	122,9	122,9	122,9	125,8	125,8	125,8	125,2	125,2	125,3	128,8
Huisvesting	20 422	119,0	120,5	120,5	120,5	120,5	120,5	120,5	120,5	120,5	120,5	120,5	120,5	120,5	123,8
Normaal onderhoud en reparatie woning	1 623	111,1	110,8	111,2	111,6	112,4	112,7	113,0	115,9	116,1	116,5	116,7	117,4	117,8	118,1
Overige diensten i.v.m. woning, w.o. water	839	127,0	127,1	127,1	127,1	127,2	127,3	127,3	132,3	132,4	132,4	132,3	132,3	132,3	132,1
Elektriciteit, gas e.a. brandstoffen	3 948	135,5	138,0	138,0	137,9	138,5	138,7	138,7	156,0	156,0	156,0	151,6	151,6	151,6	158,5
5 STOFFERING, HUISHOUDELIJKE APPARATEN	7 959	105,8	105,9	105,9	106,4	106,9	107,2	107,3	109,3	110,2	110,6	110,8	111,0	111,4	111,7
Meubelen, stoffering en decoratie	3 368	107,7	108,2	108,0	109,0	109,5	110,0	109,9	112,0	113,0	113,1	113,2	113,3	113,9	114,3
Huishoudtextiel	931	105,3	105,0	105,5	106,0	106,4	106,7	106,9	109,4	110,3	111,2	111,8	112,3	113,0	113,3
Verwarmingapp., kookapp., koelkasten	904	92,9	93,1	93,0	92,8	92,7	92,8	92,7	93,8	93,8	94,1	94,2	94,1	94,0	93,9
Vaat- en glaswerk en huishoudelijke app.	470	105,9	105,7	105,7	105,9	106,0	105,8	106,3	106,7	108,2	109,0	110,1	109,7	109,8	110,2
Gereedschappen en werktuigen voor huis	430	103,4	103,6	103,2	103,1	103,1	103,6	103,5	105,0	105,7	106,1	106,5	106,6	107,2	107,3
Dagelijks woningonderhoud	1 856	109,3	109,1	109,3	109,4	110,3	110,6	111,1	113,7	114,6	115,0	115,5	115,7	116,1	116,4
6 GEZONDHEID	544	107,2	107,2	107,3	107,4	108,0	108,0	108,1	109,2	109,3	110,0	110,0	110,5	110,5	110,5
7 VERVOER	10 707	113,8	115,0	115,0	116,3	116,3	115,9	114,0	116,2	116,6	116,2	118,0	119,2	117,9	116,4
Aankoop voertuigen	4 211	101,3	101,3	101,3	101,5	102,3	102,4	102,2	103,6	103,7	103,7	103,9	103,9	104,1	104,3
Gebruik van privé-voertuigen	4 784	125,7	127,8	127,7	130,8	130,2	129,3	124,9	127,8	128,6	127,6	131,4	134,0	130,7	127,0
Vervoersdiensten	1 712	111,4	112,6	113,0	112,1	111,9	111,9	112,3	114,6	114,8	114,9	115,7	115,7	115,9	116,8
8 COMMUNICATIE	1 862	98,5	98,0	98,4	98,4	96,7	96,7	95,3	95,7	95,7	95,7	97,1	96,8	96,8	97,5
9 RECREATIE EN CULTUUR	11 329	105,9	105,7	105,8	106,0	106,4	106,7	107,2	108,7	109,1	109,3	111,1	111,1	110,7	110,7
Apparaten, toebehoren incl. reparatie	4 744	93,1	92,4	92,4	92,4	92,9	94,0	94,7	95,0	95,7	96,1	97,0	96,8	95,9	95,4
Recreatie en cultuur	3 092	117,8	118,1	118,3	118,6	119,1	118,6	118,7	121,4	121,4	121,5	123,6	123,7	123,8	124,0
Kranten, boeken en schrijfwaren	2 150	115,4	114,9	115,2	115,6	115,9	116,1	116,2	119,9	120,1	120,2	120,6	120,7	120,8	121,5
Pakketreizen	1 343	108,3	109,2	109,2	109,2	109,2	109,2	110,2	110,2	110,2	110,2	117,0	117,0	117,0	117,1
10 ONDERWIJS	376	114,6	113,4	113,6	118,1	117,3	117,3	117,3	118,2	118,2	118,2	118,2	118,2	118,2	119,4
11 HOTELS, CAFÉS EN RESTAURANTS	5 521	113,5	115,0	115,0	115,0	115,3	113,9	114,2	116,1	116,8	117,4	118,6	119,4	119,7	121,4
Restaurants, cafés en kantines	4 387	113,3	113,8	114,0	114,2	114,3	114,6	114,9	117,3	117,9	118,2	118,9	119,3	119,5	120,0
Accommodatie	1 134	113,9	119,3	119,0	118,0	119,4	111,1	111,8	111,2	112,5	114,3	117,5	119,7	120,2	126,8
12 DIVERSE GOEDEREN EN DIENSTEN	6 293	106,4	106,4	106,5	106,6	107,0	107,1	107,4	109,3	109,6	110,0	110,4	110,8	110,7	111,3
Lichaamsverzorging	1 980	110,6	110,4	110,7	110,8	111,4	111,8	111,9	114,7	115,1	115,0	115,3	115,6	115,7	116,1
Artikelen voor persoonlijk gebruik n.e.g. ²⁾	891	98,3	97,7	97,6	98,2	98,8	99,2	99,7	100,4	102,0	102,4	102,8	102,8	103,2	103,4
Verzekering	2 486	104,3	104,7	104,7	104,7	104,9	104,6	105,1	106,4	106,4	107,3	107,8	108,6	108,1	108,7
Bankdiensten n.e.g. ²⁾	31	104,5	104,5	104,5	104,5	104,5	104,5	104,5	109,2	109,2	109,2	109,2	109,2	109,2	109,2
Andere diensten n.e.g. ²⁾	905	111,0	111,2	111,2	111,2	111,3	111,3	111,3	114,1	114,1	114,1	114,3	114,3	114,3	116,1
13 CONSUMPTEEGEBONDEN BELASTING EN OVERHEIDSDIENSTEN	4 750	105,0	104,8	104,8	105,4	105,4	105,4	105,4	107,1	107,1	107,1	106,8	106,8	106,8	106,8
Consumptiegebondenbelastingen	3 785	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	102,1	102,1	102,1	102,1	102,1	102,1	102,1
Overheidsdiensten	965	124,6	123,8	123,8	126,4	126,3	126,3	126,3	126,6	126,6	126,6	125,3	125,3	125,3	125,3

¹⁾ De prijsindexcijfers geven het prijsverloop weer van een pakket goederen en diensten, zoals dit in 1995 gemiddeld door huishoudens werd aangeschaft in Nederland.

²⁾ Niet eerder genoemd.

Tabel 2.7.3
Consumentenprijsindexcijfers, werknemersgezinnen met laag inkomen¹⁾

	Wegings- coëfficiënt	2000						2001							
		juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.	mrt.	apr.	mei	juni	juli*	
<i>1995=100</i>															
0 Totaal bestedingen	100 000	111,1	110,9	111,3	112,3	112,6	112,7	112,1	113,4	114,3	115,4	116,1	116,5	116,0	116,2
1 Voedingsm. en alcoholvrije dranken	15 453	105,6	105,1	105,6	105,7	106,5	107,2	107,5	108,8	109,4	111,5	113,3	114,1	113,5	113,5
2 Alcoholhoudende dranken en tabak	4 153	114,7	114,9	115,0	115,5	116,6	116,8	116,9	118,6	121,7	122,0	122,1	122,5	122,5	122,6
3 Kleding en schoeisel	6 074	104,0	93,3	97,2	109,3	109,8	108,9	101,5	91,5	98,5	110,8	111,9	111,8	107,4	95,0
4 Huisvesting, water, elektriciteit en gas	26 279	121,1	122,6	122,6	122,7	122,8	122,9	122,9	125,9	125,9	125,9	125,2	125,3	125,3	128,8
5 Stofferings, huishoudelijke apparaten	7 847	104,7	104,8	104,8	105,2	105,7	106,1	106,3	108,2	109,1	109,4	109,7	109,8	110,2	110,5
6 Gezondheid	516	107,1	107,0	107,1	107,2	107,8	107,8	107,9	109,1	109,3	109,9	110,0	110,5	110,5	110,4
7 Vervoer	10 657	114,1	115,2	115,2	116,7	116,7	116,3	114,2	116,4	116,8	116,4	118,3	119,6	118,2	116,5
8 Communicatie	1 655	98,2	97,7	98,1	98,1	96,4	96,4	95,2	95,4	95,4	95,3	96,8	96,4	96,4	97,0
9 Recreatie en cultuur	11 047	105,9	105,7	105,8	106,0	106,4	106,8	107,2	108,8	109,2	109,5	111,2	111,1	110,8	110,8
10 Onderwijs	376	114,6	113,4	113,6	118,1	117,3	117,3	117,3	118,2	118,2	118,2	118,2	118,2	118,2	119,4
11 Hotels, cafés en restaurants	4 884	113,5	115,3	115,3	114,9	115,3	113,7	114,2	115,9	116,7	117,3	118,7	119,5	119,9	121,8
12 Diverse goederen en diensten	6 253	105,9	105,9	106,1	106,1	106,5	106,6	106,8	108,6	109,0	109,4	109,8	110,2	110,1	110,8
13 Consumptiegebonden belasting en overheidsdiensten	4 806	104,2	104,1	104,1	104,5	104,5	104,5	104,5	106,1	106,1	106,1	105,8	105,8	105,8	105,8

¹⁾ De prijsindexcijfers geven het prijsverloop weer van een pakket goederen en diensten, zoals dit in 1995 gemiddeld werd aangeschaft door werknemersgezinnen met een gezinsinkomen beneden de mediaan van de inkomensverdeling in het basisjaar (1995).

Tabel 2.7.4
Consumentenprijsindexcijfers, werknemersgezinnen met hoog inkomen¹⁾

	Wegings- coëfficiënt	2000						2001							
		juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.	mrt.	apr.	mei	juni	juli*	
<i>1995=100</i>															
0 Totaal bestedingen	100 000	110,5	110,2	110,6	111,8	112,1	112,1	111,5	112,5	113,4	114,7	115,5	115,9	115,3	115,1
1 Voedingsm. en alcoholvrije dranken	12 486	106,0	105,6	106,1	106,1	106,9	107,6	108,0	109,3	109,9	112,2	114,2	115,1	114,4	114,0
2 Alcoholhoudende dranken en tabak	3 353	113,4	113,8	113,9	114,3	114,9	115,0	115,1	116,9	119,7	120,1	120,2	120,4	120,4	120,5
3 Kleding en schoeisel	7 209	104,2	93,5	97,4	109,6	110,2	109,1	102,0	91,7	98,4	111,0	112,2	112,0	107,6	95,1
4 Huisvesting, water, elektriciteit en gas	21 748	120,9	122,4	122,4	122,4	122,6	122,6	122,6	125,4	125,4	125,5	124,8	124,9	124,9	128,4
5 Stofferings, huishoudelijke apparaten	9 204	106,5	106,7	106,7	107,2	107,7	108,0	108,1	110,1	111,1	111,4	111,7	111,8	112,2	112,6
6 Gezondheid	508	107,0	107,0	107,1	107,2	107,8	107,8	107,9	109,0	109,1	109,8	109,8	110,4	110,4	110,3
7 Vervoer	13 168	113,3	114,3	114,4	115,7	115,9	115,5	113,7	115,8	116,2	115,8	117,5	118,6	117,4	116,0
8 Communicatie	1 377	98,8	98,2	98,8	98,8	97,2	97,2	95,4	96,2	96,2	96,1	97,5	97,0	97,0	98,0
9 Recreatie en cultuur	13 075	104,8	104,6	104,7	104,9	105,2	105,5	105,9	107,4	107,7	108,0	110,0	109,8	109,5	109,6
10 Onderwijs	484	114,6	113,5	113,6	118,1	117,3	117,3	117,3	118,2	118,2	118,2	118,2	118,2	118,2	119,4
11 Hotels, cafés en restaurants	6 062	113,1	114,4	114,6	114,7	115,1	113,6	113,8	115,5	116,2	116,8	117,9	118,7	118,9	120,6
12 Diverse goederen en diensten	7 043	105,9	106,0	106,1	106,2	106,5	106,6	106,9	108,7	109,1	109,4	109,8	110,2	110,1	110,8
13 Consumptiegebonden belasting en overheidsdiensten	4 283	104,6	104,4	104,4	105,0	105,0	105,0	105,0	106,1	106,1	106,1	105,8	105,8	105,8	105,8

¹⁾ De prijsindexcijfers geven het prijsverloop weer van een pakket goederen en diensten, zoals dit in 1995 gemiddeld werd aangeschaft door werknemersgezinnen met een gezinsinkomen boven de mediaan van de inkomensverdeling in het basisjaar (1995).

Conjunctuurenquête bij consumenten, augustus 2001 (algemeen)

Toelichting bij tabel 2.7.5

Het Centraal Bureau voor de Statistiek houdt sinds 1972 regelmatig conjunctuurenquêtes onder consumenten. Hoofddoel van deze enquêtes is het verschaffen van actuele informatie over consu-

mentenvertrouwen en consumentenverwachtingen met betrekking tot de algemene economische ontwikkeling en de financiële situatie van het eigen huishouden. Met ingang van april 1986 wordt deze conjunctuurenquête maandelijks gehouden. De steekproef in augustus 2001 omvatte 1 469 telefoonnummers, waarbij 927 maal respons is verkregen. De totale non-respons bedroeg in augustus 37 procent.

Bron: CBS Consumenten Conjunctuuronderzoek.

Tabel 2.7.5
Houdingen en verwachtingen van consumenten t.a.v. een aantal aspecten van de economische situatie in Nederland en de eigen financiële situatie, juli 2001¹⁾

	2000						2001							
	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.	maart	april	mei	juni	juli	aug.
<i>absoluut</i>														
Aantal respondenten	877	882	898	918	970	932	954	958	983	972	992	956	930	927
%														
1. Economische situatie laatste 12 maanden														
duidelijk verbeterd	15	20	19	19	14	15	16	10	9	7	6	5	4	3
iets verbeterd	26	22	24	21	21	20	22	20	16	11	11	9	9	8
ongewijzigd	45	45	43	43	48	48	44	49	47	45	46	45	45	44
iets verslechterd	5	3	4	4	6	6	6	9	13	21	18	22	23	26
duidelijk verslechterd	2	4	3	4	4	5	5	5	7	10	11	13	12	13
weet niet	7	6	7	8	8	5	7	7	7	6	8	6	7	7
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2. Economische situatie komende 12 maanden														
duidelijk verbeteren	5	7	6	6	4	6	3	3	2	2	2	1	2	1
iets verbeteren	21	18	21	19	17	17	14	10	8	7	9	6	7	6
ongewijzigd blijven	53	54	50	50	50	48	49	48	39	35	43	40	37	34
iets verslechteren	9	8	12	11	14	15	18	23	31	34	29	31	31	35
duidelijk verslechteren	3	4	4	5	5	5	6	8	10	14	10	14	12	15
weet niet	9	9	7	8	9	8	9	8	10	8	7	8	10	10
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
3. Financiële situatie laatste 12 maanden														
duidelijk verbeterd	13	16	12	13	11	12	14	15	16	15	15	11	12	14
iets verbeterd	14	16	17	18	17	16	17	20	18	17	18	18	16	17
ongewijzigd	61	57	58	56	57	58	57	53	51	52	51	51	54	52
iets verslechterd	6	5	7	6	7	8	5	6	9	8	8	10	10	8
duidelijk verslechterd	5	5	5	6	6	4	6	6	5	6	7	8	6	7
weet niet	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	2	2	1	1
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
4. Financiële situatie komende 12 maanden														
duidelijk verbeteren	7	10	10	10	9	11	10	8	8	9	9	8	7	8
iets verbeteren	16	16	16	18	16	14	15	15	15	13	12	11	14	13
ongewijzigd blijven	65	63	61	60	61	61	59	61	59	61	64	61	62	63
iets verslechteren	6	6	6	5	7	7	7	9	10	8	8	10	7	9
duidelijk verslechteren	3	3	3	3	3	3	4	3	4	4	3	5	5	4
weet niet	4	2	4	4	4	4	5	5	4	6	3	5	5	4
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
5. Gunstige tijd voor aankoop duurzame artikelen														
gunstige tijd	51	51	49	46	43	48	40	36	37	33	35	37	37	34
niet gunstig/ongunstig	28	27	30	30	34	25	30	37	38	43	41	39	39	40
ongunstig	9	10	10	11	14	15	18	15	12	12	11	12	14	13
weet niet	12	12	12	14	9	11	11	11	12	12	13	12	10	13
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
6. Prijzen laatste 12 maanden														
sterk gestegen	19	15	19	21	19	15	16	20	31	30	33	41	40	35
matig gestegen	43	42	45	44	45	44	44	48	46	45	43	39	40	39
zwak gestegen	8	8	8	8	9	8	9	7	7	7	8	7	5	7
vrijwel gelijk gebleven	27	31	25	25	23	29	27	21	13	14	13	10	12	15
gedaald	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	2
weet niet	3	4	3	2	4	4	3	3	3	3	3	2	3	3
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
7. Prijzen komende 12 maanden														
sterker stijgen	21	23	27	29	31	41	46	42	39	42	34	35	34	39
evenveel stijgen	38	38	41	38	40	34	31	31	38	34	38	37	38	33
minder stijgen	6	5	7	6	5	3	4	4	4	5	6	5	6	7
gelijk blijven	29	27	21	21	18	17	14	18	15	13	16	17	16	14
dalen	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	2	1	2
weet niet	5	6	3	5	5	4	3	4	4	5	5	3	5	4
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabel 2.7.5 (slot)

Houdingen en verwachtingen van consumenten t.a.v. een aantal aspecten van de economische situatie in Nederland en de eigen financiële situatie, juli 2001¹⁾

	2000						2001							
	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.	maart	april	mei	juni	juli	aug.
	%													
8. Werkloosheid komende 12 maanden														
duidelijk stijgen	3	4	4	3	3	3	3	4	5	9	6	5	5	16
enigszins stijgen	7	8	6	5	7	5	13	13	11	15	16	14	15	28
gelijk blijven	39	35	42	40	41	46	50	47	52	48	50	53	53	37
iets dalen	31	32	31	32	32	29	23	22	18	16	17	16	15	10
duidelijk dalen	13	15	14	14	11	11	7	6	5	4	5	5	5	3
weet niet	6	6	4	6	7	6	5	7	9	8	7	7	7	6
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
9. Financiële situatie eigen huishouden op dit moment														
schulden maken	1	2	2	2	2	2	2	2	1	2	1	1	1	1
spaarmiddelen aanspreken	3	4	3	3	4	3	3	4	4	3	4	2	2	3
precies rondkomen	42	39	41	40	40	37	38	37	41	38	37	39	36	39
beetje geld overhouden	36	36	35	36	35	40	38	37	35	37	39	38	41	37
veel geld overhouden	14	18	17	17	17	16	18	18	16	17	17	16	17	18
weet niet	3	2	2	1	2	3	3	2	2	2	2	3	2	2
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
10. Geld opzij leggen komende 12 maanden														
jazeker	55	58	59	61	56	57	60	58	58	56	61	57	62	59
ja, misschien	13	11	11	13	13	12	13	13	11	14	12	13	12	12
waarschijnlijk niet	8	7	7	6	8	7	6	7	8	7	7	8	6	8
zeker niet	19	20	19	16	19	20	17	18	19	19	18	19	16	19
weet niet	5	4	3	4	5	5	4	5	4	4	3	4	4	2
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
11. Sparen zinvol														
jazeker	70	72	72	74	72	69	74	74	73	71	75	73	74	71
ja, misschien	7	6	7	4	6	7	6	7	5	6	7	8	6	7
waarschijnlijk niet	7	4	6	5	5	7	5	7	5	7	4	5	5	6
zeker niet	13	15	12	14	14	14	11	9	13	13	11	10	12	14
weet niet	4	4	2	4	4	3	4	3	4	4	3	3	3	2
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
12. Aankoop duurzame artikelen komende 12 maanden														
veel meer	6	5	6	7	7	7	5	6	8	8	8	4	6	6
een beetje meer	8	9	8	9	9	7	8	7	8	7	7	7	8	6
evenveel	53	51	52	49	56	53	56	55	53	54	54	56	53	58
iets minder	9	12	10	10	9	11	9	11	11	8	8	11	12	10
veel minder	19	19	20	21	16	18	18	19	16	19	19	18	19	17
weet niet	4	4	4	3	4	4	4	2	3	4	5	4	3	3
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
13. Auto kopen komende 2 jaren														
jazeker	14	16	14	16	17	14	17	17	16	16	15	16	16	14
ja, misschien	11	11	10	10	10	10	11	9	11	9	11	10	11	10
waarschijnlijk niet	19	15	15	18	16	18	16	16	14	18	14	16	16	16
zeker niet	55	55	58	55	55	55	56	56	57	55	57	55	55	57
weet niet	2	3	2	2	2	3	1	2	2	2	2	2	2	2
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
14. Woning kopen of bouwen komende 2 jaren														
jazeker	5	6	5	6	5	5	5	5	6	5	5	4	5	4
ja, misschien	5	6	5	6	5	6	6	5	5	7	6	7	7	6
waarschijnlijk niet	6	6	8	7	7	8	7	6	7	6	6	7	6	8
zeker niet	83	80	79	81	81	80	80	82	80	81	82	80	81	80
weet niet	2	2	2	1	2	2	1	1	2	2	1	2	1	2
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
15. Onderhoud of verbetering woning komende 12 maanden														
jazeker	27	27	26	28	27	23	22	26	26	27	27	24	22	23
ja, misschien	4	3	5	3	5	6	6	5	4	4	6	4	5	5
waarschijnlijk niet	5	6	7	6	7	7	5	7	6	5	5	9	5	8
zeker niet	63	63	61	62	60	62	66	61	63	63	60	61	67	62
weet niet	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
16. Waarop bezuinigen bij daling netto inkomen														
voeding, dranken, tabak	6	6	6	6	6	5	7	6	7	5	6	7	7	8
kleding, schoeisel	7	7	9	10	9	9	9	7	6	10	8	7	7	7
auto	14	15	18	13	13	14	14	12	12	14	12	13	14	11
vakantie, uitgaan	17	16	17	19	16	16	15	20	19	17	18	17	17	17
duurzame artikelen	22	21	19	20	23	20	22	20	20	20	18	23	20	20
overige	17	23	22	19	21	23	22	22	21	23	24	22	23	26
weet niet	17	11	9	14	11	13	12	14	15	12	13	12	13	11
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

¹⁾ Dit onderzoek wordt medegefinancierd door de Europese Gemeenschap.

2.8 Internationaal

Toelichting bij de Geharmoniseerde Consumentenprijsindex

Het CBS stelt sinds maart 1997, naast de nationale consumentenprijsindex, ten behoeve van de Europese Unie (EU) ook de geharmoniseerde consumentenprijsindex van Nederland samen. De geharmoniseerde index dient voor vergelijkingen binnen de Europese Unie, maar is minder geschikt om de nationale inflatie weer te geven.

De consumentenprijsindex voor de monetaire unie (EURO-12, CPIMU) geeft de gemiddelde prijsontwikkeling weer in de landen die deelnemen aan de Economische en Monetaire Unie, ofwel de Eurozone. Tot december 2000 waren dat 11 lidstaten. Vanaf januari 2001 heeft de CPIMU betrekking op de Eurozone inclusief het nieuw toegetreden Griekenland.

De EURO-15 geeft de gemiddelde prijsontwikkeling weer van de 15 lidstaten van de Europese Unie.

Geharmoniseerde index versus nationale consumentenprijsindex

Het belangrijkste verschil tussen de geharmoniseerde index en de nationale consumentenprijsindex betreft de consumptiepakketten waarop zij betrekking hebben. Wonen in een eigen huis (huurwaarde), consumptiegebonden belastingen (onroerendezaakbelasting, motorrijtuigenbelasting e.d.) en contributies aan sportverenigingen, maatschappelijke organisaties e.d. worden bijvoorbeeld wel meegenomen in de nationale index, maar niet in de geharmoniseerde. Anderzijds is bij de geharmoniseerde index een groter deel van de kosten van de gezondheidszorg inbegrepen dan in de nationale index.

Een ander verschil tussen beide indices is dat in de nationale index de prijsstijgingen van de particuliere consumptie van Nederlanders in het buitenland wordt meegenomen. Daarentegen weegt in de geharmoniseerde index de particuliere consumptie van buitenlanders in Nederland mee.

Wijzigingen in de geharmoniseerde index vanaf januari 2000

Met ingang van januari 2000 is de dekking van de geharmoniseerde index uitgebreid. Daarbij is zowel het inbegrepen pakket goederen en diensten uitgebreid als de bevolking waarop de index betrekking heeft.

De volgende artikelen zijn toegevoegd:

- Afvalstoffenheffing en rioolrecht,
- Een deel van de gezondheidszorg. Inbegrepen waren al een aantal niet onder een verzekering vallende uitgaven. Daaraan zijn toegevoegd medische artikelen en diensten, welke zijn geconsumeerd door particulier verzekerden, ook als deze door de particuliere verzekeraar zijn vergoed. Niet inbegrepen zijn echter ziekenhuisdiensten. Ook is niet inbegrepen de medische consumptie van personen welke onder de Ziekenfondswet verzekerd zijn, en welke door het ziekenfonds wordt betaald.

- Collegegelden en lesgelden,
- Eigen bijdragen aan de kinderopvang in crèches en dergelijke,
- Diensten van de ziektekostenverzekeraars,
- Schadeverzekeringen, maar geen levensverzekeringen.

De geharmoniseerde consumentenprijsindex heeft tot december betrekking gehad op de consumptie van Nederlandse ingezetenen binnen Nederland. Uitgesloten was de consumptie van bewoners van institutionele huishoudens. Ook consumptie in het buitenland is in de berekening uitgesloten. De dekking van de geharmoniseerde index is op twee punten uitgebreid:

- De consumptieve uitgaven van niet-ingezetenen, welke binnen Nederland worden gedaan, worden meegenomen. Bijvoorbeeld uitgaven van buitenlandse toeristen in Nederlandse hotels.
- De consumptieve uitgaven van bewoners van instellingen en tehuizen. Het gaat hierbij niet om de kosten van bijvoorbeeld de zorg die een bejaardentehuis aan de bewoners biedt, maar om de persoonlijke uitgaven voor goederen en diensten die niet door het tehuis worden verstrekt.

Wijzigingen in de geharmoniseerde index vanaf januari 2001

Per januari 2001 wordt de dekking van de geharmoniseerde index weer verder uitgebreid. De volgende artikelen zijn toegevoegd:

- Een deel van de gezondheidszorg, namelijk ziekenhuisdiensten. Een aantal niet onder een verzekering vallende uitgaven in verband met ziekte was al vanaf de start van de geharmoniseerde index daarbij inbegrepen. In januari 2000 zijn daar aan toegevoegd medische artikelen en diensten, welke zijn geconsumeerd door particulier verzekerden, ook als deze door de particuliere verzekeraar worden vergoed. Niet inbegrepen waren echter ziekenhuisdiensten. Deze zijn nu toegevoegd. De medische consumptie van mensen die onder de Ziekenfondswet verzekerd zijn en welke door het ziekenfonds wordt betaald, is niet inbegrepen in de geharmoniseerde index.
- Sociale bescherming. Hieronder worden verstaan allerlei soorten zorg voor ouderen, gehandicapten, kinderen en andere groepen. Meer concreet omvat het de eigen bijdragen die deze groepen betalen voor het verkrijgen van deze zorg, zoals ouderbijdragen voor kinderopvang, eigen bijdragen in de thuiszorg, en ook de eigen bijdragen die worden betaald door bewoners van verzorgingshuizen, verpleeghuizen en andere intramurale zorg.

De uitbreiding van de dekking heeft in juni 2001 geleid tot een zelfde uitkomst. Volgens de in 2000 gehanteerde methode voor de geharmoniseerde index zou de inflatie in juni ook zijn uitgekomen op 5 procent.

Tabel 2.8.1
Geharmoniseerde consumentenprijsindex (1996=100)

	1999	2000	2000			2001					
			mei	nov.	dec.	jan.	febr.	mrt.	apr.	mei	juni*
België	103,6	106,6	106,2	107,9	107,6	105,9	107,8	108,0	109,0	109,5	109,8
Duitsland	102,8	104,9	104,2	105,7	105,8	106,1	106,8	107,0	107,3	107,9	108,1
Finland	103,9	107,0	107,0	108,1	107,9	107,8	108,5	109,0	109,5	110,5	110,6
Frankrijk	102,5	104,4	104,2	105,2	105,2	104,7	105,0	105,5	106,1	106,8	106,8
Griekenland	112,6	115,8	116,6	118,3	118,9	116,8	116,6	119,3	120,6	121,2	121,1
Ierland	106,0	111,5	111,3	113,6	113,5	112,4	113,4	114,3	115,2	115,9	116,7
Italië	105,7	108,4	108,1	109,6	109,7	109,8	110,2	110,5	110,9	111,2	111,5
Luxemburg	103,4	107,3	106,6	109,2	109,4	107,3	108,5	109,1	109,5	110,7	111,0
Nederland	105,8	108,2	108,3	109,7	109,2	110,6	111,6	112,9	113,7	114,1	113,7
Oostenrijk	102,5	104,5	104,1	105,4	105,8	105,8	106,2	106,4	106,9	107,1	107,2
Portugal	106,4	109,4	109,1	111,2	111,6	112,0	112,2	112,7	113,4	114,4	114,7
Spanje	106,0	109,7	109,0	111,3	111,6	111,8	112,2	112,7	113,2	113,6	113,9
EURO-12	103,8	106,3	105,8	107,3	107,4	107,3	107,9	108,3	108,8	109,4	109,5
Denemarken	105,4	108,3	108,4	109,3	109,1	108,9	109,5	110,2	110,8	111,4	111,2
Ver. Koninkrijk	104,8	105,6	105,7	106,4	106,4	105,4	105,7	106,1	106,7	107,5	107,7
Zweden	103,4	104,8	105,0	105,7	105,5	105,2	105,6	106,4	107,5	108,3	108,1
EU-15	104,3	106,4	106,1	107,5	107,5	107,3	107,8	108,2	108,8	109,4	109,5
IJsland ¹⁾	105,4	110,0	109,8	111,7	111,6	111,9	112,0	112,8	114,2	116,0	118,1
Noorwegen ¹⁾	106,8	110,0	109,8	111,2	111,0	111,9	112,8	113,1	113,7	114,2	114,2

¹⁾ De landen IJsland en Noorwegen berekenen eveneens een geharmoniseerde index volgens de uitgangspunten van de Europese Unie (EU). Deze landen zijn echter geen lid van de EU.

Werkloosheid

Tabel 2.8.2
Werkzoekenden zonder baan¹⁾; maandcijfers seizoensgecorrigeerd

	1998	1999	2000	2001			
				april*	mei*	juni*	juli*
<i>in % van de beroepsbevolking</i>							
België	9,5	8,8	7,0	6,8	6,8	6,8	.
Denemarken	5,2	5,2	4,7	4,7	4,6	4,6	.
Duitsland	9,3	8,6	8,1	7,8	7,8	7,9	7,9
Finland	11,4	10,2	9,8	9,0	8,9	8,8	.
Frankrijk	11,8	11,2	9,5	8,5	8,5	8,5	.
Griekenland	10,9	11,7
Ierland	7,5	5,6	4,2	3,8	3,8	3,8	3,8
Italië	11,8	11,3	10,5	9,5	.	.	.
Luxemburg	2,7	2,3	2,2	2,4	2,4	2,4	.
Nederland	4,0	3,3	2,8	2,3	2,4	.	.
Oostenrijk	4,5	4,0	3,7	3,7	3,7	3,8	3,8
Portugal	5,2	4,5	4,2	4,0	3,9	4,0	.
Spanje	18,8	15,9	14,1	13,1	13,0	12,9	12,8
Verenigd Koninkrijk	6,3	6,1	5,5	5,0	.	.	.
Zweden	8,3	7,2	5,9	5,0	5,0	4,9	.
EU-15	9,9	9,2	8,3	7,6	7,6	7,6	.
Verenigde Staten	4,5	4,2	5,5	4,4	4,4	4,5	4,5
Japan	4,1	4,7	4,7	4,9	5,0	5,0	.

¹⁾ Het betreft personen zonder werk die betaald werk zoeken en onmiddellijk voor een werkkring beschikbaar zijn (werkloosheid volgens de ILO-definitie). De maand- en jaarcijfers zijn door Eurostat berekend op grond van het Labour Force Survey van de EU en gegevens over de geregistreerde werkloosheid.

Bron: Eurostat.

Nu en eerder verschenen

Trefwoord	Bron	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.
Actieven				
<i>Zie: inkomen</i>				
Allochtonen				
<i>Zie: etniciteit</i>				
Arbeidsdeelname				
Betaald werk: verschillen tussen mannen en vrouwen kleiner	EBB	artikel	2001/9	29–31
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/3	DIV	artikel	2001/9	21–22
Bij een arbeidsbureau ingeschrevenen	EBB	tabel	2001/8	28
Bevolkingsprognose 2000: kunnen in de toekomst meer arbeidsmigranten worden verwacht?		artikel	2001/7	20–24
Bij een arbeidsbureau ingeschrevenen van 16–64 jaar naar arbeidspositie vlgns EBB	EBB	tabel	2001/5	26
Werkgelegenheid stijgt minder hard in 2000	EBB	persbericht	2001/3	10–12
Allochtonen op de arbeidsmarkt	EBB	artikel	2000/12	21–24
(Beroeps)bevolking en werkloosheid	EBB	tabellen	2000/12	29–36
Aantal vacatures onverminderd hoog	VAC	persbericht	2000/10	18–20
Werkloze allochtonen op weg naar de arbeidsmarkt	SOZ	artikel	2000/10	21–27
Managers uit de VS en informatici uit India: de nieuwe gastarbeiders	DRV	artikel	2000/11	28–31
Arbeidsmarktpositie en opleidingsniveau van personen met een bijstandsuitkering in 1997	SOC	artikel	1999/12	20–32
Een nieuwe weg voor statistieken over personen: het Sociaal Statistisch Bestand (SSB)	SSB	artikel	1999/9	22–29
Hoe komen baanvinders aan het werk?	SEP	artikel	1999/6	21–23
Gesubsidieerde arbeid in de EBB 1997	EBB	artikel	1998/8	21–26
<i>Zie ook: beroepsbevolking</i>				
Arbeidsduur				
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/3	DIV	artikel	2001/9	21–22
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/2	AR	artikel	2001/6	21–22
Incidentele loonontwikkeling van werknemers, 1995–1999	EWL	artikel	2001/6	23–29
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/1	AR	artikel	2001/3	25–26
Banen, uur-, maand- en jaarlonen werknemers, werknemers met loon rond min. loon, 1998 nader voorlopig en 1999 voorlopig	EWL	tabellen	2000/12	41–94
Loon naar opleidingsniveau en beroep: het Loonstructuuronderzoek 1997	EWL	artikel	2000/4	19–49
Banen, uurloon, jaarloon, minimumloon, 1997, 1998	EWL	tabel	2000/3	44–97
Uitkomsten over banen van werknemers bij bedrijven en instellingen, lonen en arbeidsduur	EWL	tabel	1999/5	42–91
Ruim een half miljoen overwerkers	JWL	artikel	1997/7	21–24
Arbeidsjaren				
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/3	DIV	artikel	2001/9	21–22
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/2	AR	artikel	2001/6	21–22
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/1	AR	artikel	2001/3	25–26
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2000/4	AR	artikel	2000/12	19–20
Allochtonen op de arbeidsmarkt	EBB	artikel	2000/12	21–24
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2000/3	AR	artikel	2000/9	25–26
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt	AR	artikel	2000/6	19–20
Hoe komen baanvinders aan het werk?	SEP	artikel	1999/6	21–23
<i>Zie ook: werkgelegenheid</i>				
Arbeidskosten				
Cao-lonen per uur/mnd, contract. loonkosten	CAO	tabel	2001/9	40–41
De ontwikkeling van de verdiende lonen in componenten, 1995–1999	EWL	artikel	2001/9	23–28
Incidentele loonontwikkeling van werknemers, 1995–1999	EWL	artikel	2001/6	23–29
Cao-lonen per uur/mnd, contract. loonkosten	CAO	tabel	2001/6	52–53
Cao-lonen per uur/mnd, contract. loonkosten	CAO	tabel	2001/5	30–31
Cao-lonen per uur/mnd, contract. loonkosten	CAO	tabel	2001/4	39–41
Cao-lonen per uur/mnd, loonkosten, jaargegevens	CAO	tabel	2001/4	41–42
Cao-lonen per uur/mnd, loonkosten, def. geg. 2000	CAO	tabel	2001/4	43–45
Cao-lonen per uur/mnd, contract. loonkosten	CAO	tabel	2001/3	35–36
CAO-lonen per uur/maand, contractuele loonkosten	CAO	tabellen	2001/2	34–35
CAO-lonen per uur/maand, contractuele loonkosten	CAO	tabellen	2000/12	97–98

Trefwoord	Bron	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.
Arbeidsongeschiktheid				
Arbeidsongeschiktheid autochtonen en allochtonen	SOZ	persbericht	2000/12	17–18
Vergelijkingsonderzoek arbeidsongeschiktheidsuitkeringen 1995	EBB	artikel	1998/1	25–42
<i>Zie ook: inkomen</i>				
<i>sociale zekerheid</i>				
Arbeidsvolumina				
<i>Zie: arbeidsjaren</i>				
Banen				
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/3	DIV	artikel	2001/9	21–22
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/2	AR	artikel	2001/6	21–22
Incidentele loonontwikkeling van werknemers, 1995–1999	EWL	artikel	2001/6	23–29
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/1	AR	artikel	2001/3	25–26
Banen, uur-, maand- en jaarlonen werknemers, werknemers met loon rond min. loon, 1998 nader voorlopig en 1999 voorlopig	EWL	tabellen	2000/12	41–94
Banen werknemers	EWL	tabellen	2000/11	43–51
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2000/3	AR	artikel	2000/9	25–26
Banen van werknemers naar regeling van de werktijden en overwerk, 31 december, 1997	EWL	tabel	2000/5	27
Banen van werknemers: het aandeel van diverse groepen werknemers, 31 december, 1997	EWL	tabel	2000/5	28
Banen van werknemers 31/12/97 en 31/12/98	EWL	tabel	2000/3	32–40
Banen, uurloon, jaarloon, minimumloon, 1997, 1998	EWL	tabel	2000/3	44–97
Een nieuwe weg voor statistieken over personen: het Sociaal Statistisch Bestand (SSB)	SSB	artikel	1999/9	22–29
Hoe komen baanvinders aan het werk?	SEP	artikel	1999/6	21–23
Elektronische dataverzameling van arbeid- en loongegevens	EWL	artikel	1998/11	25–28
<i>Zie ook: werkgelegenheid</i>				
<i>werknemers</i>				
Bedrijfsopleidingen				
Meer werknemers volgen bedrijfsopleidingen	Bopl	persbericht	2001/6	17–18
Bedrijfstak en -klasse				
<i>Zie: economische activiteit</i>				
Beroep				
Betaald werk: verschillen tussen mannen en vrouwen kleiner	EBB	artikel	2001/9	29–31
Bij een arbeidsbureau ingeschrevenen van 16–64 jaar naar arbeidspositie vlgns EBB	EBB	tabel	2001/5	26
Werkgelegenheid stijgt minder hard in 2000	EBB	persbericht	2001/3	10–12
Werkbelasting, een top-10 van de zwaarste beroepen	EBB	artikel	2000/9	27–29
Een nieuwe weg voor statistieken over personen: het Sociaal Statistisch Bestand (SSB)	SSB	artikel	1999/9	22–29
Hoe komen baanvinders aan het werk?	SEP	artikel	1999/6	21–23
Stromen op de arbeidsmarkt werkzame beroepsbevolking	EBB	artikel	1996/12	24–30
Arbeidsdeelname en plaats in het huishouden: uitkomsten 1981–1995	EBB	artikel	1996/11	29–45
Tillen op het werk	EBB	artikel	1996/1	12–15
Beroepsbevolking				
Betaald werk: verschillen tussen mannen en vrouwen kleiner	EBB	artikel	2001/9	29–31
Bij een arbeidsbureau ingeschrevenen	EBB	tabel	2001/8	28
Bevolkingsprognose 2000: kunnen in de toekomst meer arbeidsmigranten worden verwacht?		artikel	2001/7	20–24
Bij een arbeidsbureau ingeschrevenen van 16–64 jaar naar arbeidspositie vlgns EBB	EBB	tabel	2001/5	26
Werkgelegenheid stijgt minder hard in 2000	EBB	persbericht	2001/3	10–12
Trends in de beroepsbevolking van de Europese Unie, 1985–2050	Eurostat	artikel	2001/1	15–19
(Beroeps)bevolking en werkloosheid	EBB	tabellen	2000/12	29–36
Bij een arbeidsbureau ingeschrevenen van 16–64 jaar naar arbeidspositie vlgns EBB	EBB	tabel	2000/11	40
Banen werknemers	EWL	tabellen	2000/11	43–51
Werkbelasting, een top-10 van de zwaarste beroepen	EBB	artikel	2000/9	27–29
Nieuwe standaarddefinitie voor allochtonen	EBB	artikel	2000/8	45–48

Trefwoord	Bron	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.
Bij een arbeidsbureau ingeschrevenen van 16-64 jaar volgens de Enquête beroepsbevolking	EBB	tabel	2000/7	22
Personeel in loondienst met een niet-Nederlandse nationaliteit, 31 maart 1998	SBW	tabel	2000/4	58- 60
Bevolking en beroepsbevolking van 15-64 jaar	EBB	tabel	1999/11	25- 27
Een nieuwe weg voor statistieken over personen: het Sociaal Statistisch Bestand (SSB)	SSB	artikel	1999/9	22- 29
Hoe komen baanvinders aan het werk?	SEP	artikel	1999/6	21- 23
Gesubsidieerde arbeid in de EBB 1997	EBB	artikel	1998/8	21- 26
Ouderschapsverlof	EBB	artikel	1998/5	31- 33
Werknemers met een tijdelijk contract van een jaar of langer	EBB	artikel	1997/11	22- 23
Kwartaalcijfers van de beroepsbevolking	EBB	artikel	1997/11	28- 30
Telt het CBS te weinig laag opgeleiden	EBB	artikel	1997/10	18- 21
Ziekteverzuim: uitkomsten van de EBB	EBB	artikel	1997/4	25- 33
Bestedingen				
Aankopen van huishoudens naar distributiekanaal, 1999	BO	tabel	2001/6	71- 72
Bestedingspatronen huishoudens, 1999	BO	tabel	2001/5	42- 44
Aankopen van huishoudens naar distributiekanaal, 1998	BO	tabel	2000/8	82- 83
Aankopen huishoudens, 1997	BO	tabel	2000/6	39- 40
Bestedingspatronen huishoudens, 1998	BO	tabel	2000/6	42
Bestedingen van huishoudens	BO	tabel	2000/6	43- 44
Bestedingen van huishoudens, 1997	BO	tabel	1999/12	53- 55
Bestedingspatronen van huishoudens naar verschillende kenmerken, 1997	BO	tabellen	1999/12	53- 56
Bestedingspatronen van huishoudens naar verschillende kenmerken, 1997	BO	tabellen	1999/12	53- 56
<i>Zie ook: consumptie</i>				
Bevolking				
Bevolkingsprognose 2000: kunnen in de toekomst meer arbeidsmigranten worden verwacht?		artikel	2001/7	20- 24
Bij een arbeidsbureau ingeschrevenen van 16-64 jaar naar arbeidspositie vlgns EBB	EBB	tabel	2001/5	26
Werkgelegenheid stijgt minder hard in 2000 (Beroeps)bevolking en werkloosheid	EBB	persbericht	2001/3	10- 12
Werkloze alloctonen op weg naar de arbeidsmarkt	EBB	tabellen	2000/12	29- 36
Managers uit de VS en informatici uit India: de nieuwe gastarbeiders	SOZ	artikel	2000/10	21- 27
Nieuwe standaarddefinitie voor alloctonen	DRV	artikel	2000/11	28- 31
Een nieuwe weg voor statistieken over personen: het Sociaal Statistisch Bestand (SSB)	EBB	artikel	2000/8	45- 48
Werknemers met een tijdelijk contract van een jaar of langer	SSB	artikel	1999/9	22- 29
Kwartaalcijfers van de beroepsbevolking	EBB	artikel	1997/11	22- 23
Arbeidsdeelname en plaats in het huishouden: uitkomsten 1981-1995	EBB	artikel	1997/11	28- 30
	EBB	artikel	1996/11	29- 45
Bijstand				
Niet-westerse alloctonen tweemaal zo vaak een uitkering	SZW	persbericht	2001/9	18- 20
Daling bijstand en WW houdt aan	SZ	persbericht	2001/8	14- 16
Uitkeringen krachtens Abw, loaw en loaz	SZ	tabel	2001/6	58- 59
Minder uitkeringen voor bijstand en WW, meer voor arbeidsongeschiktheid	SZ	persbericht	2001/5	13- 15
Aantal bijstandsontvangers daalt nog steeds	SZ	persbericht	2001/3	7- 9
Huish. met Abw/IOAW/IOAZ-uitkering	EBB	persbericht	2001/3	7- 9
VUT, AOW, Anw, AKW, Abw	SOZ	tabel	2001/3	39- 40
ABW	SOZ	tabellen	2000/12	99-108
Personen met een bijstandsuitkering in 1998	SOZ	tabel	2000/9	45- 46
Personen <65 jaar met bijstands-, ioaw-, ioaz-uitkering	SOZ	artikel	2000/8	17- 44
Thuiswonenden, <65 jr. met bijstands-uitkering	SOZ	tabel	2000/6	31
ABW	SOZ	tabel	2000/6	32
Arbeidsmarktpositie en opleidingsniveau van personen met een bijstandsuitkering in 1997	SOZ	tabel	2000/3	107
Daling bijstand zet door	SOC	artikel	1999/12	20- 32
Bijstandafhankelijkheid van autoctonen en alloctonen	SOZ	persbericht	1999/10	16
Langdurig in de bijstand	SOZ	artikel	1999/10	18- 20
<i>Zie ook: inkomen</i>	SSZ	artikel	1998/5	34- 38
<i>sociale zekerheid</i>				
CAO-lonen				
CAO-lonen per uur/mnd, contract. loonkosten	CAO	tabel	2001/9	40- 41
CAO-lonen per uur/mnd, contract. loonkosten	CAO	tabel	2001/8	32- 33
CAO-lonen per uur/mnd, loonkosten, jaargegevens	CAO	tabel	2001/4	41- 42
CAO-lonen per uur/mnd, loonkosten, def. geg. 2000	CAO	tabel	2001/4	43- 45

Trefwoord	Bron	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.
Nieuwe afbakening van de cao-sectoren particuliere bedrijven, gesubsidieerde sector en overheid; uitkomsten over werkgelegenheid en loon 1995-1998	CAO	artikel	2000/8	49- 65
Conjunctuuronderzoek				
<i>Zie: consumentenvertrouwen</i>				
Consumentenprijsindex				
Inflatie in juli naar 4,6 procent	CPI	persbericht	2001/9	7- 13
Prijsindexcijfers woningbouw	CPI	tabel	2001/9	42
Consumentenprijsindexcijfers alle huishoudens, werknemers laag, werknemers hoog	CPI	tabel	2001/9	43- 44
Inflatie in juni gedaald	CPI	persbericht	2001/8	7- 13
Prijsindexcijfers woningbouw	CPI	tabel	2001/8	39
Consumentenprijsindexcijfers alle huishoudens, werknemers laag, werknemers hoog	CPI	tabel	2001/8	40- 41
Inflatie in mei onverminderd hoog	CPI	persbericht	2001/7	7- 13
Inflatie loopt in april verder op	CPI	persbericht	2001/6	7- 13
Inflatie naar 4,6 procent in maart	CPI	persbericht	2001/5	7- 12
Inflatie loopt in februari op naar 4,5 procent	CPI	persbericht	2001/4	7- 12
Inflatie in januari naar 4,2 procent	CPI	persbericht	2001/3	13- 19
Consumentenprijsindexcijfers	CPI	persbericht	2001/2	10- 15
Inflatie in 2000 gemiddeld 2,6%	CPI	persbericht	2001/1	7- 11
Inflatie in november iets afgevlakt	CPI	persbericht	2001/1	7- 11
Consumentenvertrouwen				
Consumentenvertrouwen in augustus vrijwel stabiel	CCO	persbericht	2001/9	16- 17
Houdingen en verwachtingen consumenten, augustus 2001	CCO	tabel	2001/9	45- 46
Consumentenvertrouwen in juli stabiel	CCO	persbericht	2001/8	19- 21
Houdingen en verwachtingen consumenten, juli 2001	CCO	tabel	2001/8	42- 43
Consumentenvertrouwen neemt verder af	CCO	persbericht	2001/7	18- 19
Vertrouwen consumenten niet verder gedaald	CCO	persbericht	2001/6	19- 20
Consumentenvertrouwen verder gedaald	CCO	persbericht	2001/5	19- 20
Consumentenvertrouwen verder gedaald	CCO	persbericht	2001/4	16- 17
Consumentenvertrouwen neemt verder af	CCO	persbericht	2001/3	23- 24
Consumentenvertrouwen gedaald	CCO	persbericht	2001/2	19- 20
Consumptie				
Bezit van duurzame consumptiegoederen	SEP	tabel	2000/1	37- 41
<i>Zie ook: bestedingen</i>				
Economische activiteit				
Alloctonen op de arbeidsmarkt	EBB	artikel	2000/12	21- 24
Hoe komen baanvinders aan het werk?	SEP	artikel	1999/6	21- 23
Etniciteit				
Niet-westerse alloctonen tweemaal zo vaak een uitkering	SZW	persbericht	2001/9	18- 20
Regionale spreiding van huishoudens met een min. inkomen en van huishoudens met langdurig laag inkomen, 1998	RIO	tabel	2001/6	61- 69
Arbeidsongeschiktheid autoctonen en alloctonen	SOZ	persbericht	2000/12	17- 18
Alloctonen op de arbeidsmarkt	EBB	artikel	2000/12	21- 24
Werkloze alloctonen op weg naar de arbeidsmarkt	SOZ	artikel	2000/10	21- 27
Managers uit de VS en informatici uit India: de nieuwe gastarbeiders	DRV	artikel	2000/11	28- 31
Nieuwe standaarddefinitie voor alloctonen	EBB	artikel	2000/8	45- 48
Personeel in loondienst met een niet-Nederlandse nationaliteit, 31 maart 1998	SBW	tabel	2000/4	58- 60
Besteedbaar inkomen alloctone en autoctone huishoudens	IPO	tabel	1999/11	44- 48
Inkomen van alloctonen	RIO	artikel	1999/8	22- 27
Besteedbaar inkomen van autoctone en alloctone bevolking 1996	RIO	tabel	1999/8	55- 59
Buitenlandse werknemers	AR	tabel	1999/3	42- 45
Flexibele arbeid				
Arbeidsdeelname en plaats in het huishouden: uitkomsten 1981-1995	EBB	artikel	1996/11	29- 45
<i>Zie ook: dienstverband</i>				
Gepremieerde en gesubsidieerde sector				
CAO-lonen per uur/mnd, contract. loonkosten	CAO	tabel	2001/9	40- 41
CAO-lonen per uur/mnd, contract. loonkosten	CAO	tabel	2001/8	32- 33
CAO-lonen per uur/mnd, loonkosten, jaargegevens	CAO	tabel	2001/4	41- 42
CAO-lonen per uur/mnd, loonkosten, def. geg. 2000	CAO	tabel	2001/4	43- 45
Geregistreerde werkloosheid				
Werkloosheid mei-juli	GW	persbericht	2001/9	14- 15
Geregistreerde werklozen, 3-mnd. gemiddelde	GW	tabel	2001/9	37
Daling werkloosheid	GW	persbericht	2001/8	17- 18

Trefwoord	Bron	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.
Geregistreerde werklozen naar landsdeel	GW	tabel	2001/8	29
Geregistreerde werklozen, 3-mnd. gemiddelde	GW	tabel	2001/8	27
Bij een arbeidsbureau ingeschrevenen	EBB	tabel	2001/8	28
Verdere daling werkloosheid	GW	persbericht	2001/7	14– 15
Werkloosheid verder gedaald	GW	persbericht	2001/6	14– 16
Werkloosheid gedaald	GW	persbericht	2001/5	16– 18
Geregistreerde werklozen, 16–64 jr landsdeel	GW	tabel	2001/5	27
Werkloosheid stabiel	GW	persbericht	2001/4	13– 15
Werkloosheid stabiel	GW	persbericht	2001/3	20– 22
Werkloosheid stabiel op niveau	GW	persbericht	2001/2	16– 18
Geregistreerde werklozen van 16–64 jaar naar landsdeel en 4 grote gemeenten	GW	tabel	2001/2	27
Werkloosheid daalt niet meer	GW	persbericht	2001/1	12– 14
<i>Zie ook: werkloosheid</i>				
Grensarbeid				
Grensarbeidersverkeer tussen Nederland, België en Duitsland	SGA	tabellen	2001/4	27– 32
Grensarbeidersverkeer	SGA	tabel	2000/2	26– 33
Huisvesting				
<i>Zie: woningbehoefte</i>				
Industrie				
<i>Zie: economische activiteit</i>				
Inflatie				
<i>Zie: consumentenprijsindex</i>				
Inkomens				
Inkomen van AOW'ers 1999	IPO	artikel	2001/7	25– 29
Inkomen van AOW'ers, 1999	IPO	tabel	2001/7	55– 60
Incidentele loonontwikkeling van werknemers, 1995–1999	EWL	artikel	2001/6	23– 29
Regionale spreiding van huishoudens met een min. inkomen en van huishoudens met langdurig laag inkomen, 1998	RIO	tabel	2001/6	61– 69
Aantal, gemiddeld inkomen, inkomensverdeling	IPO	tabellen	2001/4	47– 56
Dynamische koopkrachtontwikkeling '89–'99	IPO	tabellen	2001/4	59– 64
Regionale inkomensverdeling van huishoudens, 1998	IPO	tabellen	2000/12	110–117
Statische koopkrachtmeting	IPO	tabel	2000/8	79
Gecumuleerde statische koopkrachtontwikkeling	IPO	tabel	2000/8	80
Inkomens rond minimum en modaal, 1998	IPO	tabel	2000/7	36– 41
Lage inkomens, 1998	IPO	tabel	2000/7	43– 48
Inkomen van AOW'ers, 1998	IPO	tabel	2000/4	74– 77
Particuliere huishoudens naar hoogte inkomen, 1998	IPO	tabel	2000/4	77
Inkomen particuliere huishoudens, 1990–1998	IPO	tabel	2000/4	79
Inkomen een- en tweeverdieners en overige huishoudens, 1998	IPO	tabel	2000/4	80
Inkomen een- en tweeverdieners, 1998	IPO	tabel	2000/4	81– 82
Inkomensverdeling	IPO	tabel	2000/2	43– 53
Dynamische koopkrachtontwikkeling	IPO	tabel	2000/2	56– 61
Koopkracht sterk gestegen	IPO	persbericht	2000/1	7– 8
Regionale inkomensverdeling 1997	IPO	tabel	1999/12	57– 65
Besteedbaar inkomen allochtone en autochtone huishoudens	IPO	tabel	1999/11	44– 48
Aandeel langdurige minima gelijk gebleven	IPO	persbericht	1999/9	7– 9
Een nieuwe weg voor statistieken over personen: het Sociaal Statistisch Bestand (SSB)	SSB	artikel	1999/9	22– 29
Inkomen van allochtonen	RIO	artikel	1999/8	22– 27
Statische koopkrachtmutatie	IPO	tabel	1999/8	52
Gecumuleerde statische koopkrachtontwikkeling	IPO	tabel	1999/8	53
Besteedbaar inkomen van autochtone en allochtone bevolking 1996	RIO	tabel	1999/8	55– 59
Inkomen van een- en tweeverdieners, 1997	IPO	artikel	1999/4	24– 28
Inkomen van met AOW-ers 1997	IPO	tabel	1999/4	42– 46
Inkomensverdeling 1997	IPO	artikel	1999/3	23– 27
Een halve eeuw regionale inkomensontwikkeling	RIO	artikel	1999/3	28– 30
Dynamische koopkrachtontwikkeling 1992–1997	RIO	artikel	1999/3	31– 34
<i>Zie ook: koopkracht vermogen</i>				
Internationaal				
Geharmoniseerde cpi, werkzoekenden zonder baan	Eurostat	tabel	2001/9	48
Werkzoekenden zonder baan	Eurostat	tabel	2001/9	48
Geharmoniseerde cpi, werkzoekenden zonder baan	Eurostat	tabel	2001/8	45
Werkzoekenden zonder baan	Eurostat	tabel	2001/8	45
Trends in de beroepsbevolking van de Europese Unie, 1985–2050	Eurostat	artikel	2001/01	15– 19

Trefwoord	Bron	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.
Koopkracht				
Dynamische koopkrachtontwikkeling '89–'99	IPO	tabellen	2001/4	59– 64
Statische koopkrachtmeting	IPO	tabel	2000/8	79
Gecumuleerde statische koopkrachtontwikkeling	IPO	tabel	2000/8	80
Dynamische koopkrachtontwikkeling	IPO	tabel	2000/2	56– 61
Statische koopkrachtmutatie	IPO	tabel	1999/8	52
Gecumuleerde statische koopkrachtontwikkeling	IPO	tabel	1999/8	53
Dynamische koopkrachtontwikkeling 1992–1997	RIO	artikel	1999/3	31– 34
Welvaardsdynamiek 1991–1996*	IPO	artikel	1998/2	33– 36
<i>Zie ook: inkomen vermogen</i>				
Loonkosten				
<i>Zie: arbeidskosten</i>				
Meewerkende gezinsleden				
<i>Zie: positie in de werkring</i>				
Minimum(loon)				
Regionale spreiding van huishoudens met een min. inkomen en van huishoudens met langdurig laag inkomen, 1998	RIO	tabel	2001/6	61– 69
Banen, uur-, maand- en jaarlonen werknemers, werknemers met loon rond min. loon, 1998 nader voorlopig en 1999 voorlopig	EWL	tabellen	2000/12	41– 94
Inkomens rond minimum en modaal, 1998	IPO	tabel	2000/7	43– 48
Aandeel langdurige minima gelijk gebleven	IPO	persbericht	1999/9	7– 9
Werknemers die het minimumloon verdienen 1969–1997	EWL	artikel	1999/2	18– 36
Onderwijs(niveau)				
Arbeidsmarktpositie en opleidingsniveau van personen met een bijstandsuitkering in 1997	SOC	artikel	1999/12	20– 32
Standaard onderwijsinstelling (SOI) 1998 en ISCED 1997	SOI	persbericht	1999/10	17
Standaard onderwijsinstelling	SOI	artikel	1998/12	22
<i>Zie ook: economische activiteit schoolverlaters</i>				
Ontslag				
Ontslagaanvragen	SOZ	tabel	2000/7	27– 28
Ontslagaanvragen	SOZ	tabel	1999/8	42
Organisatiegraad				
<i>Zie: vakverenigingen</i>				
Overheid				
Cao-lonen per uur/mnd, contract. loonkosten	CAO	tabel	2001/8	32– 33
Cao-lonen per uur/mnd, loonkosten, jaargegevens	CAO	tabel	2001/4	41– 42
Cao-lonen per uur/mnd, loonkosten, def. geg. 2000	CAO	tabel	2001/4	43– 45
Pendel				
<i>Zie: woon-werkverkeer</i>				
Pensioen				
AOW, Anw	SOZ	tab	2001/7	51– 53
VUT, AOW, Anw, AKW, Abw	SOZ	tabellen	2000/12	99–108
AOW, Anw, AKW	SOZ	tabellen	2000/11	63– 64
AOW, Anw, AKW	SOZ	tabel	2000/7	32– 33
AOW, Anw, AKW	SOZ	tabel	2000/2	39– 41
AOW, aantal personen en uitgekeerde bedragen	SOZ	tabel	1999/10	35
<i>Zie ook: inkomen sociale zekerheid</i>				
Prijzen				
<i>Zie: consumentenprijsindex</i>				
Regelingslonen				
<i>Zie ook: CAO-lonen</i>				
Regionaal				
Geregistreerde werklozen, 16–64 jr landsdeel	GW	tabel	2001/5	27
Arbeidsmarkt: verschil tussen Utrecht en Noorden van het land blijft groot	EBB	persbericht	2000/7	15– 16
Regionale inkomensverdeling 1997	IPO	tabel	1999/12	57– 65
Een halve eeuw regionale inkomensontwikkeling	RIO	artikel	1999/3	28– 30
Mensen met een WW-uitkering	SOZ	tabel	1999/4	38– 39
Schoolverlaters				
AOW, Anw, AKW	SOZ	tabel	2000/2	39– 41
Sociale zekerheid				
Niet-westerse allochtonen tweemaal zo vaak een uitkering	SZW	persbericht	2001/9	18– 20

Trefwoord	Bron	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.
Daling bijstand en WW houdt aan	SZ	persbericht	2001/8	14– 16
Ziekteverzuim excl./incl. zwangerschapsverlof	SZ	tabel	2001/8	37– 38
WW-uitkeringen	SOZ	tabel	2001/7	44– 47
Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, WAO, WAZ, Wajong	SOZ	tabel	2001/7	47– 51
AOW, Anw, AKW	SOZ	tabel	2001/7	51– 54
Arbeidspositie en opleidingsniveau van personen net een arbeidsongeschiktheidsuitkering, 1996–1997	SZ	artikel	2001/6	30– 43
Uitkeringen krachtens Abw, loaw en loaz	SZ	tabel	2001/6	58– 59
Minder uitkeringen voor bijstand en WW, meer voor arbeidsongeschiktheid	SZ	persbericht	2001/5	13– 15
Ziekteverzuim excl./incl. zwangerschapsverlof	SZ	tabel	2001/5	35– 36
Aantal bijstandsontvangers daalt nog steeds	SOZ	persbericht	2001/3	7– 9
Huishoudens met Abw/IOAW/IOAZ-uitkering	SOZ	tabel	2001/3	39– 40
Arbeidsongeschiktheid autochtonen en allochtonen	SOZ	persbericht	2000/12	17– 18
VUT, AOW, Anw, AKW, Abw	SOZ	tabellen	2000/12	99–108
Aantal vacatures onverminderd hoog	VAC	persbericht	2000/10	18– 20
AOW, Anw, AKW	SOZ	tabellen	2000/11	63– 64
ABW	SOZ	tabel	2000/9	45– 46
Personen met een bijstandsuitkering in 1998	SOZ	artikel	2000/8	17– 44
AOW, Anw, Akw	SOZ	tabel	2000/7	32– 33
Personen <65 jaar met bijstands-, ioaw-, ioaz-uitkering	SOZ	tabel	2000/6	31
Thuiswonenden, <65 jr. met bijstandsuitkering	SOZ	tabel	2000/6	32
Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen	SOZ	tabel	2000/6	34
WAO uitkeringen	SOZ	tabel	2000/6	35
WAZ uitkeringen	SOZ	tabel	2000/6	36
Wajong	SOZ	tabel	2000/6	37
Abw	SOZ	tabel	2000/3	107
AOW, Anw, AKW	SOZ	tabel	2000/2	39– 41
Arbeidsmarktpositie en opleidingsniveau van personen met een bijstandsuitkering in 1997	SOZ	artikel	1999/12	20– 32
Daling bijstand zet door	SOZ	persbericht	1999/10	16
Bijstandafhankelijkheid van autochtonen en allochtonen	SOZ	artikel	1999/10	18– 20
AOW, aantal personen en uitgekeerde bedragen	SOZ	tabel	1999/10	35
Anw, aantal personen en uitgekeerde bedragen	SOZ	tabel	1999/10	35
AKW, ouders en (kinderbijslag) kinderen	SOZ	tabel	1999/10	36
Een nieuwe weg voor statistieken over personen: het Sociaal Statistisch Bestand (SSB)	SSB	artikel	1999/9	22– 29
Mensen met een VUT-uitkering 1998	VUT	tabel	1999/8	48– 49
Langdurig in de bijstand	SSZ	artikel	1998/5	34– 38
Vergelijkingsonderzoek arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, 1995	EBB	artikel	1998/1	25– 42
Gesubsidieerde arbeid 1990–1995	SSZ	artikel	1997/8	23– 31
Werken via de banenpoolregeling of de Jeugdwerkgarantiewet	EBB	artikel	1997/12	19– 24
<i>Zie ook: arbeidsongeschiktheid bijstand pensioen werkloosheid</i>				
Stakingen				
<i>Zie: werkstakingen</i>				
Standaard bedrijfsindeling				
<i>Zie: economische activiteit</i>				
Uitgaven				
<i>Zie: bestedingen</i>				
Uitkeringen				
<i>Zie: sociale zekerheid</i>				
Vacatures				
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/3	DIV	artikel	2001/9	21– 22
Groei vacatures ten einde	VAC	persbericht	2001/7	16– 17
Vacatures particuliere bedrijven	VAC	tab	2001/7	36– 38
Vacatures overheid en onderwijs	VAC	tab	2001/7	39
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/2	AR	artikel	2001/6	21– 22
Groei vacatures zet nog steeds door	VAC	persbericht	2001/4	18– 19
Vacatures particuliere bedrijven	VAC	tabellen	2001/4	33– 35
Vacatures overheid en onderwijs	VAC	tabellen	2001/4	36
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/1	AR	artikel	2001/3	25– 26
Aantal vacatures onveranderd hoog	VAC	persbericht	2001/2	7– 9
Vacatures particuliere bedrijven, ontstane, vervulde. Historische reeks vacatures	VAC	tabel	2001/2	28– 30
Vacatures bij overheid en onderwijs, ontstane, vervulde	VAC	tabel	2001/2	31
Vakverenigingen				
Ledentallen van vakverenigingen	VB	tabel	2001/8	34– 35
Ledentallen FNV, CNV, VMHP	VB	tabel	2001/5	33
Ledentallen van vakverenigingen	VBW	tabel	2001/3	37– 38
Ledentallen vakver. FNV, CNV, MHP	VB	tabel	2000/7	29– 30

Trefwoord	Bron	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.
Ledentallen vakver, FNV, CNV en MHP	VB	tabel	2000/5	39– 40
Ledentallen FNV, CNV en VMHP	SVB	tabel	2000/1	29– 30
Verbruik				
<i>Zie: bestedingen</i>				
Verdiende lonen				
De ontwikkeling van de verdiende lonen in componenten, 1995–1999	EWL	artikel	2001/9	23– 28
Banen, uur-, maand- en jaarlonen werknemers, werknemers met loon rond min. loon, 1998 nader voorlopig en 1999 voorlopig	EWL	tabellen	2000/12	41– 94
Uurloon werknemers naar geslacht, december 1998	EWL	tabel	2000/4	29
Loon naar opleidingsniveau en beroep: het Loonstructuuronderzoek 1997	EWL	artikel	2000/4	19– 49
Banen van werknemers 31/12/97 en 31/12/98	EWL	tabel	2000/3	32– 40
Een nieuwe weg voor statistieken over personen: het Sociaal Statistisch Bestand (SSB)	SSB	artikel	1999/9	22– 29
Hoe komen baanvinders aan het werk?	SEP	artikel	1999/6	21– 23
Elektronische dataverzameling van arbeid- en loongegevens	EWL	artikel	1998/11	25– 28
Vermogen				
Vermogensverdeling 1997	IPO	artikel	1999/6	24– 27
Miljonairs per gemeente	IPO	artikel	1998/6	19– 20
Vermogensverdeling 1996*	IPO/SEP	artikel	1998/5	27– 30
Welvaart				
<i>Zie: inkomen vermogen koopkracht</i>				
Werkgelegenheid				
De ontwikkeling van de verdiende lonen in componenten, 1995–1999	EWL	artikel	2001/9	23– 28
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/3	DIV	artikel	2001/9	21– 22
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/2	AR	artikel	2001/6	21– 22
Incidentele loonontwikkeling van werknemers, 1995–1999	EWL	artikel	2001/6	23– 29
Grensarbeidersverkeer tussen Nederland België en Duitsland	SGA	tabellen	2001/4	27– 32
Werkgelegenheid stijgt minder hard in 2000	EBB	persbericht	2001/3	10– 12
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2001/1	AR	artikel	2001/3	25– 26
Trends in de beroepsbevolking van de Europese Unie, 1985–2050	Eurostat	artikel	2001/1	15– 19
Kwartaaloverzicht arbeidsmarkt 2000/4	AR	artikel	2000/12	19– 20
Allochtonen op de arbeidsmarkt	EBB	artikel	2000/12	21– 24
(Beroeps)bevolking en werkloosheid	EBB	tabellen	2000/12	29– 36
Banen, uur-, maand- en jaarlonen werknemers, werknemers met loon rond min. loon, 1998 nader voorlopig en 1999 voorlopig	EWL	tabellen	2000/12	41– 94
Banen van werknemers naar regeling van de werktijden en overwerk, 31 december 1997	EWL	tabellen	2000/11	43– 51
Banen van werknemers: het aandeel van diverse groepen werknemers, 31 december 1997	EWL	tabel	2000/5	27
Personeel in loondienst met een niet-Nederlandse nationaliteit, 31 maart 1998	EWL	tabel	2000/5	28
1999: werkgelegenheid groeit opnieuw met 200 duizend	SBW	tabel	2000/4	58– 60
Banen van werknemers 31/12/97 en 31/12/98	EBB	persbericht	2000/3	7– 10
Arbeidsmarktpositie en opleidingsniveau van personen met een bijstandsuitkering in 1997	EWL	tabel	2000/3	32– 40
Hoe komen baanvinders aan het werk?	SOC	artikel	1999/12	20– 32
Elektronische dataverzameling van arbeid- en loongegevens	SEP	artikel	1999/6	21– 23
Arbeidsmarkt in noorden ongunstig, in Utrecht gunstig	EWL	artikel	1998/11	25– 28
In 1996 ruim honderdduizend mensen meer aan het werk	EBB	artikel	1997/3	16– 17
<i>Zie ook: arbeidsjaren arbeidsvolumina banen</i>				
Werkloosheid				
Werkloosheid mei–juli	GW	persbericht	2001/9	14– 15
Geregistreerde werklozen, 3-mnd. gemiddelde	GW	tabel	2001/9	37
Daling bijstand en WW houdt aan	SZ	persbericht	2001/8	14– 16
Daling werkloosheid	GW	persbericht	2001/8	17– 18
Geregistreerde werklozen, 3-mnd. gemiddelde	GW	tabel	2001/8	27
Geregistreerde werklozen naar landsdeel	GW	tabel	2001/8	29
Verdere daling werkloosheid	GW	persbericht	2001/7	14– 15
Werkloosheid verder gedaald	GW	persbericht	2001/6	14– 16
Werkloosheid gedaald	GW	persbericht	2001/5	16– 18

Trefwoord	Bron	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.
Werkloosheid stabiel	GW	persbericht	2001/4	13– 15
Werkloosheid stabiel	GW	persbericht	2001/3	20– 22
Bij een arbeidsbureau ingeschrevenen van 16–64 jaar naar arbeidspositie volgens Ebb	GW	tabel	2001/2	26
Geregistreerde werklozen van 16–64 jaar naar landsdeel en 4 grote gemeenten	GW	tabel	2001/2	27
Werkloosheid daalt niet meer	GW	persbericht	2001/1	12– 14
Arbeidsmarkt: verschil tussen Utrecht en Noorden van het land blijft groot	EBB	persbericht	2000/7	15– 16
Geregistreerde werkloosheid en werkloosheidsuitkeringen 1993–1995: een onderzoek naar het verschil in ontwikkeling	GW	artikel	1997/10	22– 27
<i>Zie ook: geregistreeerde werkloosheid inkomen sociale zekerheid</i>				
Werkloze beroepsbevolking				
<i>Zie: beroepsbevolking</i>				
Werknemers				
De ontwikkeling van de verdiende lonen in componenten, 1995–1999	EWL	artikel	2001/9	23– 28
Incidentele loonontwikkeling van werknemers, 1995–1999	EWL	artikel	2001/6	23– 29
Banen, uur-, maand- en jaarlonen werknemers, werknemers met loon rond min. loon, 1998 nader voorlopig en 1999 voorlopig	EWL	tabellen	2000/12	41– 94
Banen werknemers	EWL	tabellen	2000/11	43– 51
Personeel in loondienst met een niet-Nederlandse nationaliteit, 31 maart 1998	SBW	tabel	2000/4	58– 60
Een nieuwe weg voor statistieken over personen: het Sociaal Statistisch Bestand (SSB)	SSB	artikel	1999/9	22– 29
Hoe komen baanvinders aan het werk?	SEP	artikel	1999/6	21– 23
Werknemersgegevens uit de verzekerd-administratie: een eerste analyse	JWL	artikel	1997/11	24– 27
<i>Zie ook: banen</i>				

Trefwoord	Bron	Artikel/ tabellen	Uitgave	Pag.
Werkstakingen				
Werkstakingen	WS	tabel	2000/6	54– 56
Werkstakingen	WS	tabel	2000/4	70– 71
Werkzame beroepsbevolking				
Betaald werk: verschillen tussen mannen en vrouwen kleiner	EBB	artikel	2001/9	29– 31
Werkgelegenheid stijgt minder hard in 2000	EBB	persbericht	2001/3	10– 12
(Beroeps)bevolking en werkloosheid	EBB	tabellen	2000/12	29– 36
Een nieuwe weg voor statistieken over personen: het Sociaal Statistisch Bestand (SSB)	SSB	artikel	1999/9	22– 29
Hoe komen baanvinders aan het werk?	SEP	artikel	1999/6	21– 23
<i>Zie ook: beroepsbevolking</i>				
Werkzame personen				
<i>Zie: beroepsbevolking werkgelegenheid</i>				
Zelfstandigen				
<i>Zie: inkomen positie in de werkring</i>				
Ziekteverzuim				
Ziekteverzuim excl./incl. zwangerschapsverlof	SZ	tabel	2001/8	37– 38
Ziekteverzuim excl./incl. zwangerschapsverlof	SZ	tabel	2001/5	35– 36
Ziekteverzuim incl. en excl. zwangerschap	ZVZ	tabellen	2001/2	37– 38
Ziekteverzuim excl./incl. zwangerschap enz.	SOZ	tabellen	2000/11	66– 67
Ziekteverzuim incl./excl. zwangerschapsverlof (exclusief overheid)	ZVZ	tabel	2000/9	48– 49
Ziekteverzuim verder toegenomen	ZVZ	persbericht	2000/6	7– 8
Kerncijfers ziekteverzuim overheid 1997	ZVZ	artikel	1999/10	21– 24

Enkele afzonderlijke publicaties

Arbeid

Enquête beroepsbevolking 1999	f	29,00	(€ 13,16)
Arbeidsrekeningen 1996–1997	f	50,00	(€ 22,69)
Nationale rekeningen 2000 (waarin arbeidsrekeningen)	f	85,00	(€ 38,57)
Arbeidsrekeningen, kern van het statistisch systeem over arbeid	f	70,00	(€ 31,76)
Tijdreeksen arbeidsrekeningen 1969–1993:			
– 25 jaar banen en arbeidsduur van werknemers	f	45,00	(€ 20,42)
– Ramingen van het opleidingsniveau, een tussenbestand	f	35,00	(€ 15,88)
Regionale gegevens over arbeid, onderwijs en sociale zekerheid 1998	f	34,50	(€ 15,66)
Databank RARBON (arbeid, onderwijs en sociale zekerheid) opgenomen in Statline (CBS databank)			
los	f	22,00	(€ 10,00)
abonnement			
10 updates p.j.	f	176,30	(€ 80,00)
Werken en leren 2000–2001 ¹⁾	f	45,00	(€ 20,42)
Arbeid en lonen van werknemers 1994	f	59,50	(€ 27,00)
Beroepsbevolking en werkloosheid per gemeente 1996/1998	f	25,00	(€ 11,34)
Sociaal-economische Dynamiek 2000	f	29,50	(€ 13,39)

Inkomen en vermogen

Jaarboek welvaartsverdeling 2000	f	34,50	(€ 15,66)
Regionale inkomensverdeling 1996, kerncijfers	f	38,50	(€ 17,47)
Regionale vermogensverdeling 1996, cd-rom	f	130,00	(€ 58,99)

Onderwijs en sociale zekerheid

Onderwijsrekeningen 1998/99	f	25,00	(€ 11,34)
Jaarboek onderwijs 2000 ¹⁾			
los	f	56,00	(€ 25,41)
abonnement	f	51,00	(€ 23,14)
Bedrijfsopleidingen 1993	f	45,00	(€ 20,42)
Nascholing in de onderwijssector 1994/95	f	20,00	(€ 9,08)
Standaard onderwijsindeling, editie 2000/01, Cd-rom	f	50,00	(€ 22,69)

Consumptie en sparen

Woningbehoeftenonderzoek 1998, kernpublicatie	f	35,00	(€ 15,88)
Budgetonderzoek:			
– Gebruikershandboek 1996	f	39,50	(€ 17,92)
– Kerncijfers 1998	f	22,50	(€ 10,21)
Sparen en lenen 2000	f	45,00	(€ 20,42)

De publicaties van het CBS kunnen besteld worden bij de bestelservice van het CBS te Heerlen, tel. (045) 570 70 70, fax (045) 570 62 68 of e-mail verkoop@cbs.nl, of via de boekhandel.

Alle publicaties zijn ter inzage of kunnen in bruikleen worden verkregen bij de bibliotheek van ons Bureau in beide vestigingen. Tevens is in beide vestigingen een 'boekwinkel' waar alle publicaties tegen contante betaling kunnen worden gekocht.

¹⁾ Te bestellen bij Samsom Klantenservice tel. (0172) 46 66 66, fax (0172) 46 67 69.